No. 210 Dinsdag 8 Augustus 1939 54e Jaargang

ABONNEMENTSPRIJS :
ƒ 9.— per kw., fr. p. p. ƒ 10.50
buiten Ned.-Indië ƒ 14.—
ADVERTENTIE-TARIEF :
1—25 woorden ƒ 3.75.
elke 5 woorden meer ƒ 0.75
Regeltarief ƒ 0.50 per regel

BATAVIAASCH NIEUWSBLAD

AVONDBLAD

Hoofdredacteur : J. H. RITMAN

Directeur : G. MOLENAAR

UITGEEFSTER :
N.-I. Drukkers- en Uitg. Mij.
BUREAUX :
Sluisbrugstraat 23
Batavia-Centrum
TELEFOON :
Welt. 2886, 2887, 2888 en 2889

De Kabinetsformatie

Het groote nieuws van Zaterdag schoof een ander belangrijk bericht op den achtergrond : de mededeeling nl. dat den heer De Geer is opgedragen, een nieuw kabinet te vormen.

Afgezien van de vraag of hem dit zal lukken is dit bericht van belang, omdat men er de conclusie uit trekken kan dat de Katholieken de kabinetsformatie hebben geweigerd. Dit beteekent dat de Katholieken het oogenblik voor de verwezenlijking der „uiterste noodzaak" niet of nog niet gekomen achten en dus een Roomsch-Rood kabinet voorloopig weer van de baan is. *)

Dit beteekent dus meteen dat de staatkundig-logische oplossing n i e t gekozen is, en dat betreuren wij ; aan den anderen kant lijkt de combinatie van Katholieken en S.D.A.P., vooral voor Indië, niet zóó aanlokkelijk dat wij er hard om zullen treuren. Wie echter, met ons, gelooft dat het daar op zeker oogenblik tòch toe komen moet, kan (met de spraakmakende gemeente in Europa, wanneer die over den toekomstigen oorlog spreekt) zeggen : dan maar hoe éér hoe beter. Dan zijn we er (vermoedelijk) meteen voor een heelen tijd af.

Geen Roomsch-Roode combinatie dus. Te voren stond reeds vast : géén coalitie-kabinet meer, en géén extra-parlementair kabinet, althans niet onder leiding van den heer Colijn, die nu de rol van den nationalen boeman vervult, althans in de politieke milieu's die de lakens uitdeelen. De anti-revolutionnairen hebben daaruit trouwens, gelijk inmiddels óók bleek, hun consequenties getrokken ; zij doen niet meer mee, en daarmede verliezen we in ieder geval een uitstekenden minister van defensie, Van Dijk.

Toen dan de Katholieken afstand deden van hun aanspraken op de formatie, voortspruitend uit het feit dat onder hun leiding het jongste kabinet-Colijn was weggestemd, lag het voor de hand dat aan de Kroon zou worden geadviseerd een min of meer „neutrale", algemeen gerespecteerde figuur der rechterzijde de kabinetsformatie op te dragen. De keus was niet groot ; heer de Geer lijkt in het licht van hetgeen ons thans bekend is de aangewezen man voor die opdracht.

Van welke grondslagen gaat de nieuwe formateur uit ? Wij weten het niet. Men kan echter een gissing wagen : hij is op zoek naar een kabinet op breede basis. Colijn mislukte dit, maar daarbij bedenke men dat hij het centrum was en is van controversen en antagonismen. De heer De Geer is een veel milder figuur en is persoonlijk acceptabel voor alle partijen.

Niet alleen, intusschen, een milder figuur : ook een veel minder positieve dan Colijn. Het ziet er naar uit, dat elk kabinet onder zijn leiding in de gegeven omstandigheden vooral zijn kracht zal moeten zoeken in zwakheid ; de zwakheid van de Kamer eenerzijds, in een program dat alle gevoeligheden ontziet en de tegenstellingen omzeilt anderzijds. Bij voorbaat is ons dan ook al meegedeeld dat de Indische defensie bij deze formatie, als zij slaagt, wel het loodje zal leggen.

Zou het kabinet met medewerking van de sociaal-democraten tot stand komen dan is het natuurlijk heelemaal mis ; van een Katholiek-soc.-dem. combinatie is, als het Vierde Blad schrijft, een positief program verwachten : een van ordening en voor een vlotte leeningspolitiek. De heer De Geer voelt waarschijnlijk voor het eerste en zeker voor het tweede niets ; daar zijn kabinet echter in ieder geval in hoofdzaak zal moeten steunen op de Katholieken, al dan niet aangevuld met christelijk-historischen en vrijzinnig-democraten, zal het van de vraag, of er ook sociaal-democraten in voorkomen, afhangen of de kleur min of meer geprononceerd „radicaal" (in den nieuwen zin des woords) zal worden. In ieder geval echter lijkt deze formatie op zijn best een halfslachtige toestand in het leven te zullen roepen.

Veel vreugd zullen noch de formateur, noch wij in Indië er aan beleven.

*) Men leze vooral Elout's belangrijke brief over de crisis in het Vierde blad van heden.

De Kabinetscrisis

Naar Aneta uit Den Haag seint, heeft de kabinetsformateur j h r. D e G e e r gisteren mr. E. N. v a n K l e f f e n s ontvangen, den chef van de afdeeling diplomatieke zaken van het ministerie van Buitenlandsche Zaken die onlangs tot gezant te Bern is benoemd.

Ook ontving Jhr. De Geer gisteren nog den commandant van het veldleger, luitenant-generaal baron V a n V o o r s t t o t V o o r s t.

Naar het V a d e r l a n d in politieke kringen vernam, wordt hieruit de conclusie getrokken dat de ministers Patijn en Van Dijk hun posten voor anderen zullen inruimen. Van betrouwbare zijde vernam Aneta-Haag dat minister Van Dijk inderdaad het standpunt inneemt, geen zitting in het door De Geer te vormen kabinet te kunnen nemen.

Verder wordt gemeld dat Jhr. De Geer een bezoek bracht aan het departement van Binnenlandsche Zaken en daar een onderhoud van anderhalf uur had met minister V a n B o e y e n. Daarna had hij op hetzelfde departement conferenties met jhr. ir. V a n L i d t h d e J e u d e en ir. A l b a r d a, en 's avonds bovendien nog een bespreking met mr. J o e k e s.

Volgens het V a d e r l a n d is de medewerking van de katholieken aan het kabinet-De Geer thans verzekerd te beschouwen.

Op weg naar de Kerk

Auto van den burgemeester vernield.

Naar Aneta uit Medan seint is gisteren aldaar tijdens de feestelijkheden grooten schrik verwekt, toen bij den aanvang van den kerkdienst de familie van den burgemeester niet aanwezig was, terwijl velen de auto totaal vernield in een parit hadden zien liggen.

Toen de familie Kuntze even na den aanvang van den dienst volkomen ongedeerd en zich van niets bewust de kerk binnenkwam gaf dat merkbare verademing.

Het bleek dat de auto leeg rijdend, was vooruitgezonden, en met een vaart van 90 km op een kruispunt met een andere auto in botsing was gekomen en vervolgens tegen een boom geslagen. De nieuwe Packard van den burgemeester werd hierbij volkomen vernield. De chauffeur sprong bijtijds uit den wagen en werd hierdoor slechts licht gewond. Een Inlandsche wielrijder werd eveneens licht gewond, terwijl de andere auto practisch geen schade bekwam.

De reis van de „Uil"

De bemanning van de „Uil", welke Zondag j.l. op Tjililitan geland is, heeft bij het aandoen van Rangoon de overblijfselen gezien van het daar verongelukte Lufthansatoestel, dat de openingsvlucht van de nieuwe lijn Berlijn — Bangkok v.v. maakte en vrijwel volkomen verbrand was.

De oorzaak was te wijten aan onbekendheid met de gesteldheid van het vliegterrein, dat ook bij de Holland — Indië-vliegers in een kwaden reuk staat.

De Duitsche piloot vloog met het landdingsgestel tegen een verhooging, waardoor het gestel afbrak en in de benzinetanks drong. De passagiers en bemanningsleden, in totaal 6 à 7 personen, konden echter nog tijdig het toestel verlaten en kregen geen enkel letsel.

Het bericht van de geboorte van de Oranjetelg bereikte de „Uil" in de lucht op het traject Bangkok — Penang. Hieraan werd bekendheid gegeven door aan den binnenkant van de deur een plakkaat te bevestigen, waarop geschreven stond „Royal Dutch baby born".

W. TUSCHINSKI †

Aneta seint uit Amsterdam dat de heer W. T u s c h i n s k i, een zoon van den bekenden bioscoop-exploitant, Zondag in den ouderdom van 33 jaar is overleden. Wijlen de heer Tuschinski was zelf werkzaam in de productie-afdeeling van het filmbedrijf en regisseerde o.a. de Hollandsche film „Het meisje met de blauwe hoed".

Z. Exc. de gouverneur-generaal verlaat de Buitenkerk na den plechtigen [illegible]dienst

De Geboorte van Prinses Irene

Haar Inschrijving in Burgerlijken Stand

Colijn en Beelaerts getuigen

Zooals Aneta gisterenavond reeds bulletineerde, zijn de voornamen van het Zaterdag geboren prinsesje : Irene Emma Elisabeth. De eerste naam is het Grieksche woord voor vrede en heeft in deze tijden dus wel een bizondere symbolische beteekenis. De tweede naam spreekt voor zichzelf als toebehoorende aan wijlen de Koningin-Moeder. De derde naam herinnert aan een oudtante van het nieuwe prinsesje, de groothertogin van Oldenburg.

Gisteren had de geboorte-aangifte plaats ten overstaan van den burgemeester van Baarn als ambtenaar van den burgerlijken stand. Nadat de burgemeester de gebruikelijke vragen had gesteld, las hij de geboorte-acte voor. De acte is in tweevoud met de hand geschreven en elk exemplaar gebonden in een apart register met een oranjekleurig linnen kaft waarop in blauwe letters gedrukt staat : Register van geboorte-acten der gemeente Baarn.

Na de voorlezing werd de geboorteacte achtereenvolgens onderteekend door Prins B e r n h a r d, de getuigen minister C o l ij n en oud-minister B e e l a e r t s v a n B l o k l a n d, en burgemeester V a n R e e n e n.

Het was een aardig oogenblik toen de kleine Beatrix tijdens de formaliteit van de geboorte-aangifte parmantig kwam binnenstappen. Zij had de meeste aandacht voor burgemeester Van Reenen die in zijn ambtscostuum met zilveren ambtsketen dan ook het sterkst moest opvallen. Het prinsesje, dat er in haar lichtblauw jurkje allerliefst uitzag, gaf den burgemeester en de beide getuigen een handje, waarna het bijna tien minuten in de zaal bleef rondstappen.

Te kwart voor twaalf was de plechtigheid afgeloopen. De heeren Colijn en Beelaerts van Blokland werden met een hof-auto naar Den Haag teruggebracht, terwijl burgemeester Van Reenen zich naar het Baarnsche Badhotel begaf om de daar verzamelde journalisten over het verloop der plechtigheid in te lichten.

Hierover seint Aneta ons het volgende :

Nadat de burgemeester en de beide getuigen ten paleize ontvangen waren door den adjudant van Prins Bernhard, jhr. Dedel, werden zij naar den Baarnschen vleugel van het paleis begeleid waarin de eigenlijke woning van het prinselijk gezin is ondergebracht, en de plechtigheid van de geboorte-aangifte had plaats in de eetzaal. Tijdens het geanimeerd gesprek dat aan de plechtigheid voorafging, werd kandeel aangeboden in porceleinen kopjes waarbij ook wafeltjes geserveerd werden.

Prins Bernhard verwijderde zich daarna even om zijn pas-geboren dochter te halen. Toen hij terugkwam zag men de baby in de armen van den Prins op een rose kussen en gekleed in een wit kanten jurkje. Haar oogen waren gesloten en zij liet haar stem niet hooren. De burgemeester van Baarn verklaarde later dat de kleine prinses er zeer gezond uitziet en iets donkerder haar heeft dan Prinses Beatrix.

Zoowel in als om het paleis was de drukte gisteren nog grooter dan op den dag der geboorte van Prinses Irene. De ruime voorgalerij van den Baarnschen paleisvleugel was gevuld met een groot aantal bloemstukken waaronder oranje en de overige nationale kleuren domineerden. Jhr. Dedel was reeds om half elf in actie om de officieele gasten bij de geboorte-aangifte te ontvangen.

De stroom van gelukwensch-telegrammen hield gisteren aan, en was na het bekend worden van de namen der pasgeboren Prinses dermate gewassen dat het noodzakelijk bleek, elk halfuur een motorrijder uit Amsterdam naar Soestdijk te zenden omdat de telegrammen op die manier vlugger werden overgebracht dan wanneer zij geseind werden. Niettemin waren alle telegraaflijnen te Baarn nog constant in gebruik.

Onder de felicitatie-telegrammen is er ook een van den Keizer van Japan. Mondelinge gelukwenschen werden aangeboden namens de Vereeniging van Oud-Strijders bij Zee- en Landmacht in Ned.-Indië „Den Vaderland getrouwe", door den gepensionneerden Indischen brigadier der cavalerie H. J. W u y s t e r die daartoe Zondag van Rotterdam naar Baarn was gewandeld.

⁂

De feestvreugde in Amsterdam bereikte Zondagavond naar culminatiepunt toen een menigte van omstreeks 17.000 personen op den Dam een betooging hield onder leiding van het centraal Oranje-comité, welks voorzitter, Wethouder Ter Haar, voorlezing deed van den tekst der gelukwensch-telegrammen aan de Koningin en het Prinselijk Paar. Daarna hield burgemeester De Vlugt een redevoering. De betooging eindigde met een taptoe.

Onder auspiciën van het Haagsche Comité voor Volksfeesten en op initiatief van het Nationaal Jongeren Verbond hebben honderden jongeren gisteren op het het Malieveld een plechtige betuiging van trouw aan Prinses Irene afgelegd. Deze bijeenkomst werd besloten met een „Leve Prinses Irene" en het zingen van het Wilhelmus.

In den na-avond had een bizonder succesvol lichtspel van zoeklichten boven het Malieveld plaats.

De voorzitter van de S.D.A.P., Koos Vorrink, hield een radiorede waarin hij o.a. zeide: „Er is reden in tijden van heftige beroeringen zooals thans de vraag te stellen, of de constitutioneele monarchie niet bizonder te waardeeren is als waarborg voor de duurzaamheid onzer democratische instellingen. In het groeiproces der arbeidersbeweging zijn de vroegere tegenstellingen tot de monarchie verbleekt en is het gevoel ontwikkeld van èen oprechte hoogachting en waardeering voor de voorname figuur van de Draagster der hoogste waardigheid in ons staatsbestel."

Een aardige bizonderheid van de Oranjefeesten werd opgeleverd door een particuliere auto die in Oostburg (Zeeland) werd opgemerkt toen de inzittende vreemdeling informeerde naar de oorzaak van de algemeene vreugde. Nadat hij was ingelicht, liet hij zijn chauffeur direct naar een winkel rijden om zijn auto met een oranje lint te versieren. Later bleek deze vreemdeling Aartshertog Otto van Oostenrijk te zijn !

Plantermoord in Malang

Naar Aneta uit Malang seint, is de heer L. W. Nobel, employé op de onderneming „Soemberkoetes", Zondagmorgen om vijf uur door een van zijn koelies aangevallen met een piso blati. Het wapen trof hem in de linkerborst, raakte de longen, en het slachtoffer van den aanslag is aan zijn zware verwonding weldra overleden.

De moordenaar, die gearresteerd werd heeft uit wraakzucht zijn misdaad gepleegd.

Vreeselijk Auto-ongeluk

Aneta seint uit Semarang, dat een auto, bestuurd door den pas twee dagen geleden uit Solo overgeplaatsten ambachtsschool-onderwijzer H. V e l l e m a n, gisteren tijdens den regen op den natten weg slipte en tegen een boom botste. De heer Velleman en zijn echtgenoote werden op slag gedood, terwijl de mede in de auto zittende dochter zwaar gewond werd.

Het ontzettende ongeluk gebeurde op Karangbalong, waar reeds meermalen ernstige ongelukken plaats hadden.

Noodlanding van Sportvlieger

Aneta seint uit Soerabaja dat de sportvlieger E l s h o f Zondag met een lestoestel van de Soerabaiasche Vliegclub een noodlanding maakte op een suikerrietveld nabij Wonokromo. Het vliegtuig, de Bucker-Jungman PK-SAC, werd beschadigd aan zijn landingsgestel, doch kan gerepareerd worden. De bestuurder bleef ongedeerd.

DE POOLSCHE ZWENDELAAR

Aneta seint uit Amsterdam, dat de zaak van den Poolschen zwendelaar W r e s z y n s k i, die de Amsterdamsche Bank voor eenige millioenen heeft opgelicht doch slechts voor twee kleine oplichtingsgevallen door de Amsterdamsche rechtbank veroordeeld kon worden, 28 Augustus a.s. door het Amsterdamsche Hof in hooger beroep behandeld wordt.

Ons blad van heden

(Vier bladen)

BINNENLAND

Europeesch tuin-employé in Malang door koelie doodgestoken.
Auto-ongeluk in Semarang doodt Europeesch echtpaar.

BUITENLAND

Polen en de Danziger Senaat — Oost-Pruisen in middelpunt der belangstelling — Förster bij Hitler — Smigly Rydz spreekt duidelijke taal — Duitsch vliegtuig over Polen.
De Italiaansche manoeuvres — Australië achter Engeland.
Japan en de nieuwe situatie in Europa — Belangrijke conferentie tusschen Itagaki en Yonai — De conferentie der Japansche ambassadeurs — Japansche reacties op Chamberlains verklaringen in Lagerhuis — Chungking wederom gebombardeerd — De Japansche olieconcessies op Saghalien.

HANDEL

De Chineesche nationale dollar bereikte een nieuw laagterecord, op de wisselmarkt kwam de noteering tot $3^{29}/_{32}$ pence.
B e u r z e n : Wallstreet loom, Amsterdam gisteren in feeststemming, Batavia heden apathisch.

BIJBLADEN

Het Derde Blad : De week in Holland, door onzen redacteur in Den Haag — Wereld-Christenjeugd defileert voor Nederlandsch publiek — De J. P. Coen uit de vaart — Luchtvaart en Automobilisme.
Het Vierde Blad : De nieuwe politiek, door C. K. Elout — De viering der geboortefeesten te Batavia — Sport — Foto's.

Heden, Maandag 7 Augustus 1939 heeft Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard der Nederlanden en Prins van Lippe-Biesterfeld, oud 28 jaar en wonende te Baarn, aan mij ambtenaar van den burgerlijken stand der gemeente Baarn, jhr. G. C. J. van Reenen, burgemeester van Baarn, verklaard dat op Zaterdag 5 Augustus 1939 des voormiddags een uur negen minuten hem en zijne gemalinne Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana, Prinses van Oranje-Nassau, Hertogin van Mecklenburg, Prinses van Lippe-Biesterfeld, mede wonende te Baarn in het koninklijk paleis, gelegen aan den Amsterdamschen Straatweg no. 1, binnen deze gemeente een dochter is geboren, genaamd

IRENE EMMA ELISABETH

Prinses van Oranje-Nassau en Prinses van Lippe-Biesterfeld. Zijne Koninklijke Hoogheid heeft zijn dochter aan mij vertoond.

Een en ander is geschied in tegenwoordigheid van Hendrikus Colijn, oud 70 jaar, minister van staat en minister van Algemeene Zaken, wonende te 's-Gravenhage, en jhr. Frans Beelaerts van Blokland, oud 67 jaar, kamerheer in buitengewonen dienst van Hare Majesteit, minister van staat en vice-president van den Raad van State, wonende te 's-Gravenhage. Hiervan is deze acte opgemaakt welke overeenkomstig de wet is voorgelezen.

w.g. BERNHARD
Prins der Nederlanden, Prins van Lippe Biesterfeld
w.g. H. COLIJN
w.g. F. BEELAERTS VAN BLOKLAND
w.g. G. C. J. VAN REENEN

Troepenbewegingen

Naar United Press uit Boekarest meldt, zijn groote Roemeensche troepen-concentraties langs de Hongaarsche grens waargenomen.

Uit Londen wordt door United Press geseind, dat reizigers uit Duitschland melding maken van voortdurende groote troepenbewegingen in Oostelijke richting.

OUD-GOUVERNEUR VAN KEMPEN

Aneta seint uit Den Haag, dat de oud-gouverneur C. J. van Kempen benoemd is tot lid van de Tweede Kamer in de vacature, ontstaan door het bedanken van jhr. ir. O. C. A. van Lidth de Jeude.

Economische Zaken

Reg. Antwoord in 1sten Termijn

Hedenmorgen heeft de regeeringsgemachtigde voor Economische Zaken, de heer H. J. van Mook, den Volksraad in eersten termijn geantwoord op het debat over de nieuwe begrooting van zijn departement en aan zijn uitvoerige rede is hier het volgende ontleend:

Van verschillende zijden is groote belangstelling aan den dag gelegd voor de bevordering van het coöperatiewezen onder de inheemsche bevolking en het was der Regeering aangenaam te vernemen, dat, over het geheel genomen, het oordeel over hetgeen in korten tijd tot stand is gekomen gunstig luidt.

De aanbevolen middelen zijn voor de regeering niet nieuw; enkele ervan worden thans reeds op bescheiden schaal toegepast en voor andere zijn maatregelen in voorbereiding. Op bijeenkomsten b.v. van onderwijzers, middenstanders en andere groepen, die daarvoor in aanmerking komen, wordt het doel en nut van coöperatieve organisatie herhaaldelijk uiteengezet door ambtenaren van den dienst voor Coöperatie en Binnenlandschen Handel en door vooraanstaande figuren in de wereld der coöperatoren; handleidingen in verschillende inheemsche talen worden reeds op ruime schaal verspreid; in het tijdschrift „Pereconomian Rajat", met een oplaag van 15.000 exemplaren, wordt voor beschouwingen en voorbeelden uit de praktijk op het gebied van coöperatieve bedrijven steeds een groote plaats ingeruimd; verschillende voorlichtingsdiensten bevorderen bij hun arbeid dezen organisatievorm, naast andere, regelmatig. Proefnemingen worden genomen met het geven van kleine toelagen aan dorpsonderwijzers en andere daarvoor geschikte dorpsnotabelen voor het voeren van de administratie van coöperaties, terwijl in overweging is om de moeder-centrale te betrekken in het credietgarantiestelsel, waarop in de openingsrede van den landvoogd reeds is gezinspeeld.

Toch moet bij dit alles in het belang van het coöperatiewezen zelf een groote mate van voorzichtigheid worden betracht. De tijd ligt nog versch in het geheugen, toen het vormen van coöperatieve vereenigingen — al dan niet op grondslag van de ordonnantie — een mode was, die tot tallooze mislukkingen en groote teleurstellingen heeft geleid. Ook dient bij alle voorlichting en hulp op den voorgrond te blijven staan, dat een coöperatieve beweging slechts slagen kan, wanneer zij op doelbewuste zelfwerkzaamheid steunt en dat iedere andere ontwikkeling op den duur slechts economische schade oplevert.

In het algemeen moet de Regeering zich op het standpunt stellen, dat coöperatieve vereenigingen, willen zij geslaagd kunnen heeten, haar eigen kosten moeten kunnen dragen. Dat niettemin, naast de van Landswege gegeven voorlichting en hulp bij het toezicht, ook een zeker bedrag voor subsidies is uitgetrokken, houdt verband met de omstandigheid, dat de opgerichte coöperatieve centrales tot op zekere hoogte de taak van de landsorganen konden overnemen en het daarbij gewenscht leek haar de uitoefening van die taak te verlichten door een bijdrage in de administratiekosten.

De regeering overweegt eenige uitbreiding van het subsidiestelsel, ook voor primaire coöperaties, terwijl zij eveneens de te verleenen bijstand aan de prauwvaardersorganisatie Roepelin opnieuw in beschouwing zal nemen.

Met betrekking tot de prauwvaart wordt onderzocht, of er aanleiding bestaat, om voor dezen belangrijken tak van inheemsch bedrijf een afzonderlijke voorlichting te organiseeren en of het mogelijk is daartoe een volledig deskundige kracht te vinden.

Een bespoediging van den aanbouw van motorprauwen is tot dusverre niet mogelijk geweest, omdat door internationale omstandigheden de tot dusver gebruikte standaardtype motoren niet meer verkrijgbaar zijn. Er worden echter maatregelen getroffen om binnen enkele maanden den aanbouw van schepen belangrijk op te voeren.

Dat het motorvisschersvaartuig het pleit gewonnen heeft in de majangvisscherij in sommige gedeelten van den archipel, blijkt uit de groote vraag naar het standaardtype, dat door het Instituut is ontwikkeld.

De credietvoorziening voor de inheemsche zeevisscherij geschiedt in Midden-Java grootendeels door tusschenkomst van de vischveilingen. Een mooi voorbeeld geeft de visschersorganisatie in Pemalang te zien, waar binnen enkele jaren de visschersvloot geheel is vernieuwd en zelfs uitgebreid. Natuurlijk is de werkwijze van vele van deze organisaties nog niet volmaakt, doch met voorlichting van het Instituut voor de Zee-visscherij mag er vertrouwen in worden gesteld, dat de gebreken in die organisaties geleidelijk zullen worden weggenomen. Ook stimuleert het Instituut, waar zulks verantwoord lijkt, het oprichten van nieuwe veilingsvereenigingen, die de credietverschaffing voor visschers behartigen.

Het is bekend, dat de visch welke wordt aangevoerd in de kleine visschersdorpen rondom Batavia twee maal door de heffing van retributies wordt getroffen, wanneer deze na in het visschersdorp te zijn geveild in Batavia op de markt wordt gebracht. Deze en andere bezwaren tegen de bestaande plaatselijke regelingen van het veilingwezen zijn in onderzoek.

Geheel Indië in Oranje-stemming

Enthousiaste Feestviering overal

Viering te Bandoeng

Hoewel het in de avonduren te Bandoeng voortdurend heeft gestortregend was het op den ochtend van den nationalen feestdag zeer goed weer. Het Oranjezonnetje, de versieringen en de rijke vlaggentooi droegen er alles toe bij om de toch al opgewekte stemming zoo hoog mogelijk op te voeren, meldt onze Bandoengsche correspondent.

Reeds om 7 uur klonk door de straten de vroolijke muziek van de militairen, die een marsch door de stad maakten. Er werd aan deelgenomen door het 15e bataljon infanterie met het vaandel, het 1e depôt-bataljon en het reservecorps terwijl verschillende escadrilles vliegtuigen de lucht doorkliefden.

Om 8 uur begon op het Sidolig-voetbalveld de „bonte ochtend", waarvan het programma inderdaad zeer gevarieerd was en bestond uit het oplaten van postduiven, marschen van leerlingen van scholen, gymnastiek- en athletiekdemonstraties. Inheemsche pentjak, bal-oefeningen, demonstraties van padvinders en van leden van De Princevlag, klassieke openluchtdansen, een zanguitvoering en een veteranenvoetbalmatch.

Verschillende autoriteiten woonden dezen „bonte ochtend" bij en gezien het enthousiast applaus viel het gebodene zeer in de smaak van de ongeveer 6000 bezoekers en bezoeksters.

In de stad, vooral in het centrum, heerschte een enorme drukte, temeer daar op de Aloon-Aloon Inheemsche volksfeesten werden gegeven. Sociëteiten en restaurants kwamen stoelen en plaatsen te kort. Keurig versierde auto's en fietsen vulden mede de straten en het was een echte nationale jubeldag.

In de middaguren werden dankdiensten in de verschillende kerken gehouden terwijl de Inheemsche volksfeesten werden voortgezet. Voor den avond was een lampionoptocht georganiseerd en elders, op het erf van de regentswoning een tooneeluitvoering en in het K.S.B.-gebouw een openbare dansavond.

Het is een zeer geslaagde nationale feestdag geworden.

Oranjefeesten te Soekaboemi

Toen Zaterdagochtend de sirene van de Politieschool gehoord werd, begreep iedereen de beteekenis daarvan. De straten waren dan ook in minder dan geen tijd vol nontonners, en overal werde de vlaggen uitgestoken en de versieringen aangebracht. Toevallig zijn hier drie escadrons cavalerie en eenige afdeelingen van de gemechaniseerde wapens op manoeuvre, die niet weinig hebben bijgedragen tot verhooging van de feestvreugde. Een bijzonder woord van lof verdient de muziek der politieschool, die onvermoeid aan alle feestelijkheden heeft meegedaan.

Wij kregen verder een aubade der schoolkinderen, een lampion- en fakkeloptocht, een bloemencorso en natuurlijk het groote Oranjebal in de Soos. Voor de inheemschen stonden op het programma rammengevechten, boogschieten en openlucht-bioscoop. Een uitstekende maatregel was het, de kinderen na de aubade terug te laten gaan naar hun schoollokalen, waar zij konden meedoen aan diverse spelen en werden onthaald op versnaperingen en koele dranken.

Viering te Cheribon

Ook te Cheribon werd de blijde mare, dat Prinses Juliana het leven heeft geschonken aan een tweede prinsesje, met groote vreugde ontvangen. Door middel van tien kanonschoten werd het heugelijk nieuws bekend gemaakt, waarna de fabriekssirenes loeiden, van alle openbare gebouwen en vele particuliere woningen werd het nationaal dundoek uitgestoken, terwijl de schooljeugd naar huis werd gezonden en jubelend langs de straten trok.

In verband met de beperkte kasmiddelen van het Oranje-comité waren de feestelijkheden aan den soberen kant gehouden, doch er werd toch nog een bedrag van *f* 300 gereserveerd, dat via de Armenzorgorganisaties onder de armen werd verdeeld.

Vrijdagavond werd een fakkeloptocht georganiseerd en toog men in feeststemming naar de woning van den resident, wien een serenade werd gebracht. De terugtocht werd gemaakt via de winkelbuurt met als einddoel de Societeit „Phoenix", welke dien avond voor alle feestvierders hare deuren opende. Er heerschte een zeer geanimeerde Oranjestemming en er werd veel en lang gedanst.

Voor alle gezindten werden kerkdiensten gehouden in de verschillende kerken, moskeeën en tempels. Verder werd een optocht gehouden door de Inheemsche, Arabische en Chineesche ingezetenen.

Op de scholen werden ook feesten georganiseerd.

Gedurende de feestdagen werden verschillende gebouwen geïllumineerd: de woning van den resident en den regent, het gemeente-huis, de societeit „Phoenix", de Algemeene Volkscredietbank, postkantoor en telefoonkantoor, terwijl het gebouw van The British American Tobacco Co. ten voeten uit in een zee van floodlight baadde.

Viering in Buitenzorg

De Nationale Feestdag gisteren werd hier ter stede ingezet met een militaire marsch van het XIVe Bataljon Infanterie met de bataljonsmuziek en het vaandel waarbij de garnizoenscommandant Overste Milius aan het hoofd der troepen ging.

Nadat te 7.30 v.m. in de Klenteng een dankdienst was aangevangen, bijgewoond door den luitenant der Chineezen en vele notabelen, zoomede afgevaardigden der besturen der Chineesche vereenigingen en corporaties, terwijl mede aanwezig was de Controleur B.B. Lanting, welke dankdienst vervolgens een voortzetting vond in het Vereenigingsgebouw der Chung Hwa Hui, vulden te 9 uur groote scharen de Katholieke en Protestantsche bedehuizen.

De plechtige hoogmis werd gecelebreerd door hoofdpastoor Leenderts, bijgestaan door de pastoors Van Vliet en De Ridder. Onder de aanwezigen bevonden zich de Burgemeester van Buitenzorg de secretaris van het gouvernement Zeilinga, de assistent-resident mr. Dorbeck zoomede het lid van den Volksraad dr. Zwart. In de Protestantsche kerk ging ds. de Klerk voor, die tot tekst van zijn preek gekozen had Psalm 34 v. 9: Onderzoekt en ziet, dat de Heer goed is.

Na het dankgebed zong de gemeente het Wilhelmus-couplet: Mijn schild ende betrouwen. Onder het gehoor bevonden zich de resident van Buitenzorg, overste Milius, de eerste Gouvernements secretaris Ramaer, generaal Van Hulstein, de Landraadvoorzitter mr. Alers en de controleurs B. B. Schermers en Lanting. Opgemerkt werden voorts de wethouder Van Benthem namens den burgemeester en de besturen der gereformeerde en vrijzinnige kringen.

Voor een talrijk gehoor ging voorts in de groote moskee de hoofdpenghoeloe R. H. Hasboellah voor, in aanwezigheid van den regent van Buitenzorg en de bestuursambtenaren van het district. Onder de aanwezigen verdienen hier nog vermelding de kapitein der Arabieren en de bekende oelama S. Aloewi.

Hoewel de Salak dreigende regenwolken om zijn toppen samentrok bleef de avond droog zoodat na het concert in het Wilhelminapark de duizendkoppige stoet van lampionnen te 7.15 van den Plantentuin uitging. Voorafgegaan door de bataljonsmuziek trok de eindelooze stoet waarin c.a. 6000 kinderen, jeugdbonden, scholen, padvinderstroepen, vereenigingsdeputaties enz. medegingen, langs den grooten weg via het erf van den resident naar Sempoer. Scholen van alle gezindten, openbare en bijzondere en groepen van alle landaarden, vereenigden zich in dezen optocht.

Een vuurwerk op Sempoer besloot de openbare feestelijkheden van dezen dag. Alom echter werd het festijn voortgezet in de verschillende vereenigingsgebouwen en societeiten. In de Societeit Buitenzorg vereenigden 150 leden zich aan een geanimeerd diner.

In den ochtend gaven de op alle scholen georganiseerde feestelijkheden een vroolijken toon aan den morgen. Den geheelen dag trok de rustige stoet der inheemsche feestgangers door de stad voor het bezien der versieringen, welke in den avond nog toenam nu voor het eerst het weer te Buitenzorg gunstig was en een avond zonder slagregen de illuminaties vrede schonk. Het Paleis en de Prot. Kerk waren in floodlight gezet, gasfakkels vlamden op verschillende punten, het gemeentehuis en het hoofdcommissariaat van politie prijkten met lijnlichten, het K. J. O.-gebouw droeg een verlichting met rustieke vetpotjes. De Witte Paal was mede geïllumineerd, terwijl een lampionpagode aan het eind der Handelstraat was opgericht.

De jury voor de lampionoptocht kende de eerste prijzen voor de groepen in den grooten stoet van Maandagavond toe aan de groep der Arrabitah Alawijah, de Chung Hwa Hui padvindersorganisatie en de groep van het I. E. V., terwijl zeven verdere prijzen werden toegekend.

De feesten in Palembang

Wij hebben in den loop der jaren bij feestelijkheden vaak groote volksmenigten gezien, doch het defilé van bevolkingsgroepen op Zaterdagavond jl. spant toch wel de kroon, aldus schrijft onze Palembangsche correspondent. Het leek wel of men het defilé, dat het vorige jaar bij de geboorte van Prinses Beatrix letterlijk en figuurlijk in het water viel door de geweldige regenbui, nu nog eens dunnetjes wilde over doen.

Om 8 uur stelde de onafzienbare stoet zich in beweging, voorafgegaan door een afdeeling soldaten met een fluitorkest. Juichend en zingend haakte men in achter de muziek en of nu de eene groep zong van „dat we toffe jongens zijn dat willen we weten" en de andere „Oranje boven, leve Wilhelmien", dat kwam er minder op aan, men was één in de Oranjevreugde. Onder de vele Europeesche ingezetenen viel de ruim twee meter lange gestalte van den heer Elliott, algemeen bedrijfsleider van de N.K.P.M. te Soengei Gerong, bijgenaamd „Shorty" op. Door zijn aanwezigheid heeft deze „big boss" wel het bewijs er van gegeven hoe hartelijk de Amerikanen medeleven met de vreugden van ons Koningshuis.

Bij aankomst voor de residentswoning, waar op het bordes de resident, de territoriaal commandant en andere autoriteiten stonden, trad de burgemeester van Palembang uit de menigte naar voren om namens alle bevolkingsgroepen de gelukwenschen met de heuglijke gebeurtenis aan te bieden, waarop de resident in het Hollandsch en Maleisch antwoordde. Het militaire fluitorkest zette daarna het Wilhelmus in, dat door allen uit volle borst werd meegezongen. Het was een plechtig en indrukwekkend moment, één der hoogtepunten van de feestviering in Palembang.

Semarang in den regen

Uit Semarang seint Aneta dat de viering van den nationalen feestdag aldaar begon met een militaire marsch en defilé voor den gouverneur, waaraan ook door drie honderd politiemannen werd deelgenomen. Het vuurwerk moest 's avonds wegens den regen afgelast worden en ook de overige feesten zijn letterlijk in het water gevallen.

Viering te Soerabaia

Het hoogtepunt van de enthousiaste feestviering te Soerabaia werd gisterenmorgen gevormd door een militair schouwspel en gisterenmiddag door een carnaval waarbij een hossende menigte van tienduizenden menschen op de been was. Zondagavond was in de Simpang Club een nationaal boerenbal gegeven, dat even geanimeerd verliep als het gisteren door den Marine-commandant gegeven tuinfeest, hoewel dit laatste hinder ondervond van den regen die later in den avond bij stroomen neerplaste.

Viering in Solo

In Solo is de nationale feestdag gevierd met volksfeesten en dankdiensten. Gisterenavond om acht uur was er taptoe voor het gouverneurshuis, na afloop waarvan de Oranje-fontein, die door de Solosche oud-strijders was aangeboden, in tegenwoordigheid van alle plaatselijke autoriteiten officieel in gebruik werd gesteld. Een lichte regen was geen beletsel voor de plechtigheid die verricht werd door de echtgenoote van den gouverneur, mevrouw Orie.

Viering te Salatiga

Bij de geboorte van het Prinsesje had in Salatiga's societeit een instuif plaats, waaraan alle bevolkingsgroepen enthousiast deelnamen.

De assistent-resident van Salatiga H. E. Termeulen hield hierbij een toespraak.

Direct na het bekend worden van de blijde gebeurtenis was de heele stad één vlaggenzee. Het garnizoen Salatiga heeft 51 saluutschoten gelost.

Het tweedaagsch programma omvatte voorts een militaire marsch door de stad, Inheemsche en Chineesche optochten, een feestavond in de societeit, volksspelen, een lampionoptocht voor schoolkinderen, een opvoering van allegorische tableaux met spreekkoor, een diner-dansant met opvoering van oud-Hollandsche dansen, en als waardig slot een groot Oranje-baal en autobehendigheidswedstrijden.

Oranjedag op Bali

Onze correspondent op Bali schrijft ons:

Het festijn ter gelegenheid van de geboorte van ons nieuwe prinsesje is op Bali allerwege met de grootste opgewektheid gevierd. Het werkwoord instuiven werd op alle mogelijke manieren vervoegd, er waren feestelijke réunies, gecostumeerde bals, optochten, volksspelen etc., terwijl des avonds illuminaties waren aangebracht en de desa's alom op aardige wijze door de bevolking versierd waren.

Ook uit tal van plaatsen in de Buitengewesten bereikten ons heden Aneta-telegrammen over de viering der Oranjefeesten. In Medan, Padang, Koetaradja, Menado, Balikpapan, Koepang — overal heeft men de geboorte van Prinses Irene geestdriftig gevierd.

Dank aan Volksraad

Bij de opening der Volksraadsvergadering deelde de voorzitter hedenmorgen mede, dat op de telegrafische gelukwenschen van den Volksraad aan het Prinselijk gezin reeds Zaterdagmiddag j.l. een telegrafische dankbetuiging is ontvangen van Prins Bernhard, luidende als volgt:

„betuig volksraad nedindie mede namens prinses juliana onzen oprechten dank voor gewaardeerde gelukwenschen".

Bernhard.

Zaterdagavond heeft de algemeene bond van Politiepersoneel in Nederlandsch-Indië een feestavond georganiseerd in het I.E.V.-gebouw, ten bate van het sanatoriumfonds van dien bond.

De avond werd zeer opgewekt vierd. Het programma was gevuld zang, voordracht en tooneel. Op de ziet men een scene uit de opgevoe klucht: Alles op afbetaling.

Vele handen waren er noodig om de vreugdedranken in Hotel des Indes rond te brengen even nadat Zaterdagmorgen het heugelijke nieuws van de geboorte van prinses Irene Emma Elisabeth binnenkwam en de arbeid voor een groot deel plaats maakte voor uitbundige feeststemming

Radio-publicatie-ordonnantie

De voorzitter van de Vereeniging Uitgevers van de groote Javabladen J. C. Kolling, zond den Volksraad verzoekschrift waarin verklaard wor

dat de leden kennis hebben ge men van het bij den Volksraad gediende ontwerp Radio-public ordonnantie,

dat zij uit een oogpunt van jou listiek en bedrijfsbelang tegen vorm, den geest en de strekking dit ontwerp zeer ernstige bezwa hebben,

dat zij gaarne in de gelegenh zouden worden gesteld, deze bezwa bij het College voor te brengen.

dat zij echter, gezien den zeer ten tijdsduur tusschen den da van de indiening en publicatie welke gelegenheid zij voor het van dit ontwerp kennis namen die van de voorgenomen behande door den Volksraad nog niet in gelegenheid zijn geweest die bezwa te formuleeren.

Weshalve zij zich tot dat College w den met het verzoek, die behande zoo eenigszins mogelijk te willen uits len tot de bezwaren van de leden het College kenbaar gemaakt zullen

Opname in Leprozerieën

Het Hoofd van den Dienst der Vol gezondheid heeft het volgende ro schrijven aan de beheerders der subsidieerde leprozerieën gezonden.

Op de inspecteursvergadering van Mei jl. werd o.m. de wenschelijkheid sproken om, in verband met de bepe opnamegelegenheid en de hooge kos daaraan verbonden, de opname in leprozerieën zooveel mogelijk te bep ken en de leprozenzorg zooveel moge te baseeren op ambulante behande d.i. behandeling op de poliklinieken opname in de veel goedkoopere la bouwkolonies, waardoor de mogelijk wordt geschapen meer patiënten helpen.

In verband hiermede zullen in het volg alleen die lepralijders in de le zerieën mogen worden opgenomen, voorzien zijn van een geneeskun verklaring en zal voor patiënten, zonder deze verklaring worden opge men, geen subsidie meer worden leend.

Deze maatregel treedt in werking ingang van 1 Januari 1940.

DE RECLAME-OPTOCHT

De route, welke de hedenmiddag vijf uur van het Waterlooplein vert kende reclame-optocht zal nemen, is volgt: Senen, Kramat, Laan Raden lch, Tjikini, Soerabaiaweg, Oranjebou vard, Bisschopplein, van Heutszbou vard, Djoharlaan, Oude Tamarindel Laan Holle, Koningsplein Zuid, Koni plein West, Koningsplein Noord. delweg, Rijswijk, Harmonieplein, lenvliet West, Buiten Nieuwpoortstr Stationsplein benedenstad, Tijgerst Molenvliet Oost, Noordwijk, Sluisbr plein, Postweg, Comediebuurt, Wa looplein.

DE ETALAGEWEDSTRIJDEN

Voor de etalagewedstrijd bestond het publiek groote belangstell die zeer zeker verdiend is. Verschil de winkeliers hebben hun uitstalr ten met groote zorg ingericht en resultaat is dat deze een streeling het oog zijn geworden.

Men moet waardeering hebben voo fijne smaak, die tentoongespreid w en voor de vindingrijkheid, waarin in sommige gevallen verband legde schen de blijde gebeurtenis en de s van de te etaleeren artikelen.

De jury, die over enkele dagen zal slissen wie voor de prijzen in aanm king komen, heeft geen gemakkel taak.

Mr. P. N. Janssen

Hedenmorgen heeft fg. burgemeester nssen in een vergadering van B. en . met de dienstchefs het burgemees-rschap weer overgedragen aan bur-meester Voorneman.

Daar de vergaderingen van B. en W. sloten zijn, weten wij niet, welke oorden tot den heer Janssen gericht n, doch wij nemen zonder meer aan t het woorden van groote waardee-ng waren.

Batavia heeft in de veertien maan-en waarin mr. Janssen de plaats van rgervader heeft ingenomen, hem lee-n waardeeren als een voortvarend an, die zich voortdurend bezighield et de groote problemen van Batavia, n van wie frisch initiatief uitging.

Wij denken hierbij in de allereerste laats aan zijn welgeslaagde pogingen n, toen het Harmonieplein niet ge-chikt bleek voor het nieuwe raadhuis, et Wilhelminapark hiervoor te be-achtigen en van de regeering toestem-ning te bekomen om de Citadel even-ueel af te breken.

Men weet dat hier vele bezwaren wa-en te overwinnen, voor het pleit ge-onnen was. Thans is het wachten nog echts op het beschikkingsrecht over en grond van het Wilhelminapark — elk regeeringsbesluit na de beslissing ver het oude Fort uiteraard nog slechts en formaliteit is — en de prijsvraag.

Ook het oude en belangrijke door-raakplan-Koningsplein-West is onder iding van den fg. burgemeester een tuk dichter bij de uitvoering gekomen.

De reeds meer dan tien jaar slepende westie van het onwettig door de ge-eente geoccupeerde gedeelte van de egraafplaats Kawi-Kawi kwam in de eriode Juni 1938—Augustus 1939 tot en oplossing. Ook plannen tot reorga-isatie van den schouwburg werden oor den fg. burgemeester voorbereid.

Het feit dat de heer Janssen slechts oor korten tijd als burgemeester optrad, eeft dus in geen enkel opzicht slechts eleid tot het „afdoen der loopende za-ken", welke taak naar veler meening in hoofdzaak den waarnemer is toebedeeld.

De heer Janssen heeft ongetwijfeld alle recht, met voldoening op de veer-tien maanden van zijn burgemeester-schap terug te zien en voor hem die zich rekenschap pleegt te geven van hetgeen er in gemeentelijken kring ge-schiedt, zal de achter ons liggende pe-riode altijd blijven een van groote acti-viteit en vlot optreden van het ge-meentebestuur.

Men weet dat de heer Janssen niet in het burgemeesterscorps blijft. Hij keert weer terug tot zijn oude functie van in-specteur van financiën en zal daar-nevens deel uitmaken van de Volks-raadsfractie der Vaderlandsche Club tot October. Daarna gaat hij met verlof om weer terug te zijn als in Juni van het volgende jaar de hoofdzitting wordt ge-opend.

Na ruim vijf jaar deel uitgemaakt te hebben van het dagelijksch bestuur der gemeente (waarvan vier jaren als wet-houder van financiën namens de V.C.) heeft hij thans afscheid van de hoofd-stad genomen.

De alleszins verdienstelijke wijze waar-op de heer Janssen zich te Batavia van zijn taak gekweten heeft, schenkt ons de overtuiging dat hij binnen afzienba-ren tijd zeker voor een definitieve ver-vulling van een vacature in het bur-gemeesterscorps zal terugkeeren.

DE INHEEMSCHE SCHAAKBOND

De Inheemsche Schaakbond „Pertjasi" zal van 26 Augustus tot en met 2 Sep-tember a.s. te Semarang een open schaakwedstrijd houden, waarvoor naast een beker enkele andere kunstvoorwer-pen als prijzen worden uitgeloofd. De netto-opbrengst van dezen wedstrijd zal o.a. worden besteed voor het binnen-kort te Semarang te houden congres van den Jong Islamieten Bond.

De vrouw en de Volksraad

Inheemschen willen eigen vertegen-woordigster

In verband met het niet benoemen van een Inheemsche vrouw in den Volksraad hebben acht Inheemsche vrouwenorga-nisaties Zondagmorgen in de „Gedong Permoefakatan Indonesia" in Gang Kenari een protest-meeting belegd.

In totaal waren op deze vergadering 43 politieke en sociale vereenigingen vertegenwoordigd, waaronder 20 vrou-wen-vereenigingen.

Tegen kwart voor tien opende de voor-zitster, mevr. Ijos Wiraätmadja (Pasoendan Istri), de bijeen-komst welke door ongeveer 400 personen werd bijgewoond.

Allereerst dankte spr. God voor de ge-boorte van het Prinsesje en sprak te-vens een heilwensch uit voor het Ko-ninklijk Huis. Verder bedankte zij de aanwezigen voor hun belangstelling. Daarna maakte ze bekend, dat de voor-genomen optocht vanaf het V.O.R.O.-gebouw op Kramat niet door kon gaan, daar de Overheid hiervoor geen toestem-ming had verleend.

Het doel van deze protest-meeting — aldus spr. — is niet om den bestaanden toestand te verslechteren, doch veeleer om dien te verbeteren. Het speet spr. dat er geen Inheemsche vrouw in den Volksraad zitting heeft.

Aan het einde van haar rede bestreed mevr. Ijos Wiraätmadja de meening, dat door de benoeming van mevrouw Razoux Schultz tot lid van den Volksraad de zaak de vrouw hier te lande, ook die van de Inheemsche vrouw, al voldoen-de behartigd zou zijn. Dit is volgens spr. niet mogelijk, daar mevr. Razoux Schultz een Europeesche is.

Hierna betrad mevr. E. Somanagara (Pasoendan Istri) het spreek-gestoelte. Zij deelde mede dat de Pa-soendan Istri reeds op vele plaatsen soortgelijke bijeenkomsten als deze heeft gehouden.

Daarna behandelde spr. uitvoerig de noodzakelijkheid van een vertegenwoor-digster van de Inheemsche vrouw in den Volksraad.

Mej. Lasmidjah (Istri Indonesia) die hierna het woord kreeg, gaf uiting aan haar teleurstelling en verwondering, dat geen Inheemsche vrouw in den Volksraad werd benoemd, en betoogde dat het zitting nemen van een vrouw in den Volksraad niet het einddoel is, doch slechts een schakel vormt om de eman-cipatie der vrouw hier te lande te be-spoedigen.

De laatste spreekster, mevr. Rangkajo Amamzar, vertegenwoordig-ster van de Kaoem Iboe Minangkabau (een Minangkabausche vrouwen-organi-satie) hield ook nog een korte rede in verband met de niet-benoeming van een Inheemsche vrouw in den Volksraad.

Tot slot werd een motie voorgelezen, welke door de aanwezigen werd aange-nomen. Zij houdt o.a. in een verzoek aan de regeering om voor de huidige zit-tingsperiode, indien een zetel in den Volksraad open zou komen, een Inheem-sche vrouw te benoemen, en om in de in 1943 aanvangende zittingsperiode een vertegenwoordigster van de Inheemsche vrouw in den Volksraad te benoemen.

Tegen elven werd de protest-meeting, die zonder eenig incident was verloopen, gesloten.

Chineesche vrijwilligers

Volgens een bericht in de Straits Times heeft het „Fourth Military Col-lege" in Kwangsi aangeboden 120 Chi-neesche studenten van Malaya, Burma en Nederlandsch-Indië op te leiden tot officier.

Hier ter stede is van een dergelijk aanbod niets bekend. Wel hebben zich verschillende Chineezen opgegeven als vrijwilliger voor het Chineesche leger, doch niet voor een speciale officiersop-leiding.

Dienstneming wordt hier niet aange-moedigd, integendeel. Liefhebbers wordt in hun eigen belang gewezen op de consequenties van hun daden. Niette-genstaande dit blijven velen zich aan-melden voor de keuring, om daarna naar hun vaderland te vertrekken.

Speciaal voor den vliegdienst bestaat veel animo en af en toe komen berich-ten binnen van hen, die aan een of an-deren luchtaanval hebben deelgenomen.

In enkele gevallen zijn vrijwilligers naar Singapore gegaan om zich daar voor den militairen dienst voor China te laten keuren en op te geven.

SOLO-VLIEGERS

De Vliegclub „Batavia" mag niet kla-gen over hare leerlingen: zij is nauwe-lijks een maand in bedrijf en heeft thans reeds tegen de tien solo-vliegende leerlingen.

Tijdens de feestdagen werd voortge-gaan met het lessen, alleen onderbroken op den nationalen feestdag van gisteren.

Maar Zondagmorgen werd er in volle activiteit „gelest". Aan het aantal solo-vliegende leerlingen werden er weder drie toegevoegde. De leerlingen dr. L. F. Jansen, L. Kamper en J. Zeeman wer-den „los"-gelaten.

Dit beteekent niet, zooals men wel eens meent, dat deze leerlingen het bre-vet hebben veroverd — zij zijn eenvoudig in het stadium gekomen dat zij verder zelfstandig kunnen oefenen teneinde over eenigen tijd de proeven noodig voor het verkrijgen van het A-brevet te kun-nen afleggen.

Met begeleiding van orkestmuziek zong Batavia gisteravond op het erf van de Nirom met enthousiasme vader-landsche liederen — Hier zijn de zangers in volle actie — Hun lied klonk door de radio over geheel Indië

Door heel Indië heeft indrukwekkend het getuigenis geklonken van de vreug-de van Batavia's burgerij, die zich in grooten getale vereenigde op het erf van de Nirom teneinde nationale liederen te zingen.

Dicht opeen stond de menigte tot zelfs buiten het erf en toen de heer Danckaerts, die de leiding had, het po-dium had beklommen, klonk plechtig het „Wilhelmus", gevolgd door het „Wilt heden nu treden". Daarna werden met steeds grooter wordend enthousiasme en-kele vaderlandsche liederen gezongen en met het „Wien Neêrlands Bloed" werd deze samenzang besloten.

Hierna werd een interessant radio-gesprek gehouden door de Nirom en de Avro, die een gesprek in de Hollandsche en Indische huiskamers deden houden, waarbij een levendige gedachtenwisse-ling ontstond tusschen ouders en kin-deren en waarbij tegelijkertijd de beëin-diging nog bijzonder aardig was, omdat toen in de Indische en in de Hollandsche huiskamers gelijktijdig het Wilhelmus werd gezongen, dat vervolgens over de zenders van de Avro en de Nirom is uitgedragen.

Onder de Arabieren van Hadramaut

Roerig Volkje dat Rust en Welvaart zoekt

De Taak van mr. Ingrams

De Britsche „Resident Adviser" van Makalla, de heer W. H. Ingrams, C.M.G., O.B.E., van wiens komst op Java wij de vorige week reeds melding maakten, heeft zijn bezoek aan verschillende ste-den op Java beëindigd en is Maandag-middag weer op den terugweg naar Hadramaut vertrokken. Op den ochtend van zijn vertrek had Mr. Ingrams nog even gelegenheid aan een vertegen-woordiger van Aneta het een en ander over Hadramaut te vertellen, als-mede over het doel van zijn bezoek aan Nederlandsch-Indië, dat een semi-offi-cieel karakter droeg.

Hoewel Hadramaut sinds 1886 onder Engelsch protectoraat staat en uit dien hoofde valt onder het Protectoraat van Aden, vormt het toch een geheel zelfstandig gebied, dat door verschil-lende sultans wordt geregeerd. De voor-naamsten daarvan zijn de Sultan van Shir en Makalla en de Sultan van Sewünn en Kahtieri.

De geaardheid der Arabische bevol-king van Hadramaut, die ongeveer een half millioen zielen omvat, bracht mede, dat aan de ontwikkeling van het land niets werd gedaan. Binnenlandsche oor-logen, de zucht van elk dorpje naar een zelfstandig bestuur, kortom het ontbre-ken van zoo goed als alles wat op orde leek, belemmerden den vooruitgang van land en volk en brachten vele inwoners er toe buiten eigen grenzen een bestaan te zoeken. Blijkens de volkstelling van 1930 wonen in Nederlandsch-Indië al-leen ongeveer 70.000 Arabieren, waarvan het grootste deel uit Hadramaut af-komstig is of van daar geborenen af-stamt.

Het waren het volk en de sultans zelf, die inzagen dat aan de bestaande toestand een einde moest worden ge-maakt, en als gevolg van een daartoe door hen gedaan verzoek ging, nu ruim twee jaar geleden, de Engelsche regee-ring over tot de aanstelling van een „resident adviser", Mr. Ingrams, de eer-ste die deze functie vervult.

In zijn titel ligt zijn geheele taak om-schreven. De heer Ingrams bezit geen enkele bevoegdheid, doch zijn voor-naamste arbeid is den verschillenden Arabische bestuurshoofden te advisee-ren over de wijze waarop het land tot ontwikkeling kan worden gebracht.

Mr. Ingrams zag in, dat de eerste ver-eischte daarvoor was het brengen van rust en vrede in dit woelige land. Zoo-als hierboven reeds gezegd, werden tot enkele jaren her tallooze binnenland-sche oorlogen gevoerd, oorlogen die ook door in het buitenland wonende Arabie-ren financieel werden gesteund, ook door Arabische inwoners van deze ge-westen.

Het eerste wat dus gedaan werd, was het verbieden van den invoer van wa-penen en het zooveel mogelijk innemen van de reeds in handen van de verschil-lende stammen zijnde wapenen. Dit heeft tot het zoozeer gewenschte resul-taat geleid en vrede en rust zijn in Hadramaut nu in de plaats getreden van de oorlogvoering die tot voor kort een van de voornaamste bezigheden was en die geen tijd en geld overliet voor landbouw en industrie en voor de ont-wikkeling van het volk.

Op zijn laatste tournee door Hadra-maut kon mr. Ingrams, die de eenige daar wonende Europeaan is, de vruch-ten van zijn adviseerend werk al waar-nemen.

Op vele plaatsen werden nieuwe wa-terbronnen aangeboord en een groot en dor woestijngebied maakte plaats voor honderden hectaren bloeiend graan.

Ook de organisatie van het bestuur, dat op Mohammedaanschen grondslag is gebaseerd, heeft reeds groote vruch-ten afgeworpen. De inkomsten der ver-schillende staten, zooals uit invoerrech-ten, posterijen, enz. nemen tegenwoor-dig van maand tot maand toe en de staatsbegrootingen vertoonen een steeds beter beeld. Hadramaut heeft een eigen parlement, waarin alle staten vertegen-woordigd zijn. Mr. Ingrams legde er den nadruk op, dat het bestuur volkomen Arabisch is en dat daarin in geen enkel opzicht inmenging door Engeland wordt betracht.

Opvoering van de klein-nijverheid is ook een voornaam punt. Hiervoor heeft men groote verwachtingen van de weef-industrie, terwijl wat den landbouw be-treft verbouw van tabak en het aanleg-gen van groote vruchtenkweekerijen tot de toekomstplannen behooren. Ook be-vordering van den export wordt na-tuurlijk beoogd.

Om alles te kunnen verwezenlijken, is natuurlijk veel noodig. Niet alleen veel geld, maar ook aan goede krachten be-staat in Hadramaut groote behoefte. En deze laatsten hoopt men vooral te vin-den onder de in het buitenland wonen-de, van Hadramaut afkomstige Arabie-ren. Zij hebben immers veelal veel meer kans gehad zich te ontwikkelen dan de menschen in eigen land. Zij hebben za-keninzicht gekregen en hun natuurlij-ken handelsgeest kunnen vergrooten. Deze menschen zijn het vooral, die tot den opbloei van Hadramaut zeer veel kunnen bijdragen, als zij naar hun ge-boorteland of hun land van afstamming terugkeeren, althans daarvoor belang-stelling aan den dag leggen.

Dit laatste was dan eigenlijk ook het secundaire doel van het bezoek van den heer Ingrams aan Java.

Zijn voornaamste doel was zich op de hoogte te stellen van de omstandighe-den, waaronder de Arabische bevolking hier te lande heeft. Hij bezocht daartoe Batavia, Cheribon, Tegal, Pekalongan, Solo en Soerabaia en wat hij daar heeft kunnen zien, draagt in alle opzichten zijn bewondering weg. Onomwonden gaf hij als zijn indruk te kennen, dat de Arabische bevolking zich hier te lande zeer gelukkig voelt. Van alle zijden kreeg hij daarvan de bevestiging.

De heer Ingrams is niet alleen in Hadramaut zelf een groote figuur, doch ook onder de Arabieren hier te lande heeft hij een zeer groote reputatie, het-geen zich duidelijk demonstreerde in de meer dan hartelijke wijze, waarop hij in de verschillende steden, welke hij bezocht, werd ontvangen.

Ernstige Verkeersongevallen

Zooals te verwachten is hebben in de afgeloopen dagen veel aanrijdingen plaats gehad, die zich enkel beperkten tot wat geringe materieele schade.

Er zijn echter ook nog ongelukken van ernstiger aard gebeurd. Verschillende personen werden met min of meer ern-stige verwondingen in de C.B.Z. opge-nomen.

Door een botsing tusschen twee auto's op den hoek Soerabaiaweg-Oranjeboule-vard alleen reeds zijn twee personen in het ziekenhuis opgenomen, terwijl twee anderen zich onder behandeling van een dokter moesten stellen.

De eerste beide personen zijn de be-stuurder van de eene auto de heer W. F. Vermeulen en een op de plaats van de botsing staande Inlandsche verkooper die een been brak en enkele andere kwetsuren bekwam, waardoor hij, naar wij vernamen, er ernstig aan toe is.

De inzittenden van de andere auto moesten zich onder medische behande-ling stellen, terwijl beide voertuigen zwaar werden beschadigd.

Bij de schuldvraag van dit verkeers-ongeluk weegt het feit zwaar dat de auto van den heer V. geen voorrang verleende.

FEEST EN RECHTER

Voor hedenmorgen had de politierech-ter bepaald een drietal zaken tegen de goede orde en strenge zeden te zullen behandelen. Deze zaken betroffen en-kele mishandelings- en beleedigingsza-ken.

Het bleek echter bij den aanvang der zitting dat door de feestdrukte vertra-ging was gekomen in de opzending der desbetreffende stukken, waardoor zij niet ter zitting aanwezig waren en de behandeling moest worden uitgesteld.

Dit beteekent intusschen niet dat het Oranjefeest dermate verbroederend heeft gewerkt, dat de veeten zullen worden bijgelegd.

JUBILEUM M.W.O.

Voor het binnenkort te vieren jubi-leum van het 125-jarig bestaan van de Militaire Willemsorde is door de mili-taire korpsen, staven en diensten te Batavia tot nu een bedrag van ruim ƒ 700 bijeengebracht.

Dit bedrag zal nog vermeerd worden met bijdragen van enkele korpsen, welke nog niet zijn binnengekomen.

Agenda

Batavia

BIOSCOPEN HEDENAVOND

Deca-Park: Oranje-film en „Het Huis op de Heide".
Cinema: „Het zit in de Lucht".
Globe: „Kentucky".
Rex-Theater: „Wings of the Navy".
Capitol: Oranje-film en „Het zit in de Lucht".
Astoria: „Met een kwartje de Wereld rond".
Maxim: Oranje-film en „Andy Hardy wordt verliefd".

VERGADERINGEN, LEZINGEN, ENZ. HEDENAVOND

5 uur: Feestelijkheden: behendigheids-wedstrijd voor auto's op het Waterlooplein.
Optocht van versierde reclame-auto's.
Oplaten van duizenden postduiven op het Koningsplein.
9 uur: Eerste concert van het trio Felt-kamp voor den Kunstkring in den Schouw-burg.

Aether-selecties

DINSDAG 8 AUGUSTUS

Nirom	20.10	Piano-recital (Chopin).
B. R. V.	21.30	Klassiek vocaal programma.
P. M. Y.	20.00	Omroep-quintet.
B. B. C.	18.45	Orkest Martell.
Zeesen	20.45	Reportage: „Duitsche kasteelen".

Weerbericht

Van Dinsdag 8 Augustus

Batavia	*Temperatuur in °C*	*Relatieve vochtigheid in %*
7 uur	23.6	94
12 uur	29.2	72

Boven Japan en de Gele-Zee nam de druk toe. Een laagdrukgebied ligt boven het Jangtse-kiang-gebied. De druk steeg boven Indo-China en de Philippijnen. Een ty-phoon wordt gemeld boven den Stillen Oceaan, ongeveer 600 km. ten Noord-Oosten van Guam.

De drukveranderingen boven Ned.-Indië waren gering. Een gebied van lage druk ligt boven de Indische Oceaan, vlak ten Zuiden van Java.

In Zuid-West-Australië is de druk hoog, daarentegen betrekkelijk laag in het Zuid-Oosten.

Verwachting. Opgemaakt te 11 uur v.m.

West-Java toenemend buiïg. Midden- en Oost-Java zwakke Oostmoesson, overdag meest droog en licht tot matig bewolkt, doch met plaatselijke buien in de middag en avond.

Kleine Soenda-eilanden matige Oostmoes-son, licht bewolkt en droog.

Zuid-Borneo zwaar bewolkt en regenachtig. Oost-Borneo aanvankelijk droog, later regen-achtig. Straat Makasser regenachtig. Mo-lukken droger, Oost-Celebes blijvend regen-achtig.

Zuid- en West-Sumatra zwaar regenach-tig. Noord-Sumatra gedeeltelijk bewolkt, doch meest droog.

Filmaankondiging

„Wij deelen in dit geluk"

In het Capitol, het Decapark en het Maxim-theater draait sedert Zaterdag als bizondere attractie een Oranje-film in het voorprogramma getiteld „Wij deelen in dit geluk". Het bizonder ge-slaagde filmpjes is opgevat als een ge-schiedenisles. Mijnheer staat voor de klas en vertelt, vertelt van al die glo-rierijke feiten, waarin de Oranjes zulk een belangrijke rol hebben gespeeld. En dan zien wij, wat de onderwijzer ver-haalt, op het doek verschijnen: Prins Willem's dood, de inneming van Den Briel, Haarlem, Leiden, 3 October, de terugkeer van den erfprins als souverein vorst in 1813, tenslotte Koningin Wil-helmina, de Koningin Moeder, Prinses Juliana, Prins Bernhard .... Prinses Beatrix.

Er is voor dit geschiedkundig gedeelte al reden te over om dit filmpje te gaan zien, maar om wat wij hierin te zien krijgen van Prinses Beatrix, — opge-nomen door Prins Bernhard? —, dat mag u bepaald niet missen! Wij zien hier het kleine Prinsesje in haar huise-lijke omgeving. In de kinderkamer in den tuin, in de breede gangen van het Paleis Soestdijk zien we Haar heen en weer dribbelen, aan het spel, stoeiende met haar levende speelgoed: allerlei jonge dieren, waarmee zij blijkbaar goed bevriend is! Het is een kennismaking, die Prinses Beatrix voorgoed een plaats in ons hart verschaft!

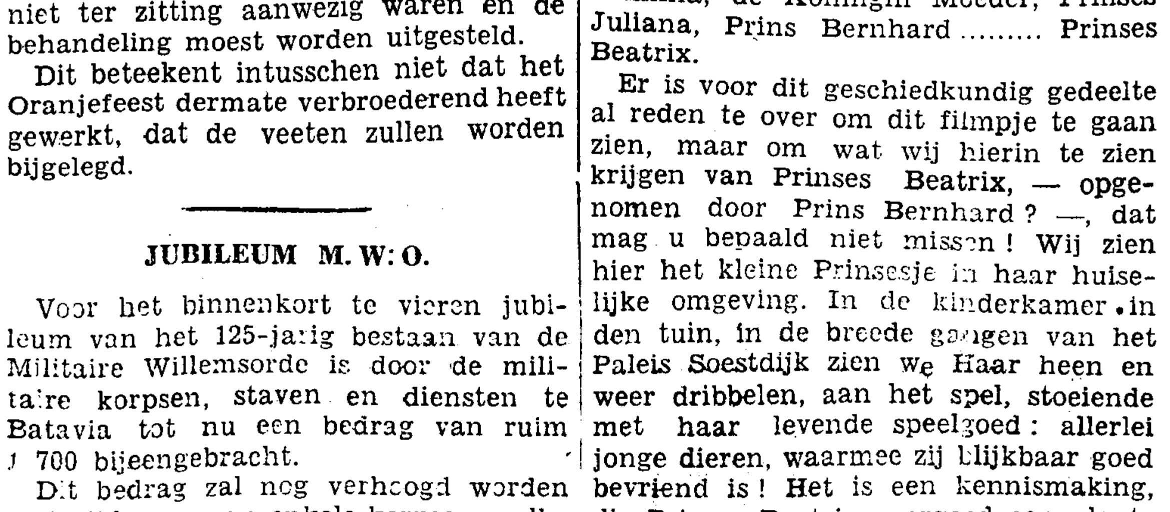

In een vergadering van B. en W. en de diensthoofden heeft mr. P. N. Janssen hedenmorgen het burgemeesterschap van Batavia overgedragen aan ir. E. A. Voorneman

TE KOOP:
MORRIS „EIGHT" TOURING 1938
Een zeer zuinige wagen, die in staat van nieuw verkeert

FUCHS en RENS
De naam is out - De waar vertrouwd

TANAH-ABANG W. 14 BAT.-C. Tel. 477 Wlt.

15304

Advertentiën

GETROUWD:

K. K. NISSON
en
E. M. BURCK

die, mede namens hun ouders, hun welgemeenden dank betuigen, voor de belangstelling, bij hun huwelijk ondervonden.

Batavia-C. 8-8-'39
Kebon Sirih 115 15308/9

Hiermede vervullen wij den treurigen plicht kennis te geven van het overlijden van onze toegewijde medewerkster

ZUSTER
D. C. G. VAN DUYN

Haar nagedachtenis zal bij ons in eere blijven.

GENEESHEER-DIRECTEUR EN GEËMPLOYEERDEN DER ZIEKENINRICHTING „TOELOENGREDJO"

Paree, 4 Augustus 1939.

15274

BEGRAFENIS ONDERNEMINGEN
„Bataviasche Coöperatieve" en „v/h Hansen Jacobs"
Kramat 62B - Tel. Welt. 126
Alle begrafenissen met Europeesch personeel, zoowel in als buiten Batavia. Prima uitvoering.

15198

De zoo gevreesde
PARADENTOSE
(bloedend tandvleesch)
en andere aandoeningen geneest men door dagelijks de tanden te reinigen met de wetenschappelijke

Jod-Kaliklora
tandpasta in flinke tube f 0.40

Bij het loszitten van de tanden en gevoelige tandhalzen is het gebruik van

Sterk Jod-Kaliklora
aangewezen. Prijs f 0.75

De mondholte is een broeiplaats van bacteriënkoloniën. Doodt deze door de mond meerdere malen daags te spoelen met

Jod-Kaliklora Mondwater
zeer verfrisschend! Door sterke concentratie zuinig.

Prijs f 1.40 per flacon.
ELLINGER & Co.
Batavia-C. - Soerabaia

15211

VOET EXZEEM in 3 dagen genezen

Jeuken en branden Uw voeten tot gek wordens toe? Barst, schilfert of bloedt de huid? De ware oorzaak van deze huidaandoeningen is een bacil die over de geheele wereld verspreid en onder verschillende namen bekend is, zooals: Athleten voeten, Singapore jeuk, Dhobyjeuk, Koetoe-Ajer. U kunt deze aandoening niet kwijtraken, tenzij de bacil, die de oorzaak is verwijderd wordt. Een nieuwe ontdekking Nixoderm genaamd maakt binnen 7 minuten een eind aan jeukeń, doodt de bacillen in 24 uur en begint in 3 dagen de huid te genezen en te zuiveren waardoor ze weder glad en zacht wordt. Nixoderm werkt zóó zeker, dat het gegarandeerd wordt niet alleen huidaandoeningen der voeten te genezen, maar ook de hardnekkigste gevallen van Exzeem, Puistjes, Huidvinnen, Zweren en Ringworm in het gezicht en op het lichaam of U ontvangt Uw geld terug. Vraagt nog heden Nixoderm bij Uwen Apotheker. De garantie is Uw bescherming.

Verkrijgbaar bij Apotheken en goede Toko's.

GRAND HOTEL WANASARI
Soekaboemi 4000 vt. b.z.
Zwemmen, Golf, Tennis, etc. Kent U onze EXTRA REDUCTIES buiten de vacantie?

15277

OPENBARE VERKOOPING

op **Zaterdag 26 Augustus 1939** des voormiddags om tien uur ten overstaan van 's Lands Vendukantoor te Batavia in het vendulokaal aldaar van:

1o **een perceel** recht van erfpacht verp. no. 1455, groot 1032 M², bekend bij akte van erfpacht ddo. 24 April 1934 no. 421.
Het perceel is plaatselijk bekend **Bodjonegoroweg no. 2** te Batavia-C., bebouwd met een steenen woonhuis met bijgebouwen en verhuurd voor f 100.— per maand;

2o **twee perceelen** recht van eigendom, groot tezamen 4141 M², bekend bij akten van eigendom ddo. 13 December 1938 nos. 1951 en 1952, breeder omschreven bij meetbrieven ddis. 28 April 1938 no. 234 en 29 Augustus 1938 no. 497, gelegen in het regentschap Buitenzorg, district Tjiawi, desa **Megamendoeng** en tezamen uitmakende één erf, bebouwd met een houten **bungalow** op steenen fundeering en met pannen gedekt, en met een **zwembad** met **bronwater.**

De perceelen staan ten name van wijlen L. G. van Loon.

Namens de hypotheekhouders: Mr. Th. J. F. A. TER HAAR.

15278

Gevestigd:
Dr. P. S. ZECHA
Arts
voorheen te Amsterdam en Soekboemi) Tanah Abang heuvel 146
Bat.-C. Tel. Welt. 1919.
Algemeene Praktijk en Physischtherapie (Rheumatiek, Asthma, Ontvettingskuren, verhoogde bloeddruk.)
Spreekuren 8—9 en 5—5
103div

Gevestigd:
A. TH. GROOT WESSELDIJK
arts
Algemeene praktijk
Van Heutszplein 1, Tel. Wl. 5544
Spreekuren: 7.30—10 v.m. 5.—6.30 n.m.
Ook 's Zaterdags. 15283

Zenuwen?

Hij lacht erom! Dreigen de moordende hitte en de drukte van het afmattend werk te veel van zijn zenuwen te vragen, dan doen 2 tabletjes Bromural bijna onmiddellijk hun kalmeerende werking. En Bromural is volkomen onschadelijk.

BROMURAL
TABLETTEN
KNOLL

15216

BESCHOUWT DE ZAAK MET ARGUS-OOGEN... RAADPLEEGT
RATHKAMP's
MODERNE OPTISCHE AFDEELING
RIJSWIJKSTRAAT 18

N. V. Mijnbouw Maatschappij „MOEARA SIPONGI"

In de heden gehouden JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS werden:

1. de tusschentijdsche benoemingen tot Commissaris van de Heeren R. N. Bär von Hemmersweil en H. Giel gehomologeerd.
2. de Balans en Winst- & Verliesrekening over 1938 goedgekeurd.
3. de Heer R. N. Bär von Hemmersweil als Commissaris herkozen.

BATAVIA, 4 Augustus 1939.
ERDMANN & SIELCKEN, Directeur.

15289

LEE CHEONG &
RIJSWIJKSTR. 32 — BATA
GESCHENKE
Een keur-collectie
JADESTEEN
zoowel los als gemonteer

Dat slechte gebi

zal je geld kosten, zeun
Als je vroeger was begon
nen met SANOGYL, had
je nu niet alleen schitte
rend witte tanden gehad
maar ook 'n goed, stev
gebit. SANOGYL is nu I
't beste mond-en tandpas

BAD HOTEL
Tjipendawa
SINDANGLAJA
TELEFOON 23
112m

REGAL

MELIOR	8 ct
RAPID	10 ct
LORDS	13 ct
ELEGANT	13 ct

Bij ieder favoriet!

★ INDERDAAD...'N HAVANA GELIJK

HANDELSVEREENIGING OOST-INDIË N.V.
BATAVIA • BANDOENG • CHERIBON • SEMARANG • SOERABAIA • MAKASSAR • MENADO

15275

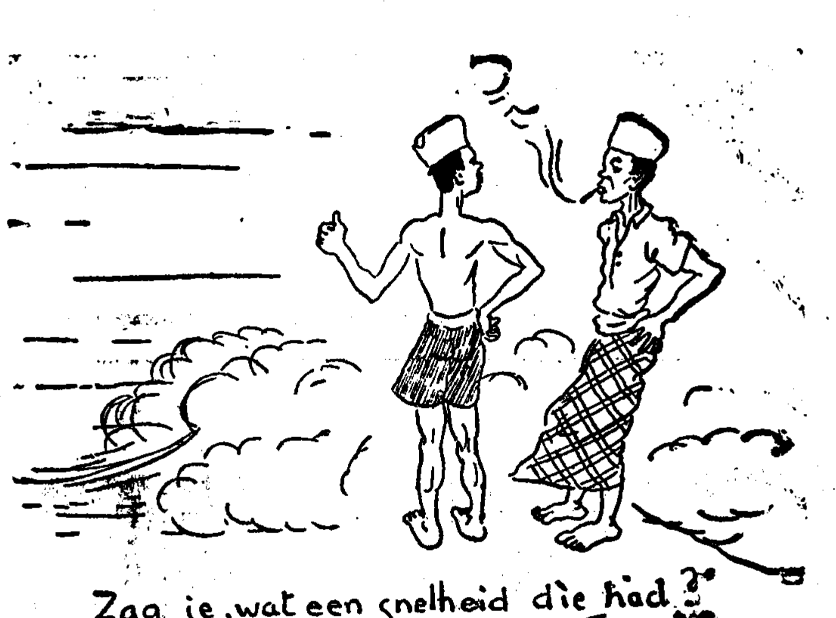

15201

Prof. Boon's Beauty Parlour
specialiseert zich in:

- **PERMANENT WAVE** Stroom- en stroomlooze behandeling
- *KAPSELS* naar iedere persoonlijke smaak en voor iedere gelegenheid.
- **HAAR VERVEN** met de modernste apparaten
- **MAKE-UP** onder deskundig toezicht van

Mary en Leonie Boon
Rijswijkstraat 17
Tel. Wl. 3991.

15208

MAGNEETJ

PAYING GUEST. Bij besch Hollandsche familie, kame prima Europeesch volledig p voor direct beschikbaar. minalaan 10.

FIAT CABRIOLET 1933, goede conditie, wegens vert koop van particulier voor f cash. Te bevragen: Hot Galeries, Kamer 35 van 5.30 n.m.

SYLPHIDE-CORSETTEN, zondh., orthop. en gravid., maat, Batavia-C., Hotel Raaff, Koningsplein Oost Augustus van 5—7 uur n.m., gustus 8—12 v.m. en 5—7 uu 10 Augustus 8—12 v.m.

PROEFT U EENS onze t en ons droogggebak. U zu dat zij evenals ons brood in en kwaliteit bovenaan Brood-, Beschuit- en Bank kerij Thio Bok Seng, Kram telefoon Welt. 777. Gevest dert 1885.

OVERHEMDEN-KLINIEK. dien de boord van Uw ove den gescheurd is, laat een boord plaatsen, en wel een derboord, die na de wasc blijft. Populair's Heeren-Mo sar Baroe 93, Batavia-C.

BADHOTEL TJIMELATI b tjoeroeg. Kamer met voll. P f 4.50 per dag. West-Java's ste bronwater-zwembad mee gelden toever van 350.00 per uur.

RUIM HUIS met vóó achtergalerij, minstens 4 paviljoen en ruim erf, te gevraagd vóór eind Decemb jaarcontract. Brieven onde M 1440 bureau Bat. Nieuws

BETALEND LOGÉ. Voor beschikbaar keurig gemeub zit-slaapkamer met vol pens Europeesch milieu. Laan Tr eerste huis links vanaf Abang.

LEERBOEK MACHINES VEN 10-vingers-systeem, klassikaal onderwijs en zelf door Sj. van Eck, is verkr in elken boekhandel.

BADISKA betrouwbaar voor de correcte distribu drukwerken, circulaires, en lijke tarieven. Vraagt inlic telef. Wl. 2886/2889.

VENDUKANTOOR „FENIKS"
Heden Kijkavond
Morgen Vendutie
IN EEN HUIS
PETODJOPLEIN 21
(Djagamonjet)
Keurige, complete, moderne in boedel, w. o. mod. kaptafel, ronde spiegel, m. hutkoffers, fietsen, sanitaire waschtafel compleet, Senking gasfornuis, z.g.a.n., enz., enz.

15297

ROLGORDIJNEN

ZEILMAKERIJ EUROPA-AZIË
Goenoeng Sahari (Antjol) №1
Tel. Wl. 924

15280

POSTSPAARBANK

VENDU-ACCEPTEN	EFFECTENBELEENINGEN
verzilvering bij alle postkantoren, loodskassen en agentschappen der Postspaarbank	bij de agentschappen te Batavia (C), Soerabaia, Medan en Makassar.

15193

Bondsexamens

Vanwege den Bond van Vereenigingen voor Handelsonderwijs in Nederlandsch-Indië zullen op 13/14 en 19/20 October a.s. worden afgenomen:

Voorbereidende examens in Boekhouden, Nederlandsche en Engelsche Handelscorrespondentie.

Praktijk examens in Boekhouden, Nederlandsche, Engelsche, Fransche en Maleische Handelscorrespondentie.

Aangifte per postwissel uitsluitend aan het secretariaat te Bandoeng, Dagoweg 93 A. Sluiting onherroepelijk 13 September.

Inlichtingen en formulieren verkrijgbaar bij het secretariaat en de plaatselijke vertegenwoordigers.

Examengeld voor alle examens f 13.50.
Voor praktijk Boekhouden f 15.—.

15206

Dr. E. J. MOHR
Oogarts
AFWEZIG
van Dinsdag 9 t/m Woensdag 16 Augustus. 15301

De N.V. Stoomv. Mij. „Nederland" deelt ontvangers van goederen mede, dat het

m.s. „TAJANDOEN"

gisteren uit Europa te Tandjong Priok is aangekomen en direct met de lossing is begonnen.
Laatste claimdag 7 dagen na den laatsten losdag.
15307 Tandjong Priok, 8 Aug. 1939

Vendubedrijf „KRIJNEN"
Heden Kijkavond
Morgen Vendutie
ten huize van Mejuffrouw
DORA VAN WELSEM
Oude Tamarindelaan 49
(bij den Javaweg)
Meubilair, tapijt, gr. pt. romans, aquarium, etc.
op KRIJNEN's VENDUTIES slaagt U het beste

15296

PRACTISCHE HUISHOUDCURSUS VOOR JONGE DAMES
Batavia-Centrum Oud Gondangdia 14 Tel. 5726
Eenjarige Cursus
koken, wassen, strijken, lingerie- costuumnaaien, handwerken, kinderverz., E.H.B.O., kunstnijverheid, aparte tekencursus, e.a.
Opleiding Steno en Typen. 15299
Aanmelding dagelijks van 5—6 n.m. prospectus op aanvraag

Daar zijn ze . . .
NIEUWE AANVOER
van
His Master's Voice
GRAMOFOONPLATEN
ALLEEN BIJ LUYKS
HAAST U!

15205

REX THEATER Heden beslist voor het laatst
„Wings of the Navy"
met George Brent, Olivia de Havilland en John Payne. (Alle leeftijden)

15306

Voor bioscoop-annonces zie ook 2de blad pag. 4

BUISSON
TIJDELIJK VERHUISD VAN
NOORDWIJK 10
NAAR
NOORDWIJK 8
WEGENS VERBOUWING

15292

N.V. Administratiekantoor KLAASEN & Co.
Rijswijk 18 - Telef. Welt. 4444
Onze afdeeling HUIZENBEHEER heeft o.m. te huur:

Palmenlaan 4	Direct	f 85.—
Westerpark 14	»	» 110.—
» 14 pav.	»	» 60.—
Sluisbrugstr. 48A	»	» 50.—
Sawah Besar 22	»	» 35.—
Indramajoeweg 24A	1 Sept.	» 50.—
Javaweg 49	»	» 60.—
Sumatraweg 31	»	» 95.—
Goentoerweg 55	»	» 65.—
Insulindelaan 14	»	» 65.—
Rehobothlaan 13	»	» 50.—

15296

Aansluiting van Japan bij As-mogendheden

Belangrijke conferentie tusschen Itagaki en Yonai

Japans politiek ten aanzien van „nieuwe situatie" in Europa

Japansche reacties op Chamberlains verklaringen in Lagerhuis

Tokio, 7 Aug. (Reuter). De ministers Itagaki en Yonai confereerden heden gedurende twee en een half uur over de Japansche politiek ten aanzien van de nieuwe situatie in Europa. Itagaki riep een spoedvergadering van hooge functionarissen van het ministerie van Oorlog bijeen. Naar verluidt, zal Itagaki, die Zaterdag drie en een half uur in de woning van den Premier vertoefde, belangrijke adviezen uitbrengen, gebaseerd op de beslissingen, die door de legerleiders zijn genomen.

Volgens Domei bracht prins Kanin, chef van den generalen staf, rapport bij den Keizer uit over belangrijke aangelegenheden.

Druk op Regeering

Tokio, 7 Aug. (Reuter). Vertegenwoordigers van de Sociale Massa Partij (de eenige nog bestaande linksche organisatie) hebben een petitie aan Hiranuma gezonden, waarin zij aandringen op onmiddellijke aansluiting van Japan bij het militaire bondgenootschap tusschen Duitschland en Italië.

DE CONFERENTIE DER AMBASSADEURS

Tokio, 7 Aug. (Reuter). De woordvoerder van het Gaimusho verklaarde geen nadere berichten ontvangen te hebben van het Lago di Como omtrent de conferentie van de Japansche ambassadeurs te Rome en te Berlijn. Hij onthield zich van commentaar op de persberichten omtrent het voornemen van Japan om zich aan te sluiten bij het militair bondgenootschap tusschen Italië en Duitschland. Hij weigerde ook over den huidigen stand van de besprekingen tusschen Japan en de As- mogendheden mededeelingen te doen.

GEMENGDE GEVOELENS

Chungking, 5 Aug. (Reuter). De bezorgdheid ten aanzien van de Britsche politiek ten opzichte van China, welke werd verwekt door de sluiting van het Britsch-Japansche verdrag nam wat af als gevolg van de verklaring welke premier Chamberlain gisteren in het Lagerhuis aflegde, doch die alhier met gemengde gevoelens werd ontvangen. Enkelen loven de oprechte wijze waarop premier Chamberlain de situatie in het Verre Oosten besprak, terwijl anderen in de meening verkeeren dat geen goeds kan voortspruiten uit de verklaring, welke — naar zij verzekeren — slechts de betrekkelijke zwakheid van Engeland in het Verre Oosten onthulde.

Men spreekt echter zijn twijfel er over uit of Engeland in feite zoo hulpeloos is, daar het nog andere effectieve middelen dan een krachtige vloot bezit voor het verdrijven van Japan.

SLECHTE INDRUK

Tokio, 5 Aug. (Reuter). De door den Britschen minister van Buitenlandsche Zaken Lord Halifax en premier Chamberlain gehouden redevoeringen maken een slechten indruk op de delegaties van het Japansche leger te Tientsin die betwijfelen of de concurrentie te dier plaatse op nuttige wijze kan worden voortgezet.

De delegaties beweren dat de geest van de overeenkomst tusschen Sir Robert Craigie en den Japanschen minister Arita is geschonden en zijn van meening dat de Britsche regeering door het uitstellen van het geven van instructies aan haar ambassadeur tijd tracht te winnen. Verzekerd wordt dat wanneer deze methode wordt voortgezet, het Japansche leger in Noord-China zich genoodzaakt zal zien maatregelen te treffen ter verzekering van zijn veiligheid.

CONFERENTIE TE TIENTSIN

Tokio, 5 Aug. (Reuter). De conferentie te Tientsin die sedert 1 Augustus j.l. niet meer bijeenkwam, zal naar verwacht wordt Maandag a.s. wederom vergaderen, aldus luidt een telegram van het Japansche nieuwsagentschap Domei. Op dien datum hoopt men dat de Britsche opmerkingen op de jongste rapporten van ambassadeur Sir Robert Craigie zullen zijn ontvangen.

PRECAIRE SITUATIE IN TIENTSIN

Tientsin, 6 Aug. (Havas). Vele winkels, hotels en restaurants maakten bekend, dat zij in verband met de moeilijkheid om levensmiddelen te verkrijgen moesten sluiten.

De voorraden rijst en meel zijn echter nog voldoende voor verscheidene maanden.

De situatie in de Fransche concessie is veel beter dan die in de Britsche, ofschoon ook de prijzen aldaar zeer hoog zijn.

De Japansche autoriteiten verklaren voortdurend, dat zij de voedsel-voorziening der concessies niet willen belemmeren, doch opgemerkt dient te worden, dat het orgaan der Wit-Russen, die nauw met de Japanners samenwerken, de Wedergeboorte van Azië, met nadruk verklaart, dat het verboden is andere levensmiddelen in de concessies binnen te brengen dan die, welke bestemd zijn voor persoonlijk gebruik en hieraan toevoegt, dat instructies in dien geest zijn gegeven aan de schildwachten bij de barrières.

ANTI-BRITSCHE DEMONSTRATIE

Tientsin, 5 Aug. (Reuter). De demonstranten die de kantoren van de Internationale Export Mij. aanvielen, van welk feit reeds eerder melding werd gemaakt, hadden vroeger het kantoor van de firma Butterfield en Swire aangevallen, waarbij zij de Chineesche klerken intimideerden, de vensters ingooiden en het kantoor-meubilair vernielden.

Gemeld wordt dat de autoriteiten geen poging deden om de bende, die uit ongeveer 200 Chineezen bestond, tegen te houden.

⁂

Tokio, 6 Augustus (Domei). In welingelichte kringen wordt verklaard, dat Japan niet aansprakelijk is voor de anti-Britsche agitatie in Noord-China en Japan. Men verklaart, dat deze agitatie een gevolg is van de provoceerende houding van Engeland, dat de Chineesche regeering te Chungking blijft steunen.

In dezelfde kringen wijst men erop, dat de Britsche regeering zich ten volle bewust moet zijn van de groote beteekenis, die Japan hecht aan het herstel van de orde in de Britsche concessie te Tientsin, de uitlevering van het zilver, dat bij de Chineesche banken aldaar is gedeponeerd en het verbod van den Chineeschen dollar.

Tot slot verklaart men, dat wanneer Engeland niet werkelijk voornemens is deze problemen tot oplossing te brengen het de verantwoordelijkheid zal dragen voor de mislukking van de conferentie van Tokio en voor hetgeen daarvan het gevolg zou zijn.

BRITSCH PROTEST VERWORPEN

Shanghai, 5 Aug. (Reuter). Het Japansche consulaat-generaal te Tientsin verwierp het Britsche protest tegen de aanvallen, die gisteren door een groep van 200 Chineezen op Britsche firma's werden uitgevoerd ; zooals gemeld, handelden de aanvallers op aansporing der Japanners.

Volgens een semi-officieel te Shanghai ontvangen bericht verzekerden de Japansche autoriteiten aan Britsche collega's dat zij niets met deze aangelegenheid uitstaande hebben.

ANTI-AMERIKAANSCHE DEMONSTRATIE

Peiping, 5 Aug. (Reuter). Heden werd vernomen dat te Shihkiachuang, 170 mijl ten Zuiden van Peiping gelegen een anti-Amerikaansche demonstratie werd gehouden.

Reizigers uit Shansi melden dat de activiteit der Chineesche guerilla-troepen en de abnormaal zware regenval van den laatsten tijd de bewegingen van minstens 2 Japansche divisies in Zuid-Oost-Shansi hebben verlamd ; gemeend wordt dat deze divisies verschrikkelijke verliezen hebben geleden.

⁂

Londen, 6 Augustus (Havas). Te Shihchiachwang, ongeveer 275 KM ten Zuiden van Peiping, had een anti-Amerikaansche demonstratie plaats, tijdens welke vele sprekers de opzegging van het Japansch-Amerikaansche handelsverdrag door President Roosevelt veroordeelden.

CHUNGKING WEDEROM GEBOMBARDEERD

Chungking, 5 Aug. (Reuter). Toen hedenochtend vroeg ongeveer 18 Japansche vliegtuigen in twee groepen een aanval op Chungking uitvoerden, ontkwamen de Belgische en Italiaansche ambassades ternauwernood aan een verwoesting.

Eenige bommen kwamen zeer gevaarlijk in de buurt dier gebouwen neer.

Een aantal zware bommen werd op een afstand van eenige meters van de Belgische ambassade neergeworpen en vernietigde de hoofdpoort van het gebouw. Ook de vensters en deuren werden vernield, terwijl vloeren werden opgeblazen.

De eerste groep van aanvallende vliegtuigen werd na het bombardement te 01.30 van de Noord-westelijke buitenwijken van Chungking, waar de ambassades aan den zuidelijken oever van de Chialing-rivier gelegen zijn, aan een zwaar vuur van het afweergeschut onderworpen, terwijl het tevens door Chineesche jagers werd aangevallen en een kort luchtgevecht ten Noorden van Chungking ontstond.

De tweede groep, die een half uur later verscheen, bombardeerde tweemaal het vliegveld dat 25 mijl ten oosten van Chungking gelegen is.

DE LUCHTAANVAL OP ICHANG

Shanghai, 6 Augustus (Reuter). Schot-bij-nacht Holt, de oudste Britsche marine-officier op de Yangtze, heeft in krachtige bewoordingen geprotesteerd bij den opperbevelhebber der Japansche derde vloot, admiraal Oikawa, tegen den luchtaanval op Ichang, welke heden plaatshad.

Schot-bij-nacht Holt wees erop, dat de plaats, die werd gebombardeerd, geen militaire objectieven bevatte en beschouwd werd als een vluchtelingenzône.

De Japansche vliegtuigen, vijftien in getal, kwamen in twee golven over Ichang vliegen. De eerste wierp verscheidene bommen op de terreinen van de Asiatic Petroleum Company, in de nabijheid waarvan verscheidene Britsche schepen lagen.

Als gevolg van den tweeden aanval werden twee Britsche stoomers, de „Kiangwo" en de „Chiawo", toebehoorende aan Jardine Mathesons & Co. getroffen. Een voltreffer trof een der schepen, dat in brand vloog. De vlammen sloegen over naar het andere schip met het gevolg, dat beide schepen geheel uitbrandden.

De Britsche kanonneerboot „Cannet" deed vergeefsche pogingen om den brand te blusschen.

Tot dusverre werden nog geen Britsche slachtoffers gemeld, doch gevreesd wordt, dat vele Chineezen zijn omgekomen.

⁂

Shanghai, 7 Aug. (Reuter). De aan den waterkant gelegen gebouwen van Mackenzie and Coy, de agente van de P. en O. en andere scheepvaartmaatschappijen, zijn zwaar beschadigd geworden door den gister ondernomen luchtaanval op Ichang. De Canadeesche eerste stuurman van het Britsche s.s. „Hsinchangwo" is aan den arm gewond, terwijl 3 Chineesche matrozen gedood en 2 gewond werden.

Verscherping der blokkade

Shanghai, 6 Aug. (Reuter). Als een nieuwe stap in de richting van de verscherping van de blokkade van de Chineesche kust verzochten de Japansche autoriteiten buitenlandschen onderdanen en buitenlandsche schepen (inbegrepen oorlogsschepen) de haven van Haimen (Chekiang) tegen Dinsdag (heden) te verlaten. Zij gaven te kennen, dat de haven nadien zal gesloten worden door middel van verschillende hinderpalen en gevaarlijke voorwerpen, terwijl de verantwoordelijkheid voor eventueele schade wordt afgewezen. Naar verluidt, zullen de Engelschen de Japansche verzoeken niet inwilligen en de Japanners verantwoordelijk stellen voor het verlies aan Britsche levens en schade aan Britsche bezittingen.

DE GRENSGEVECHTEN

Moskou, 5 Aug. (Reuter). Volgens een door het Russische hoofdkwartier in Buiten-Mongolië uitgegeven communiqué werden gedurende de laatste 10 dagen 59 Japansche en Manchukuosche oorlogsvliegtuigen door de Sovjet en Mongoolsche luchtstrijdkrachten tijdens luchtgevechten aan de grens van Mandsjoerije, neergeschoten ; beweerd wordt dat de Sovjet-Russen en Mongolen gedurende dezelfde periode slechts 6 vliegtuigen verloren.

Voorts wordt nog verklaard dat de Sovjet en Mongoolsche troepen standhouden tegen de voortdurende pogingen der Japansche en Manchukuosche strijdkrachten om een wig in de Sovjet stellingen te drijven ; alle aanvallen werden met groote verliezen voor den vijand afgeslagen.

⁂

Moskou, 6 Augustus (Havas). Volgens het Tass-agentschap werd van den generalen staf der Mongoolsch-Sovjet-Russische troepen bericht ontvangen, dat deze troepen hunne posities aan de Khalyn-rivier tusschen 26 Juli en 5 Augustus volkomen gehandhaafd hebben, niettegenstaande de herhaalde aanvallen der Japansch-Manchukuosche troepen, die met zware verliezen werden afgeslagen.

Voorts meldt de generale staf, dat Japansche en Manchukuosche vliegtuigen bijna dagelijks aanvallen ondernemen op Mongoolsch gebied. De aanvallen worden echter steeds door de Mongoolsche jagers en luchtdoel-artillerie afgeslagen. Op 29 Juli j.l. werden 32 Japansche en Manchukuosche toestellen neergeschoten.

DE PARELRIVIER

Shanghai, 6 Aug. (Reuter). Uit Canton wordt officieel vernomen, dat de Parelrivier heden voor het buitenlandsch scheepvaartverkeer is geopend.

JAPANSCHE TERUGTOCHT

Chungking, 6 Augustus (Havas). Het verluidt, dat de Japansche troepen, die onlangs in de nabijheid van Macao zijn geland, de terugtocht hebben aangevangen en zich weder op de Japansche oorlogsschepen inschepen.

GUNSTIGE INVLOED OP MARKT

Tokio, 5 Aug. (Reuter). Het Japansche „Domei"-agentschap meldt dat, alhoewel de vertegenwoordigers van het Japansche leger op de conferentie der Britsche en Japansche autoriteiten te Tokio zich geërgerd hebben aan de gisteren door Premier Chamberlain in het Lagerhuis afgelegde verklaring, de aandeelenmarkt te Tokio door de rede van den Britschen premier gunstig werd beïnvloed.

„Domei" meldt dat, dank zij deze verklaring die het agentschap als verzoeningsgezind beschrijft, de aandeelen over de geheele linie 2 tot 10 sen stegen. Ook werd een gunstige indruk gemaakt door het verzoek van den Japanschen ambassadeur te Moskou aan de Russische regeering om spoedig een beslissing te nemen ter oplossing van het geschil over de Japansche olie-concessies in Noord Saghalien.

VOORZORGSMAATREGELEN

Shanghai, 7 Aug. (Reuter). De autoriteiten der buitenlandsche concessies te Shanghai nemen voorzorgsmaatregelen tegen te verwachten incidenten op a.s. Zondag, den tweeden verjaardag van het uitbreken van de Chineesch-Japansche vijandelijkheden te Shanghai. Men meent, dat de situatie werkelijk gevaar oplevert, daar duizenden Chineesche franc-tireurs de districten rondom Shanghai zijn binnengedrongen en mogelijk gebruik zullen maken van deze gelegenheid om de Japanners in dit gebied aan te vallen. Japansche vliegtuigen maken dagelijks verkenningsvluchten rondom Shanghai om te trachten de Chineesche posities te ontdekken. Zij bombardeerden in de afgeloopen dagen de guerillatroepen verscheidene malen.

Morgenthau's reis

BRITSCH-AMERIKAANSCHE SAMENWERKING IN VERRE OOSTEN

Londen, 5 Aug. (Havas). Vernomen wordt dat de Amerikaansche minister van Financiën, Morgenthau, binnenkort te Londen zal aankomen. Zijn reis wordt als niet officieel beschreven ; minister Morgenthau zal vertegenwoordigers der Britsche schatkist ontmoeten.

Vernomen wordt dat tijdens de besprekingen, die Morgenthau met genoemde Britsche vertegenwoordigers zal voeren, ook de positie van Engeland en Amerika in China zal worden besproken, waarbij vooral aandacht zal worden besteed aan het vraagstuk van een consolidatie van het Chineesch betaalmiddel.

Engeland en Frankrijk ondernamen kortgeleden stappen bij de Vereenigde Staten, teneinde de Regeering te Washington te bewegen in samenwerking met de autoriteiten te Londen en Parijs, collectieve maatregelen te nemen tot steun van het Chineesche betaalmiddel ; hierbij werd vooral gedacht aan de stichting van een fonds tot stabilisatie van den Chineeschen dollar.

De regeering te Washington antwoordde hierop dat zij wel in overeenstemming met de Engelsche en Fransche regeeringen wenschte te handelen, doch niet gelijktijdig ; korten tijd daarna zegden de Vereenigde Staten hun handelsverdrag met Japan op.

Premier Chamberlain legde in het Lagerhuis een verklaring af, waarin hij zeide dat Engeland geen unilaterale beslissing kan nemen ter regeling van het vraagstuk van het in de Britsche concessie gedeponeerde Chineesche zilver ; het is niet aan twijfel onderhevig dat de onderhandelingen te Tokio gedurende een bepaalde periode verlangzaamd zullen worden indien Engeland Frankrijk en de Vereenigde Staten over dit probleem wenscht te raadplegen.

Het Britsche antwoord aan de Japansche regeering zal in sterke mate afhangen van de ontwikkeling van den algemeenen gang van zaken, zoowel in Europa, als in het Verre Oosten ; hierbij staat vooral op den voorgrond de door de Japansche regeering te nemen beslissing over een al dan niet toetreden van Japan tot het Duitsch-Italiaansche militaire bondgenootschap. Omtrent een dergelijke Japansche toetreding werd te Londen nog geen enkele aanwijzing ontvangen.

Wanneer Engeland zou besluiten een krachtiger houding tegenover Japan aan te nemen, zou tijdens de besprekingen die Morgenthau met den voornaamsten economischen raadgever der Britsche regeering, sir Fredrick Leith Ross, zal voeren, gelegenheid bestaan om maatregelen ten voordeele van China te nemen.

ANTI-KOMINTERN ROUTE

Tokio, 5 Aug. (Reuter). Als eerste stap in de richting van de verwezenlijking van een zoogenaamde anti-komintern-route tusschen Tokio en Berlijn zal een spoorlijn door Noord-China tusschen Tangku en Tatung in het najaar worden aangelegd.

Volgens het Japansche nieuwsagentschap Domei zal deze spoorlijn, die ongeveer 360 mijl lang wordt, worden aangelegd door de North China Transport Company, in samenwerking met het Japansche ministerie van Spoorwegen. De lijn zal voornamelijk worden gebezigd voor het transport van steenkool uit de Tatung-mijnen en ijzer uit de Kalganmijnen.

Aankoop van Chineesch zilver

Washington, 7 Aug. (Havas). Naar van welingelichte zijde wordt vernomen, verbond de Amerikaansche Schatkist zich 6 millioen oz. Chineesch zilver te koopen, betaalbaar den dag na aflevering. De Chineesche regeering zou tegen den huidigen zilverprijs (35 cent oz.) meer dan 2 millioen dollar verkrijgen. De Schatkist weigert hierop commentaar te leveren, daar aankoopen van dezen aard officieel geheim gehouden worden.

ANTI-JAPANSCHE BOYCOTT IN IERLAND

Dublin, 5 Aug. (Havas). Het jaarlijksche congres der Iersche vakvereenigingen dat thans te Dublin gehouden wordt, besloot de bevolking van Eire aan te bevelen de Japansche producten te boycotten en „het Chineesche volk allen mogelijken steun te verleenen bij zijn worsteling voor democratie en vrijheid".

DE OLIECONCESSIES OP SAGHALIEN

Moskou, 7 Aug. (Reuter). In bevoegde kringen meent men, dat in principe een overeenkomst tusschen de Sovjet-Unie en Japan bereikt is ten aanzien van de olieconcessies in Noord-Saghalien, doch de berichten in de Japansche pers, dat de overeenkomst werkelijk geteekend zou zijn, kunnen niet bevestigd worden. Naar verluidt, moeten enkele détails nog uitgewerkt worden. De eigenaren der Japansche concessies zouden hebben ingestemd met een loonsverhooging van 15% voor de Sovjet-arbeiders.

Engeland

DE ONTPLOFFING BIJ ST. PAUL'S KATHEDRAAL

Londen, 4 Aug. (Transocean). Volgens een officieel communiqué dat hedenavond werd uitgegeven, is de toestand van zeven der 100 personen, die gewond werden bij de ontploffing in de nabijheid van de St. Pauls kathedraal zeer ernstig.

ERNSTIGE SPOORWEGONGELUKKEN

Londen, 6 Augustus. Zaterdag vonden in Engeland twee ernstige spoorweg-ongelukken plaats, waardoor minstens 9 menschenlevens verloren gingen. De expresse-trein uit Glasgow, waarin 400 weekeinde-vacantiegangers gezeten waren, derailleerde in Ayrshire ; de locomotief stortte van den dijk ter plaatse af, vier wagons met zich medesleepend.

Nadat reddingsploegen verscheidene uren aan het werk waren geweest om de ravage uit den weg te ruimen, werden vier lijken gevonden. Een aantal ernstig gewonden werd met groote spoed naar ziekeninrichtingen overgebracht, waar één van hen hedenavond overleed.

Gevreesd wordt dat zich onder de vernielde wagons nog meer personen bevinden, daar nog niet alle in den trein zittende passagiers terecht zijn.

Een tweede ongeluk vond plaats in de nabijheid van Bramshott in Zuid-Engeland, toen een expresse-trein op een aantal arbeiders inreed, waardoor vier werklieden werden gedood en drie anderen ernstig gewond.

Italië

ARCHAEOLOGISCHE VONDST

Rome, 6 Augustus (Transocean). Te Arenata in de nabijheid van Napels werd door wegarbeiders een belangrijke archaeologische vondst gedaan.

Er werden n.l. 11 graven ontdekt, dateerende uit de 3de eeuw voor Christus. De graven bevonden zich in twee rijen en waren vervaardigd van vierkante blokken steen.

De geraamten en de vazen werden in ongeschonden toestand aangetroffen.

Panorama van de vrije stad Dantzig, die in het brandpunt van 's werelds aandacht staat

Smigly Rydz laat ernstige waarschuwing hooren

Polen zal geen enkele verdragsschending dulden

Belangstelling voor Oost-Pruisen

B e r l i j n, 7 Aug. (Reuter). Bekend is gemaakt, dat het Duitsche grondgebied, grenzend aan Danzig, een week voor de rede, die Hitler te Tannenberg zal houden ter gelegenheid van de opening van de groote jaarmarkt te Koenigsberg op 20 dezer, het middelpunt van de belangstelling zal worden.

Vele duizenden zullen met speciale treinen over den Poolschen Corridor trekken om de jaarmarkt te bezoeken, die den 31sten Augustus gesloten zal worden, juist even voor den aanvang van het „Partijcongres van den vrede" te Neurenberg.

Förster bij Hitler

D a n z i g, 7 Aug. (Reuter). De nationalistische leiders Förster en Zaske zijn heden in Försters particulier vliegtuig vertrokken ter beraadslaging met Hitler, die momenteel te Berchtesgaden vertoeft.

⁂

B e r l i j n, 7 Aug. (Reuter). Försters vliegtuig is op het vliegveld van Obersalzburg nabij Berchtesgaden geland.

Duidelijke taal

SMIGLY-RYDZ OVER OORLOG EN VREDE

W a r s c h a u, 6 Augustus (Reuter). In een redevoering te Krakau ter gelegenheid van den 25sten verjaardag van den marsch van Pilsoedski's legionnairen, die te Krakau aanving, verklaarde maarschalk Smigly-Rydz: „Wij koesteren tegenover niemand agressieve voornemens, doch wij zullen met alle te onzer beschikking staande middelen elke poging, direct dan wel indirect, afslaan om de belangen en rechten, alsmede de waardigheid van onzen staat aan te tasten of te schenden".

De maarschalk zeide verder: „Wanneer heden ten dage om beurten woorden van vrede en van oorlog op de lippen der wereld liggen, verklaren wij, dat wij evenals de andere landen den vrede eerbiedigen en waardeeren, doch dat geen macht ons zal kunnen overtuigen, dat het woord vrede voor den een beteekent „nemen" en voor den ander „geven". Ik verklaar met diepe ontroering, dat wij onder de landen vrienden hebben, die de onontbeerlijke beteekenis der dingen begrijpen en die hun houding tegenover ons hebben geformuleerd (G e j u i c h).

Wat Danzig aangaat, dat gedurende eeuwen met Polen verbonden is geweest en als het ware de long van ons economisch stelsel vormt, heeft Polen zijn houding op duidelijke en ondubbelzinnige wijze vastgesteld. Wij zullen ons optreden aanpassen aan dat van de andere zijde".

Na deze redevoering, die op enthousiaste wijze door de ongeveer 100.000 aanwezigen werd toegejuicht en die door alle Poolsche omroepzenders werd uitgezonden, riepen de legionnairen in koor: „Danzig is Poolsch en zal Poolsch blijven".

Uit Londen wordt gemeld, dat de rede aldaar met groote belangstelling gelezen werd.

R e u t e r verneemt, dat men te Londen deze redevoering beschouwt als in volkomen overeenstemming te zijn met de consequente politiek van Polen, dat geen oogenblik teekenen van zenuwachtigheid heeft vertoond en welks houding steeds duidelijk en redelijk is geweest.

Uit Parijs wordt geseind, dat de Fransche pers de redevoering van maarschalk Smigly-Rydz te Krakau beschouwt als een „duidelijke waarschuwing aan het adres van Duitschland".

De I n t r a n s i g e a n t verklaart: „De redevoering van Smigly-Rydz beteekent, dat Polen niet zal toegeven. Elke agressie van de zijde van Duitschland zou onmiddellijk een militair antwoord van Warschau ten gevolge hebben".

Te Berlijn wordt gemeend, dat de rede van Smigly-Rydz geen nieuwe en geen waardevolle bijdrage vormt in de huidige situatie.

Een nationaal-socialistische woordvoerder verklaarde: „Smigly-Rydz zegt, dat Polen geen agressieve voornemens koestert, doch er heerscht een chauvinistische geest in Polen, welke wij zichtbaar te zijn op een oorlog met Duitschland".

POLENS VASTBERADENHEID

D a n z i g, 6 Augustus (Reuter). De Poolsche douane-beambten aan de grens van Oost-Pruisen hebben instructies gekregen wapens te dragen.

Dit wordt beschouwd als een uiterlijk teeken van Polen's vaste besluit om niet te zwichten voor den door Danzig uitgeoefenden druk, welke ten doel heeft Polen te bewegen zijn douane-beambten terug te trekken uit het gebied der Vrijstad te trekken.

In de Poolsche nota, welke gisteren aan den Senaat werd overhandigd, wordt met nadruk verklaard, dat Polen zijn economische rechten in Danzig met alle middelen, welke noodig mochten zijn, zal handhaven.

Polen is echter volkomen bereid onderhandelingen te openen met het doel een vreedzame regeling van het geschil te verkrijgen.

HET POOLSCHE PROTEST

D a n z i g, 7 Aug. (Reuter). Het antwoord van den Danziger Senaat op het Poolsche protest inzake de positie van de Poolsche douane-inspecteurs kan niet beschouwd worden als een verwerping zonder meer hiervan. Het antwoord, dat heden aangeboden werd, spreekt verbazing uit, dat de recente gebeurtenissen zouden beschouwd worden als een rechtvaardiging van het „ultimatum". Het verklaart, dat het loopen met wapens door de Poolsche douaneambtenaren een schending van het verdrag tusschen Polen en Danzig beteekent. Tegengesproken wordt, dat bepaalde Poolsche douane-inspecteurs aan de grens vanaf Zondag j.l. zouden geboycott worden. De Senaat protesteerde tegen de bedreiging van niet afzonderlijk genoemde tegenmaatregelen van Polen en besloot met zijn bereidheid uit te spreken over de bestaande geschillen te onderhandelen. De indruk heerscht hier echter, dat Polen niet bevredigd is door het antwoord van den Senaat. De hooge commissaris van den Volkenbond Burckenhardt doet alle pogingen om een normaler atmosfeer te doen ontstaan.

DUITSCH VLIEGTUIG BOVEN POLEN

W a r s c h a u, 7 Aug. (Reuter). V a n b e t r o u w b a r e z i j d e w o r d t u i t D a n z i g g e m e l d, d a t e e n D u i t s c h m i l i t a i r v l i e g t u i g h e d e n d e k u s t v a n P o l e n t u s s c h e n O r l o w o e n Z o p p o t o v e r v l o o g. P o o l s c h e k u s t w a c h t e n b e s c h o t e n h e t t o e s t e l, d a t w i s t t e o n t k o m e n.

POOLSCHE EENSGEZINDHEID

W a r s c h a u, 6 Aug. (Reuter). De redevoering van maarschalk Smigly-Rydz werd in geheel Polen op enthousiaste wijze ontvangen.

Nadat de maarschalk gesproken had zwoeren de aanwezigen den eed „in oorlogstijd op verbitterde wijze te zullen vechten totdat de vrede verkregen zou zijn en in vredestijd zich in hechte samenwerking te zullen vereenigen".

De feestelijkheden, die na de redevoering plaatshadden, vielen op door de afwezigheid van militair machtsvertoon en hadden ten doel de geestelijke kracht van Polen te toonen, alsmede het voortbestaan van de strijdvaardigheid, waardoor Polen zijn onafhankelijkheid herkreeg.

NIEUWE OORLOGSSCHEPEN

L o n d e n, 4 Aug. (Reuter). De admiraliteit heeft opdracht gegeven voor den bouw van 52 nieuwe oorlogsschepen, n.l. zes vaartuigen voor de verdediging van versperringen, 20 treilers en 26 patrouillevaartuigen van het walvischvaarder-type.

Engeland en Turkije

Een groote menigte, die zich aan de oevers van den Bosporus had verzameld, juichte het vertrekkende eskader, dat geëscorteerd werd door bodems van de Turksche marine, hartelijk toe.

Tijdens het afscheidsdiner, dat werd aangeboden door den opperbevelhebber der Turksche vloot, admiraal Okan, noemde admiraal Cunningham het bezoek een „historische gebeurtenis, welke een zeer nauwe samenwerking tusschen Engeland en Turkije bezegelt".

⁂

I s t a n b o e l, 6 Augustus (Reuter). De opperbevelhebber van de Britsche Middellandsche Zee-vloot, admiraal Cunningham, is heden aan boord van zijn vlaggeschip, het slagschip „Warspite", van Istanboel naar Cyprus vertrokken.

DE ITALIAANSCHE MANOEUVRES

R o m e, 6 Aug. (Reuter). Heden nam het derde en beslissende stadium van de manoeuvres van het Italiaansche leger in de Po-vlakte een aanvang toen de gemotoriseerde Trieste-divisie voor het eerst in contact kwam met het aanvallende leger, dat uit de richting van de Fransche grens kwam.

Het aantal der Duitsche journalisten en andere waarnemers, die de manoeuvres gadeslaan, heeft eenigszins aandacht getrokken. Gemeend wordt, dat Berlijn met belangstelling de gezaghebbende rapporten tegemoetziet omtrent de efficiency van het Italiaansche leger, over de waarde ervan in de practijk en omtrent de Italiaansche theorie van een oorlog met snelle beslissingen.

Toenemende Spanning

DE POOLSCHE DOUANE-AMBTENAREN IN DANZIG

D a n z i g, 6 Augustus (Transocean). Een nieuwe toename van de spanning tusschen Danzig en Polen werd Zondag duidelijk merkbaar. De démarche, die gisteren door den Poolschen diplomatieken vertegenwoordiger te Danzig werd gedaan naar aanleiding van de vermeende inmenging in de activiteit der Poolsche douane-ambtenaren en het communiqué, dat gisteravond door de Poolsche regeering werd uitgegeven, worden te Danzig „provocerend en opzettelijk misleidend" genoemd. Men neemt aan, dat het a.s. bezoek van gouwleider Albert Förster aan Berchtesgaden verband zal houden met deze kwestie. In politieke kringen wordt verklaard, dat Förster morgen — Maandag — door den Führer zal worden ontvangen voor een conferentie.

Wat het incident betreft wordt in welingelichte politieke kringen verklaard, dat de Poolsche diplomatieke vertegenwoordiger te Danzig, Marjan Chodacki, Zaterdagmorgen eerst telefonisch en later schriftelijk stappen deed, bij de regeering van Danzig naar aanleiding van de geruchten, die in de Vrijstad de ronde doen en volgens welke de Danzigsche douane-beambten voornemens zouden zijn een bepaalden Poolschen contrôle-ambtenaar na 6 dezer de uitoefening van zijn ambt te beletten.

De nota van den Poolschen diplomatieken vertegenwoordiger droeg — zoo verklaart men — het karakter van een ultimatum en in zijn nota werd gedreigd met onmiddellijke Poolsche represaillemaatregelen.

In de nota werd verklaard, dat de in burger gekleede en ongewapende Poolsche douane-beambten in uniform zouden worden gekleed en gewapend wanneer de Danzigsche ambtenaren zouden trachten hen de uitoefening van hun taak te beletten.

Verklaard wordt, dat de regeering de nota, waarvan de toon onbeschaamd wordt geacht, niet onmiddellijk zal beantwoorden. De nota wordt gekarakteriseerd als een poging van de zijde der Polen om in Danzig een paniek te verwekken, terwijl de autoriteiten te Warschau blijkbaar hetzelfde doel voor oogen hadden toen zij de Poolsche functionarissen te Danzig instrueerden hunne gezinnen uit de Vrijstad te laten vertrekken.

Verklaard wordt, dat de regeering van Danzig in haar antwoord aan den Poolschen diplomatieken vertegenwoordiger de aandacht zal vestigen op deze eigenaardige houding en de beschuldiging zal terugwijzen als zijnde ongegrond en gebaseerd op geruchten.

Voorts verneemt T r a n s o c e a n, dat de regeering van Danzig ook onderhandelingen zal openen met den Poolschen vertegenwoordiger ten einde een oplossing te verkrijgen van het vraagstuk der Poolsche douane-inspecteurs. Tijdens deze onderhandelingen zal met nadruk worden verklaard, dat douaneinspecteurs, die zich met iets anders bezig houden dan met douane-vraagstukken, te Danzig niet zullen worden erkend.

ADMIRAAL DARLAN

L o n d e n, 6 Augustus (Reuter). De chef van den Franschen marine-staf, vice-admiraal Darlan, arriveert 8 dezer met den torpedobootjager „Volta" te Portsmouth ter bijwoning van de inspectie van de Britsche reserve-vloot, welke 9 dezer door koning George zal worden gehouden.

Admiraal Darlan zal de gast der Britsche admiraliteit zijn aan boord van het admiraliteitsjacht de „Enchantress".

BRITSCHE OUD-STRIJDERS TE PARIJS

P a r ij s, 6 Aug. (Reuter). Uit naam van 1100 Britsche oud-strijders, die achter hem stonden geschaard, stak de voorzitter van het Britsche Legioen, generaal-majoor sir Frederick Maurice, hedenavond de vlam weder aan boven het graf van Frankrijk's Onbekenden Soldaat onder den Arc de Triomphe.

Na deze plechtigheid marcheerden de vertegenwoordigers van het Britsche Legioen naar het Hotel des Invalides, waar hun door Premier Daladier een diner werd aangeboden, dat voorgezeten werd door den minister van Pensioenen Champetier de Ribes.

In een toespraak in het Fransch herinnerde generaal Maurice aan de verwijten, dat een verduidelijking van Engeland's houding in 1914 in geval van een Duitschen aanval op Frankrijk een oorlog had kunnen voorkomen en verklaarde, dat niemand Engeland thans dergelijke verwijten zou kunnen doen.

De verklaringen der Britsche regeering — zoo zeide sir Frederick — zijn duidelijk geweest en worden gevolgd door feiten, die niemand verkeerd zou kunnen opvatten.

De leden van het Britsche Legioen brengen een vierdaagsch bezoek aan Frankrijk.

DE DUITSCHE DUIM

S t r a a t s b u r g, 5 Aug. (Havas). Door het „Deutsches Nachrichten Büro" werden berichten verspreid, inhoudend dat de Fransche soldaten bepaalde betonnen schuilplaatsen der Maginot-linie moesten ontruimen, die door de uiterst zware regenval der laatste dagen waren ondergeloopen en verwoest; vooral de schuilplaatsen der linie in het gebied rondom Straatsburg zouden zwaar te lijden hebben gehad. In officieele kringen worden deze berichten op categorische wijze ontkend.

Hier wordt aan toegevoegd dat in de door het „Deutsches Nachrichten Büro" genoemde tijdvak geen „stortregens" vielen en dat niet de minste schade aan de schuilkelders der Maginot-linie rondom Straatsburg werd aangericht.

De dag in het Buitenland

De spanning in Oost-Europa neemt klaarblijkelijk dagelijks toe: er worden thans groote Duitsche troepenbewegingen in Oostelijke richting gemeld, terwijl tevens Roemeensche troepenconcentraties langs de Hongaarsche grens zijn gesignaleerd. Maarschalk Smygli Rydz heeft een rede gehouden, die een duidelijke waarschuwing aan het adres van Duitschland inhield: Polen, aldus de maarschalk, zal geen enkele schending van de bestaande verdragen betreffende Danzig dulden.

De Australische Premier, Menzies, heeft verklaard, dat wanneer Groot-Brittannië in een oorlog gewikkeld zal worden, Australië gemeene zaak met Engeland zal maken.

Een belangrijke conferentie heeft plaats gehad tusschen de ministers Itagaki en Yonai in verband met de „nieuwe situatie" in Europa. Op de Japansche regeering wordt door de openbare meening sterke druk uitgeoefend tot aansluiting van Japan bij het militaire bondgenootschap tusschen Italië en Duitschland. Met groote belangstelling wordt het verloop van de Japansche ambassadeursconferentie aan het Lago di Como gevolgd.

VERBODEN ZÔNES IN EGYPTE

C a ï r o, 4 Aug. (Transocean). Het Egyptische ministerie van Oorlog maakte heden bekend, dat het bestaande verbod om bepaalde militaire zônes in Egypte te overvliegen, is verscherpt, terwijl aan bedoelde zônes een nieuwe is toegevoegd.

De verboden zônes zijn thans die van Mersa Matroeth aan de kust van de Middellandsche Zee, die onlangs werd versterkt, ten einde een eventueelen aanval uit de richting van Lybië te kunnen weerstaan, het Suez-kanaal, de historische citadel van Caïro en het koninklijke paleis te Caïro.

Voorts mogen geen foto-toestellen worden medegenomen in toestellen, die over Egypte vliegen.

Commercieele vliegtuigen mogen voortaan slechts gebruik maken van het vliegveld Solum in het Westen, het vliegveld Alish in het Oosten, Port Said en Alexandrië in het Noorden en Wadi Halfa in het Zuiden.

Australië achter Engeland

M e l b o u r n e, 7 Aug. (Reuter). Premier Menzies verklaarde, zinspelend op de veronderstelling in Goerings Nationale Zeitung, dat Australië zou pogen zich buiten de vuurlinie te houden: „Wanneer Engeland in een Europeeschen oorlog betrokken zou worden ten gevolge van zijn huidige politiek, zal Australië gemeene zaak met Engeland maken".

HORE BELISHA TE PARIJS

P a r ij s, 7 Aug. (Transocean). Minister Hore Belisha is gisteravond per vliegtuig uit Londen alhier aangekomen.

Straits Settlements

VERSTERKING DER LUCHTMACHT

S i n g a p o r e, 7 Aug. (Reuter). Snelle moderne vliegtuigen, de eerste van vele eskadrilles ter versterking van de vier eskadrilles, waaruit de luchtmacht van Malakka thans bestaat, zijn hedenavond uit Britsch-Indië alhier aangekomen. Vermoedelijk zullen in de komende weken nog meerdere vliegtuigen aankomen. De vliegtuigen zijn long range Bristol Blenheim medium bommenwerpers, die tevens goede gevechtsvliegtuigen zijn. Nog 3 bataljons troepen uit Britsch-Indië zullen hier morgenochtend vroeg arriveeren.

NIEUWE BATALJONS

S i n g a p o r e, 8 Aug. (Reuter). Het 2de bataljon Argyll en Sutherland Highlanders is hedenmorgen hier uit Britsch-Indië aangekomen. Hedenmiddag worden nog twee bataljons uit Britsch-Indië verwacht.

Ver. Staten

CANDIDAAT VOOR HET PRESIDENTSCHAP

B a l t i m o r e (M a r y l a n d), 4 Aug. (Havas). Senator Millard Tydings heeft zich op uitnoodiging van de politieke groep „Calvert Club" bereid verklaard zich op de democratische lijst candidaat te stellen voor de verkiezingen voor het presidentschap in 1940.

Tydings is een tegenstander van de New Deal en werd in 1938 tot lid van den Senaat herkozen ondanks de pogingen van President Roosevelt om hem buiten dit lichaam te houden door zijn tegencandidaat te steunen.

ROOSEVELTS VACANTIE

W a s h i n g t o n, 4 Aug. (Havas). Tijdens een persconferentie gaf President Roosevelt een beschrijving van zijn plannen voor de vacantie.

De President zal twee dagen na de verdaging van het Congres naar Hyde Park vertrekken, waar hij ongeveer tien dagen zal doorbrengen. In dezen tijd zal hij omstreeks 400 wetten onderteekenen, die de laatste dagen door het Congres werden aangenomen.

Vervolgens zal Roosevelt zich te New York inschepen op een kruiser, waarmede hij een kruistocht van tien dagen zal houden, gedurende welke hij zich o.a. onledig zal houden met visschen.

Na deze kruistocht keert hij naar Washington terug, vanwaar hij zich weer naar Hyde Park begeeft om, al naar de staatszaken dit noodig zullen maken, tusschen beide plaatsen heen en weer te reizen.

Tegen begin October zal de President een reis maken naar San Francisco, gedurende welke hij een reeks redevoeringen zal houden, o.a. ter gelegenheid van de opening van het „National Forest Smoky Mountains".

Waarnemers meenen, dat een dezer redevoeringen gewijd zal zijn aan de buitenlandsche politiek.

MORGENTHAU'S EUROPEESCHE REIS

N e w Y o r k, 4 Aug. (Transocean). Het blad van de Hearst-groep „American" meldt heden uit Londen, dat de Amerikaansche minister van Financiën, Morgenthau, die Woensdag j.l. naar Europa vertrok, door de Britsche regeering werd uitgenoodigd naar Londen te komen om besprekingen te voeren over een hervatting van den dienst der oorlogsschulden en over het verleenen van credieten voor den aankoop van grondstoffen door Engeland in de Vereenigde Staten in geval van een Europeeschen oorlog.

Het voorstel werd te Washington gedaan door de Britsche ambassade aldaar, dat de minister zijn reis naar Finland of zijn terugreis naar de Vereenigde Staten eenige dagen te Londen zou onderbreken. Wanneer zou worden gevreesd, dat het bezoek aan Engeland te veel opzien zou baren zou de Britsche regeering bereid zijn een afgezant naar het vasteland te zenden, die dan daar met den Amerikaanschen minister besprekingen zou voeren.

Volgens een nog onbevestigd bericht zouden Premier Neville Chamberlain en sir John Simon de volgende punten willen bespreken:

1°. Aanpassing van de monetaire driehoeksovereenkomst aan de nieuwe omstandigheden;

2°. Middelen ter vergemakkelijking van de uitvoering der onlangs gesloten barter-overeenkomst;

3°. De financiering van de Britsche aankoopen van grondstoffen in de Vereenigde Staten in geval van Oorlog.

Spanje

HET FALANGISME

B u r g o s, 4 Aug. (Reuter). In het decreet, dat door generaal Franco werd uitgegeven en waarin verstrekkende bevoegdheden worden verleend aan de Falangistische partij, wordt voorts bepaald, dat de partij toezicht zal uitoefenen op de vrouwenbeweging voor socialen steun, de organisaties van oudstrijders, de jeugd- en arbeids-organisaties, de justitie, het verkeers- en transportwezen, de politie en den inlichtingendienst.

De partij zal voorts het recht hebben toezicht uit te oefenen op het godsdienstonderwijs. De arbeid zal gebaseerd worden op het nationaal-syndicalisme. De leiders der syndicaten zullen falangisten zijn.

De samensmelting tusschen de falangisten en de traditionalisten (monarchisten) is nog hechter geworden.

MINISTERIEELE WIJZIGINGEN

P a r ij s, 5 Aug. (Reuter). Het door generaal Franco afgevaardigde decreet ter herziening van de statuten van de Falangistische Partij, waarvan reeds eerder melding werd gemaakt, wordt beschouwd als de eerste stap in de richting van belangrijke ministerieele wijzigingen.

Een bericht uit Madrid zegt dat het hoofddoel van het decreet is de Falangisten een beslissenden invloed in het leven in het nieuwe Spanje te geven, met generaal Franco als hoofd van de uitvoerende macht.

De eigen autoriteit van den caudillo zal hierdoor aanzienlijk worden vergroot. Hij zal onder andere het opperbevel over de milicia voeren.

DE OPPOSITIE TEGEN FRANC[O]

M a d r i d, 5 Aug. (Transoc[ean]). Heden werd alhier bekend dat door Madrileensche militaire gerechtsh[of] doodstraf werd uitgesproken over [o]ver 50 personen, die schuldig [we]rden bevonden aan medeplichtigheid aan in het begin van deze week geplee[gden] moord op den majoor van politie baldon en zijn chaffeur, die in de [om]geving van Talavera in de hinder[laag] gelokt en om het leven werden gebra[cht].

Dank zij de snelle actie der politie den moord konden de moordenaars [ge]vangen worden genomen; tijdens kruisverhoor, dat hen werd afgeno[men] bleken zij tot een 60 leden tellende [ter]roristen-bende te behooren. Het gel[ukte] de politie in den loop van deze week geheele bende te arresteeren en het Militaire Gerechtshof te le[veren]. Vermoed wordt dat de doodstraffen len worden uitgevoerd.

Door geheel Spanje is thans een [ja]cht op anarchisten en terroristen in[gezet] daar door de jongste misdaden is [ge]toond dat zorgvuldig voorbereide [ope]raties tegen den staat worden ui[tge]voerd door vijanden van het natio[nalis]tische bewind, die na de ineenstorting der Spaansch-republikeinsche rege[ering] niet gevangen genomen in con[cen]tratiekampen geplaatst werden.

Een ander, kortgeleden gepleegde daad, die in officieele kringen groote verontwaardiging heeft ge[wekt] was de moord op den voorzitter van [het] militaire gerechtshof te Alicante, [se]ñor Salvador, die werd neergescho[ten] door een getuige, die door het gere[cht] hof was opgeroepen om gehoord te den.

De moordenaar en zijn medepli[chtigen] werden dadelijk overmand; schijnlijk zijn zij reeds berecht. namen werden niet onthuld.

Mexico

VECHTENDE GENERAALS

M e x i c o C i t y, 6 Aug. (Ha[vas]). De afgevaardigde kolonel Simon Bo[...] Sierra, voorzitter der oppositie-[p...] „Frente Constitucionalista Democ[rati]co", werd gisteren voor den zetel [der] partij in het centrum der hoofd[stad] door politieke tegenstanders aang[evallen]. De kolonel kreeg een kogel [in] maag en zijn toestand is ernstig.

De kolonel beantwoordde het vuur [op] zijn aanvallers, waardoor een vuurgevecht ontstond, tijdens het twee zijner aanvallers werden [...].

De aanval was georganiseerd door [ge]neraal Rafael Cardenas, die door [de] politie werd gearresteerd. Voorts we[rden] de leden van het bestuur van de F[rente] Constitucionalista Democratico gea[rres]teerd.

Deze partij, die zes maanden gel[eden] werd opgericht, organiseerde vele [anti-]semietische demonstraties en de[mons]traties tegen President Cardenas. [De] aanslag van heden is het eerste blo[edige] incident tijdens de campagne voor [de] Presidentieele verkiezingen. Zoowel [de] chauffeurs als de aanhangers [...] hangers van twee anti-Cardenist[ische] candidaten, generaal Sanchez Tapi[a en] generaal Almazan.

Duitschland

AUTOBUS VERNIELD

B e r l ij n, 5 Aug. (Transoc[ean]). Heden vond een ernstige botsing pl[aats] tusschen een goederentrein en een [au]tobus, waardoor tien personen het [leven] verloren; het ongeluk geschiedde [in de] omgeving van Potsdam.

De geheel met passagiers gevulde autobus trachtte de spoorbaan over [te] steken, toen een trein naderde; de [au]tobus werd door de locomotief ge[gre]pen en over een afstand van 300 [m] langs de baan meegesleurd, alvoren[s de] trein tot stilstand kon worden gebr[acht].

Buiten de tien personen, die gedood, werden nog tien anderen [ern]stig gewond. De autobus werd [ge]heel vernield.

TEKORT AAN STEENKOOL

B e r l ij n, 5 Aug. (Reuter). Duit[sch]land behoeft dringend een ver[hoo]ging van zijn steenkolen-productie[; om] hierin te voorzien, werd volgens een [of]ficieele bekendmaking dr. Paul W[alter] tot speciaal gevolmachtigde ter [ver]hooging van dit doel door veldmaar[schalk] Göring benoemd.

In de bekendmaking wordt uiteen[gezet] dat de Duitsche steenkool-productie [door] het nemen van speciale maatre[gelen] niet langer in de groeiende behoefte [van] deze brandstof van de Duitsche [in]dustrie en de verkeers-maatschappijen kan bevredigen. „Het steen[kool]probleem vormt thans niet langer een [ge]sluitend economisch vraagstuk, doch is thans een kardinaal probleem [voor] den Duitschen staat en het Duit[sche] volk geworden", luidt een zinsnede [in de] bekendmaking.

Tenslotte wordt in de bekendm[aking] uiting gegeven aan de hoop [dat de] steenkool-productie zal kunnen [worden] verhoogd, gedeeltelijk door het [aantal] mijnwerkers te vergrooten, gedeelt[elijk] door een verbetering van de [positie] zer arbeiders.

E NEDERLANDEN" VAN 1845
Alle Verzekeringen
155 m

Handel en Nijverheid

Beurs te Batavia

fficieele koersen, nadruk verboden)

8 Aug.

Gedaan:

	laagste	hoogste	vraag	aanbod
asche Bank	—	—	238	242½
t. N. H. M.	—	—	126	129
ndelsbank	—	—	114	116
. Bank	—	—	—	168
st. Bank	—	—	—	136
ompto	77½	78	—	—
„ st. v. 100	—	—	—	78½
V. A.	—	—	392½	397
st. Rubber	—	—	191	193½
llips	—	—	169	199
. Vorstenl. cl.	66¼	66½	—	—
ernatio	—	—	165	167
deteves	163¾	—	—	—
heepv. Unie	—	—	108	109
panlijn	—	—	72	73
P. M.	—	—	—	158
I. Spoor	46	46¼	—	—
i Spoor	—	—	78½	81
n. Cher. Tr.	—	—	17¾	18¼
n. Joana Tr.	—	—	8½	9
diri Tr.	—	—	56	60
lang Tr.	—	—	45	46
nau	—	—	507½	510
eara Sipongi	—	—	6¾	7
ngkalis	80½	—	—	—
id-Bantam	149¼	—	—	—
Bantam à 100	—	—	—	150
n. Olie	300	—	—	—
n. Olie à 100	300¾	302	—	—
ies Service	4½	—	—	—
ell Union $	—	—	8⁵/₁₆	8½
S. S.	36¾	37¼	—	—
thl. St. Corp.	44¾	45	—	—
n. Mot. Car	—	—	35¼	35¾
n. Electr. Cy.	—	—	—	28½
nd. Brands	—	—	5	5⅜
necott Copp.	—	—	25¾	27⅜
aconda C. M.	19⅞	—	—	—
Nickel Cy.	—	—	36½	37½
dson Mot. Car	—	—	4	4⅜
ion Pacific	—	—	75	76½
le Water	—	—	8⅜	8⅝
ited Aircraft	—	—	27	28¼
beo	214	—	—	—
beo (losse cl.)	457	—	—	—
li en L. El.	—	—	—	80
mbang Electr.	—	—	—	90
em. winstbew.	—	—	—	f 15
Obl. Ind. L. 937	—	—	92¾	93½
Obl. Ind. L. 937 A	93	93¼	—	—
Obl. Ind. L. '37 A st. v. 500	—	—	—	93¼
Obl. N. I. Hyp. Bank	99¾	100	—	—
Obl. Gem. Semarang	—	—	—	101¾
Obl. Gem. S'baja	—	—	99	100½
% Obl. Hotel des Indes	—	—	—	102
gal Pr. Veer	—	—	265	275
ooh. Veem	—	—	91	93
N.B. depôt fr. bew. à 1	—	—	465	470
elegging „Nederland"	—	—	491	496
ternationale Belegging	—	—	535	540
obeco	—	—	117½	120½
son	492	—	—	—
ercurius	—	—	105	112½

Cultures

	laagste	hoogste	vraag	aanbod
odjong Datar Gew.	—	—	90¼	95
aj. Manggoeng	—	—	—	185
asir Nangka	—	—	470	—
asir Randoe	—	—	60	—
aloën	—	—	185	—
llentab	—	—	140	—

Slotkoersen
(Tot 11.54 uur)

scompto	77¾
andoengsche Kinine	357½
ternatio	165
apanlijn	72½
. I. Spoor	46
nion Pacific	76
ebeo (losse claims)	357
andelsbank	115
ities Service	4⁷/₁₆
olo Electriciteits Mij.	118

(Na 11.54 uur)

niem (nat. bezit)	240
% Ind. Leening '37 A	93

MIJNBOUW-RAPPORTEN

Mijnbouw Mij. „Moeara Sipongi": Gedurende de week van 23 tot en met 29 Juli jl. werden te Pagaran Si Ajoe 649 ton erts vermalen van gemiddeld 5,2 gram goud per ton en 4,- gram zilver per ton.

Als gevolg van den mijnbrand moeten de niveau's 2, 4 en 5 voor verdere ertswinning als verloren worden beschouwd.

Mijnbouw Mij. „Simau": Gedurende de week van 23 tot en mt 29 Juli jl. werden te Lebong Tandai 1684 ton erts vermalen van gemiddeld 9,2 dwts goud en 3,- dwts zilver per ton (1 dwt = 1.555 gram).

De lage tonnage houdt verband met waterschaarste voor de krachtvoorziening.

Beurs te New-York

(Reuter)

	5 Aug. prijsh.	7 Aug. loom
United Aircraft	37⅛	36¾
Philips Oil	34½	33¾
Americ. Smelting	46	45
Radio Corp. of Am.	5⅞	5¾
Chrysler Corporation	80¾	79⅝
Un. States Rubber	43⅞	42⅜
Atchinson Topeka	27¾	26¾
Canadian Pacific	4	4
Pennsylvan. Railway	17¾	17¾
Southern Pacific	14¾	14
Continental Oil	20⅞	20¾
Shell Union	11	10⅞
Un. States Steel	50⅛	49½
Anaconda Copper	26⅝	26⅛
Bethlehem Steel	60½	59⅞
Internat. Nickel	49¾	48¾
Union Pacific	98½	96¾
General Electric	37¼	36⅞
Standard Brands	6⅜	6⅜
General Motors	47⅞	47½
Montgomery Ward	52	50½
Kennecott Copper	37¼	36⅜
Std. Oil of New Jersey	40⅞	40½
Hudson Motor Car	5¼	5¼
Tide Water Oil	10¾	10¾
Republic Steel	17	16½
Cities Service, common	5¾	5⅝
Corporate Trust	2.74	2.72
Socony Vacuum	11¼	11⅛
Cities Services, pref.	54	54
Dupont de Nemours	160¾	159
North. Am. Aviation	16¼	16
Curtiss Wright	5¼	5⅛
Greyhound Corp.	18¼	18⅛

DE DOW JONES-CIJFERS

De beurscijfers van den dag te New-York zijn volgens Dow Jones als volgt:

	5 Aug.	7 Aug.
Industrials	142.11	140.76
Railways	29.20	28.80
Utilities	26.74	26.00

ESCOMPTO
Safeloketten
15212

DE CHINEESCHE DOLLAR

Reuter seint uit Shanghai, dat de Chineesche dollar opnieuw scherp is ingezakt en thans een peil bereikte van 3³¹/₃₂ pence, hetgeen een laagterecord is.

OVERSCHOTTEN VOOR VOORRAADVORMING

Washington, 6 Aug. (Reuter). Voordat het Congres gisteren op reces ging keurde de Senaat nog het wetsontwerp-Jones goed, waarbij de Commodity Credit Corporation gemachtigd wordt het katoen-overschot en de andere overschotten aan landbouw-producten voor de vorming van voorraden naar het buitenland te verkoopen tegen prijzen, die beneden den wereldprijs liggen.

Dit bericht is ook voor Indië niet geheel zonder beteekenis. Immers wanneer de prijzen voor enkele belangrijke granen eenigszins omlaag gaan, wat ongetwijfeld het gevolg zal zijn van deze maatregel, bestaat er kans, dat dit ook zijn terugslag zal hebben op enkele Indische producten als mais en gaplek.

INTERNATIONAL NICKEL OF CANADA

New York, 7 Aug. (Aneta). International Nickel of Canada keert een kwartaal dividend van $ 0,50 uit.

CLEARINGKOERSEN

Den Haag, 7 Aug. (Aneta). Tot 8 Augustus zijn de volgende clearingkoersen vastgesteld:

Reichsmark	75.30
Lire	9.90

CITRONELLA-OLIE

B. contract min. 85% Augustus/September gedaan f 0.79.

A. contract Augustus/September gedaan f 0.80.

GOENIEZAKKEN

Calcutta, 31 Juli (Reuter).

	Vor. Not.	31 Juli
	Rs. As.	Rs. As.
Heavy C' zakken, gezoomd, ready, vrij langs boord Calcutta, per 100 stuks		
Blauw gestreept, 40 × 28, 2¼ lbs.	26 00 verk.	25 14 midpr.
Groen gestreept, 43 × 29, 2½ lbs.	29 00 verk.	28 13 midpr.

De markt was flauwer.

Beurs-Overzichten

Damrak zeer vast voor Oranje!

Amsterdam, 7 Aug. (Aneta). Er was vandaag maar één uurtje beurs en de stemming was voor alle rubrieken „verwaarloosd", doch opgewekt voor Oranje. Een prijscourant kwam er niet tot stand, want er was slechts belangstelling voor waarden, die niet op den prijslijst voorkomen.

De effectenbeurs had een feestelijke aanblik en was versierd met guirlandes en vlaggen, terwijl de boom van heden een echte oranjeboom was.

Te elf uur deed het fanfarecorps van de posterijen zijn intrede en maakte met slaande trom een rondgang door de zaal. De heer Van Ogtrop, voorzitter van de Vereeniging voor den Effectenhandel, hield vanaf de galerij een toespraak, welke werd gevolgd door daverend gejuich en het gezamenlijk zingen van het Wilhelmus. In een minimum van tijd brak toen een enthousiaste feestvreugde los en de makelaars, getooid met oranjemutsen, zwaaiden met vlaggetjes in plaats van met hun orderboekjes. De postharmonie speelde vaderlandsche liederen, die dapper werden meegezongen en zoo kwam te half twaalf reeds het slot, met blijvende feeststemming en Oranje zeer vast.

De productenmarkten

Het spreekt vanzelf, dat de productenmarkten te Amsterdam gisteren gesloten waren. Doch in verband met de vacanties waren ook verschillende andere productenmarkten gesloten, o.a. de meeste Londensche productenmarkten.

Wallstreet lager

New York, 7 Aug. (Aneta). Wallstreet opende vast. De koersen waren meerendeels fractioneel hooger op het gunstige nieuws zooals de regeling van de staking bij General Motors. Na een lichtelijke stijging door selectieve aankoopen, hadden verkoopen plaats over de geheele linie. Steels, mijnen, luchtvaarten, kopers en industrieën zakten tot 1 pt. in. De stemming werd lusteloos. Daarna zakten stalen, mijnen en luchtvaarten opnieuw tot 1 pt. in, terwijl chemicals eveneens 1 pt. lager afkwamen. Dupont zakte tot 2 ptn. in.

De vooruitzichten bleven gunstig en de lichte druk, welke de markt ondervond, wordt toegeschreven aan de Europeesche onzekerheid en de teleurstelling, veroorzaakt door houders, die hoopten op een hausse-stemming na de verdaging van het Congres.

Stalen waren gedrukt ofschoon het tijdschrift „Steel" de vooruitzichten bemoedigend blijft vinden.

Autowaarden flauwden af. Kopers waren offsold ondanks de vastheid van het product. Spoorwegen en handelshuizen waren flauw. Onder kleine schommelingen kwam het slot iets lager af, doch nog boven het laagste punt van den dag. De meeste fondsen waren echter tot 1 pt. lager.

De omzet bedroeg 520.000 shares.

„Iron Age" taxeert de bezetting van de staalindustrie op 60,1% van de capaciteit.

Batavia apathisch

Batavia, 8 Aug. (Eigen dienst). Er was practisch geen handel, een enkel stukje aanbod, waartegenover echter geen koopers waren, zoodat het koersniveau iets lager was.

Zoo werd een stukje Kon. Olie afgegeven tot 300.

Voor suikerpapier was geen belangstelling, alleen Vorstenlanden lag een paar punten lager.

Van bankwaarden waren Escompto aangeboden.

Rubbers waren zonder de minste belangstelling evenmin was er in Philips iets te doen was.

Unilever werd afgedaan tot 130. Ook Internatio en Lindeteves waren zwakker.

Scheepvaart zonder belangstelling.

Van Sporen was N.I.S. luier.

Trammen ontmoetten opnieuw lager aangebod, doch er gebeurde niets.

Ook de Amerikaansche rubriek was gedrukt, evenmin zonder aanbod.

Leeningen waren verwaarloosd en lagen op onveranderd niveau.

COMBINATIE SLUYTERS & Co.
BATAVIA - SOERABAIA - SEMARANG
BANDOENG - MEDAN - MACASSAR
BRAND-, AARDBEVING-, TRANSPORT-,
INBRAAK-, BAGAGE- EN NOODHAVEN-
= VERZEKERINGEN =
15193

Wisselkoersen

Batavia, 8 Aug.

Verkoopkoersen, zicht en T.T., indien niet anders vermeld en behalve reis- en registermarken en touristenlires.

	N.H.M.	E.M.	H.B.
A'dam	100⅛	100	100⅛*)
2 m/d A'dam	—	—	—
2 m/m A'dam	—	—	—
4 m/d A'dam	—	—	—
5 m/d A'dam	—	—	—
Londen	8.78	8.78	8.78
30 d/d Londen	—	—	—
3 m/z Londen	—	—	—
Amerika	1.87½	1.87¾	1.87½
Australië	7.03	7.02	7.02
Montreal	1.87¼	1.87½	1.87¼
Frankrijk	5	5	5
België (Belga)	32	32	32
Duitschland	75⅜	75⅜	75½
Reismarken	50	50	50
Registermarken	37	37	37
Italië	10	10	10
Touristenlires	f 8.85	f 8.85	f 8.85
Zwitserland	42½	42½	42⅝
Stockholm	45¼	45⅜	45⅜
Oslo	44⅜	44¼	44¼
Kopenh.	39¼	39½	39⅜
Bangkok	81⅜	81½	81⅜
Br.-Indië	65⅝	65⅝	65⅝
Colombo	65⅝	65¾	65⅝
Haiderabad (Sind)	65¾	—	—
Saigon	50	50	50
Japan	51½	51½	51½
Manila	93⅜	93½	93⅜
Shanghai	14½	16½	14¾
Hongkong	53⅞	53⅞	53¾
Hongk. doll. (Nat.)	14½	16½	14⅝
Amoy	14½	16¾	14⅝
Swatow	14½	—	14¾
Foochow	14½	—	14¾
Singapore	103	103	103

*) Ook voor R'dam en Den Haag. Andere plaatsen in Nederland ⅛ hooger.

Batavia (Aneta)	7 Aug. biedk.	7 Aug. laatk.	8 Aug. biedk.
T.T. Bat./Singapore	1.03	1.02¾	1.03
T.T. Bat./Londen	8.78	8.75½	8.77¾
T.T. Bat./New-York	1.87½	1.87⅛	1.87½

Amsterdam

(Aneta)	5 Aug.	7 Aug.
Prolongatie	¾	¾
T.T. A'dam/B'via Midk.	100³/₁₆	100³/₁₆
Biedk. idem	100	100
Laatk. idem	100⅜	100⅜
A'dam/Londen	8.78⅞	8.78
„ New-York	1.87	1.87⅝
„ Parijs	4.96½	4.97¼

„ Berlijn	75.28½	75.30

3-maands £ ¼ ct. tot ⅝ ct. disagio.
3-maands dollar ½—⅝ ct. agio.

Slotkoersen

	7 Aug.
Mark	75.20-75.30
Pond sterling	8.77¾-8.78¼
Dollar	1.87½-1.87¾
Franc	4.96½-4.97½

New-York

	4 Aug.	7 Aug.
Tt. New-York/Londen	4.68⅛	4.68⅛
Tt. New-York/Parijs	2.64¹⁵/₁₆	2.64¹⁵/₁₆
Tt. New-York/Amst.	53.30½	53.32
Tt. New-York/Japan	27.31	27.31

Producten-markten

(Reuter-Eastern—Aneta)

RUBBER

Singapore,	5 Aug. open	5 Aug. slot	8 Aug. open
Sheets spot koop	—	—	28⁹/₁₆
„ September	—	—	28⅝
„ Oct./Dec.	—	—	28¾
„ Jan./Mrt.	—	—	28¹³/₁₆
„ f.o.b. Aug.	—	—	28¾
Medium blankets Aug./Sept.	—	—	27
Rolled Bark Aug./Sept.	—	—	25

Zaterdag geen slotkoersen ontvangen.

Soerabaja, 8 Aug. (Aneta).

	4 Aug.	8 Aug.
Sheets vraag	30⅛	30⅛
Crêpe vraag	32¼	32¼

New-York, 7 Aug.

Open, 4 u. n.m.:

	koop	verk.
Crêpe spot	18	—
Sheets spot	16⁹/₁₆	16¹¹/₁₆
„ September	16⅝	—
„ Oct./Dec.	16¹¹/₁₆	16¹³/₁₆

De markt was lusteloos en verlaten.

Slot:

Sheets spot	16⁹/₁₆	16¹¹/₁₆
„ Oct./Dec.	16¹¹/₁₆	16¹³/₁₆

De markt sloot prijshoudend.

SUIKER

New-York, 7 Aug.

Slot, biedprijzen voor contract-4.

September	1.17
December	1.16½
Maart	1.07
Mei	1.08
Juli	1.19

De markt was prijshoudend.

KOFFIE

New-York, 7 Aug.

Rio-kwaliteit, nieuw contract A, slot:

September	4.27 nom.
December	4.34 nom.
Maart 1940	4.33 nom.
Mei	4.35 nom.
Juli	—

De markt was stil.

Soerabaja, 8 Aug. (Aneta). Suikers voor alle soorten onveranderd. De Nivas verkocht voor consumptie 1418 ton sup. en 100 ton browns.

Soerabaja, 8 Aug. (Aneta). Koffie ready f 17.62 nom. De markt was stil.

ZILVER

New York, 7 Aug. Buitenlandsch 34¾ d. ct. per ounce.

Bombay, 7 Aug. Cash 45 rupees 5 anna's. Verr. 9 Sept. 45 rupees 3 anna's. Verr. 7 Oct. 44 rupees 12 anna's. De markt was prijshoudend.

GOUD

Amsterdam, 7 Aug. De goudprijzen bij in- en verkoop van baren goud van 12.5 kg. fijn per kg. bedragen resp. f 2095 en f 2097.

TARWE

Chicago, 7 Aug. Sept.-versch. 63¾ — 63⅞. De markt was prijshoudend.

KATOEN

New-York, 7 Aug. Aug.-versch. 9.03.

Luchtvaartberichten

K. L. M.

	Naar Nederland: Buizerd	Naar Nederland: Pelikaan	Naar Nederland: Oehoe	Naar Nederland	Naar Indië: Uil	Naar Indië: Emoe	Naar Indië: Nandoe	Naar Indië
Dinsdag / Donderdag / Zaterdag	Augustus				Augustus			
Batavia	1	3	5	—	6	8	—	—
Singapore	—	—	—	—	—	—	—	—
Medan	—	—		—	—	—	—	—
Penang	2	4	—	—	—	—	—	—
Bangkok	—	—	—	—	—		—	—
Rangoon	2	4	6	—	4	6	—	—
Calcutta	—	—		—	—		—	—
Gaya	—	—		—	—	—	—	—
Allahabad	—	—	—	—	—	—	—	—
Jodhpur	3	5	7	—	3	—	7	—
Karachi	—	—	—	—	—	—	—	—
Basra	4	6	—	—	2	4	6	—
Bagdad	—	—	—	—	—	—	—	—
Lydda	—	—	—	—	—		—	—
Alexandrië	—		—	—	—	—	—	—
Cairo	—	—	—	—	—		—	—
Athene	5	7		—	1	3	5	—
Belgrado	—	—	—	—	—	—	—	—
Napels	—	—	—	—	—	—	—	—
Rome			—	—	—		—	—
Marseille		—	—	—	—	—	—	—
Parijs			—	—	—	—	—	—
Boedapest	—	—	—	—	—	—	—	—
Amsterdam	6	8	—	—	1	3	5	—

Naar Nederland

De „Buizerd" is Zondag te Amsterdam aangekomen, de „Pelikaan" komt heden te Amsterdam aan.

De „Oehoe", Zaterdag uit Batavia naar Nederland vertrokken, arriveerde Zondag te Rangoon en gisteren te Jodhpur.

Hedenmorgen is de „Valk" naar Nederland vertrokken met een passagier voor Amsterdam, 178 kg. post en 62 kg. goederen. Er zijn 14 passagiers voor de tusschentrajecten geboekt.

Naar Indië

De „Uil" is Zondag, de „Emoe" heden te Batavia gearriveerd.

De „Nandoe", die Zondag Basra bereikte, kwam gisteren tot Jodhpur.

Knilm

Australië-lijn

De PK-AFN wordt heden uit Australië te Batavia verwacht.

Qantas Empire Airways

Heden arriveerde te Priok de „Corio". uit Soerabaja op weg naar Singapore.

Voorts arriveerde de „Canopus", uit Singapore op weg naar Australië.

Liverpool, 31 Juli (Reuter).

	Vor. Not.	31 Juli
American, Middeling Spot	5.37	5.40

MAIS

Buenos Aires, 7 Aug. Fair-average quality (slotnoteering in papieren pesos) per 100 kg. Augustus levering 5.81.

HET RUSSISCH-AMERIKAANSCH HANDELSVERDRAG

Moskou, 4 Aug. (Reuter). Officieel wordt bekendgemaakt, dat het Russisch-Amerikaansche handelsverdrag voor den tijd van een jaar is verlengd.

VERKORTE BALANS VAN DE JAVASCHE BANK

ACTIEF		29 Juni 1939	5 Aug. 1939
Disconto	Handelspapier	f 14.217.882.—	f 14.137.185.34
	Vendupapier	„ 229.156.87	„ 229.576.04
Wissels buiten Ned. Indië betaalbaar: Gekocht		„ 11.474.381.10	„ 10.457.077.07
Beleen. incl. voorsch. in R. C. op	Goederen en Documenten	„ 9.240.153.90	„ 8.936.103.95
	Effecten en Wissels	„ 34.969.902.47	„ 34.404.447.11
	do. prol. in Nederland	„ 1.650.000.—	„ 5.150.000.—
	Hypothecaire Vorderingen	„ 105.155.93	„ 105.076.53
	Munt en Muntmateriaal	„ 291.070.22	„ 272.360.36
Voorschotten aan het Gouvernement		„ —.—	„ 1.279.509.12
Belegd Kapitaal: Effecten		„ 4.489.857.95	„ 4.489.857.95
Belegd Reservefonds Effecten		„ 5.969.397.40	„ 5.950.459.65
Ned. Ind. Muntstukken	Goud	„ 38.461.550.—	„ 38.461.550.—
	Zilver	„ 19.274.377.—	„ 19.214.261.—
	Pasmunt	„ 111.515.03	„ 146.188.58
Munt en Muntmateriaal	Munt Goud	„ 51.328.511.69	„ 51.244.960.19
	Muntmateriaal Goud	„ 27.095.605.84	„ 27.179.156.47
	Munt Zilver	„ —.—	„ —.—
	Muntmateriaal Zilver	„ —.—	„ —.—
Belegd Pensioen en Onderstandfonds		„ 5.733.191.18	„ 5.742.332.28
Gebouwen en Meubelen der Bank		„ 6.662.809.29	„ 6.664.002.90
Diverse Rekeningen		„ 62.123.830.65	„ 60.360.779.87
		f 293.428.348.50	f 294.424.884.41

PASSIEF		29 Juni 1939	5 Aug. 1939
Kapitaal		f 9.000.000.—	f 9.000.000.—
Reservefonds		„ 5.982.297.86	„ 5.982.297.86
Bijzondere Reserve (art. 7 van de Wet van 31 Maart 1922)		„ 3.110.333.51	„ 3.117.861.73
Pensioen en Onderstandfonds		„ 5.748.441.07	„ 5.758.343.32
Bankbiljetten in omloop		„ 199.159.565.—	„ 202.896.900.—
Bankassignatiën in omloop		„ 345.713.65	„ 521.176.05
Reken. Courant Saldi:	Van het Gou	„ 7.113.224.50	„ —.—
	Van anderen	„ 62.071.773.16	„ 66.164.721.15
Diverse Rekeningen		„ 897.199.75	„ 983.584.30
		f 293.428.348.50	f 294.424.884.41
Beschikbaar metaalsaldo		f 28.684.014.01	f 28.266.808.78

HEDEN PREMIÈRE IN HET

GLOBE THEATER

De sprookjesachtige schoonheid van Kentucky, het land van het blauwe gras, geheel op het doek gebracht in natuurlijke kleuren, waarbij een glorieuse traditie inspireerde tot een grootsch filmschouwspel. Geboren aan de beide zijden van een diepe klove . . . erfgenamen van onverzoenlijkheid en familietrots, zouden zij gedoemd zijn als telgen uit fokkers-families elkander op de racebaan te bekampen met hun mooiste volbloeds! Maar hun rivaliteit zweeg toen andere gevoelens gingen meespreken. In beider hart had de zon van Kentucky geschenen. Voor beiden had de nachtegaal in den mooien Kentucky-nacht eenzelfde lied gezongen.

Kentucky IN TECHNICOLOR

with

LORETTA YOUNG · RICHARD GREENE
WALTER BRENNAN · DOUGLAS DUMBRILLE
KAREN MORLEY · MORONI OLSEN

Directed by David Butler

A 20th Century-Fox Picture
Darryl F. Zanuck in Charge of Production

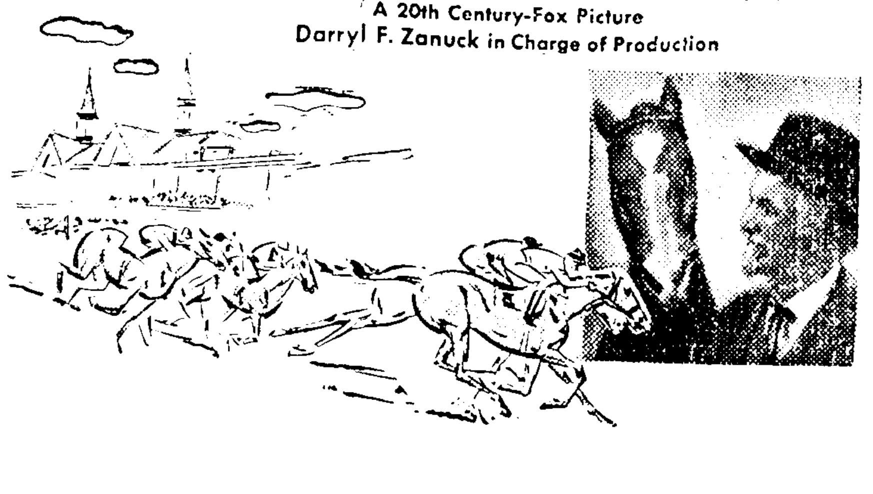

Geen toegang voor kinderen.

15305

La Gaieté Prinsenpark elken avond Muziek, dans, eten & drinken
GEZELLIGHEID TOT DIEP IN DEN NACHT.

15284

M A X I M

Heden en morgen. 8.30 n.m.

LOVE FINDS ANDY HARDY

(Andy Hardy wordt verliefd) vroolijke Metro film met MICKEY ROONEY, LEWIS STONE, JUDY GARLAND en CECILIA PARKER

(Alle leeftijden)

Vooraf: de Oranje-film „Wij deelen in dit geluk"

Vooravondvoorstellingen

Heden en mor. n. 5.30 n.m.

„FLASH GORDON'S TRIP TO MARS"

Toegankelijk voor iedereen, alle leeftijden.

Entrée: Volwassenen f 0.50
Kinderen „ 0.30

Vanaf Donderdag

„THE GREAT WALTZ"

Metro's superfilm met MILIZA KORJUS.

15310

Bezoekt de

HOLLANDSCHE SCHILDERIJEN-TENTOONSTELLING der

COLLECTIE BRIONNET

welke gehouden wordt in het **Receptie Paviljoen** van **Hotel des Indes** van Zaterdag 5 t/m Maandag 14 Augustus a.s.

Geopend van 9.30 – 1 uur en van 5.30 – 8.30 u. n.m.

Werken van tien vooraanstaande Hollandsche Kunstschilders en eenige interessante antieke schilderijen.

Eveneens zullen worden tentoongesteld de bekende verzameling oud-Hollandsche en Perzische Palmdoeken der **Collectie BRIONNET.**

De Pers noemde deze collectie een evenement voor Ned.-Indië.

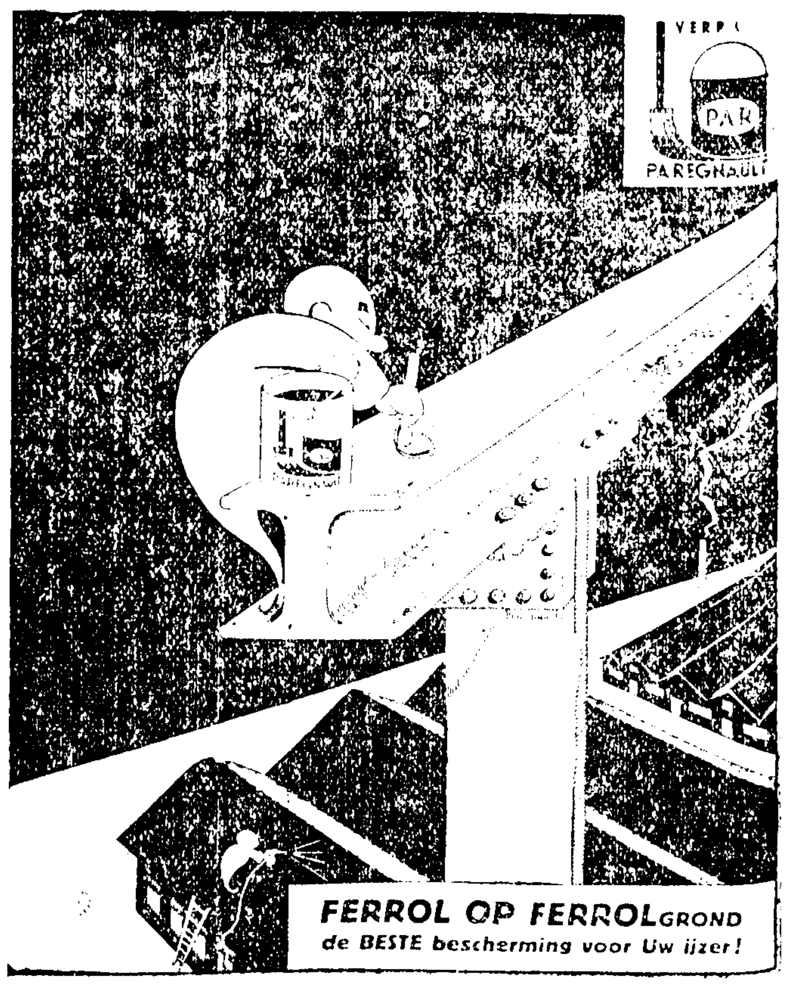

VANWEGE DE ENORME BELANGSTELLING EN HET ENTHOUSIASME VAN HET BATAVIASCHE PUBLIEK VOOR MIJN FILM (OOK GEDURENDE DE FEESTDAGEN UITVERKOCHTE ZALEN):

„LES 5 SOUS DE LAVARÈDE"

(Met een kwartje de wereld rond)

BLIJF IK

FERNANDEL

gaarne op verzoek nog eenige dagen als gast van het

7.05 ASTORIA-THEATER 9.45

C A P I T O L

TEGELIJK MET

CINEMA PALACE

HEDEN VROOLIJKE PREMIÈRE

In beide theaters aanvang 7.15 en 9.45

BUZIAU VERMAAKT HEEL HOLLAND!
MAAR WIE ZAL BUZIAU VERMAKEN?
WEL DAT KAN, NAAR HIJ ZELF ZEGT

GEORGE FORMBY

de Londensche humorist met het Fernandel-gezicht in

HET ZIT IN DE LUCHT

IT'S IN THE AIR

George steekt zich in vliegersuniform en in moeilijkheden, hij raakt in een vrille en in den knoop, hij stunt met z'n toestel en met liefde ...... en intusschen gaat het bioscoop-publiek door een spervuur van sensaties en door een bomaanval met lachgas!

Ook de Engelsche „big" heeft het een en ander te doorstaan. Maar George zou George niet zijn als hij zich niet met een glimlach op z'n dom gezicht met de liefde-voor-het-beroep in z'n schuldlooze hart door den sergeant-majoor liet uitkafferen!

„Dondert U maar!" knikt hij vriendelijk den sergeant majoor toe. „Mijn" zang is liefelijker, mijn stunts zijn weergaloos en Uw dochter wordt mijn meisje!"

EEN FILM VOL LACH-BOMMEN EN GRANATEN

Vooraf in:
BEIDE THEATERS: ORANJE-FILM
„WIJ DEELEN IN DIT GELUK"
met verder **opnamen van Prinses Beatrix,** loopende en spelende met haar hondjes.

CAPITOL verder vooraf Gaumont- en nieuwe Polygoon-Journaals.
(Alle leeftijden)

ASSOCIATED TALKING PICTURES *Present*

GEORGE FORMBY

CAPITOL Vanaf morgen, Woensdag, 5 uur n.m,
SPECIALE MATINÉE'S van de ORANJE-FILM
„W IJ DEELEN IN DIT GELUK"
met o.a. **Opnamen van Prinses Beatrix**, loopende en spelende met Haar hondjes en verder een gevarieërd en aardig programma.

DECA PARK | HEDEN PREMIERE

7.15 en 9.45

SAMUEL GOLDWYN *presents*

WUTHERING HEIGHTS

co-starring MERLE OBERON · LAURENCE OLIVIER · DAVID NIVEN
with Flora Robson · Donald Crisp · Geraldine Fitzgerald · Released thru United Artists · Directed by WILLIAM WYLER

HET HUIS OP DE HEIDE

Een filmisch meesterwerk naar EMILY BRONTE'S fascineerend verhaal van een vreemde liefde . . . . van een wanhopig man, die een vrouw trouwde, die hem onverschillig was, uit wraak tegenover de vrouw, die zijn liefde beantwoordde, doch een huwelijk met hem vernederend vond.

Een vreemde liefde, welke op den drempel des doods zegevierde. EEN MEESLEEPEND CONFLICT VAN MENSCHELIJKE EMOTIES. (Niet voor kinderen)

Vooraf het heden ontvangen Fox nieuws

DECA PARK Vanaf morgen, Woensdag, 5.15 n.m.
SPECIALE MATINEE'S van de ORANJE-FILM „WIJ DEELEN IN DIT GELUK" met o.a. opnamen van Prinses Beatrix, loopende en spelende met Haar hondjes en verder een gevarieërd en aardig programma.

ASTORIA
Het Theater met Airconditioning

vertoont **deze week** de film:

„In en om de Koninklijke Paleizen"

welke met toestemming van H. M. de Koningin werd opgenomen.

U ziet o.a.:

Paleis Soestdijk, waarin Prinses Beatrix en Prinses Irene geboren zijn.
Paleis het Loo,
Paleis Noordeinde
Huis ten Bosch,
Paleis op den Dam,

verder:
De laatste opnamen van Prinses Beatrix.
Een vermeerderd Gezin, een Blij Gezin!
Leve Ons Prinselijk Paar en zijn Beide Kinderen.

15303

Voor bioscoop-annonces zie ook 1ste blad pag. 4

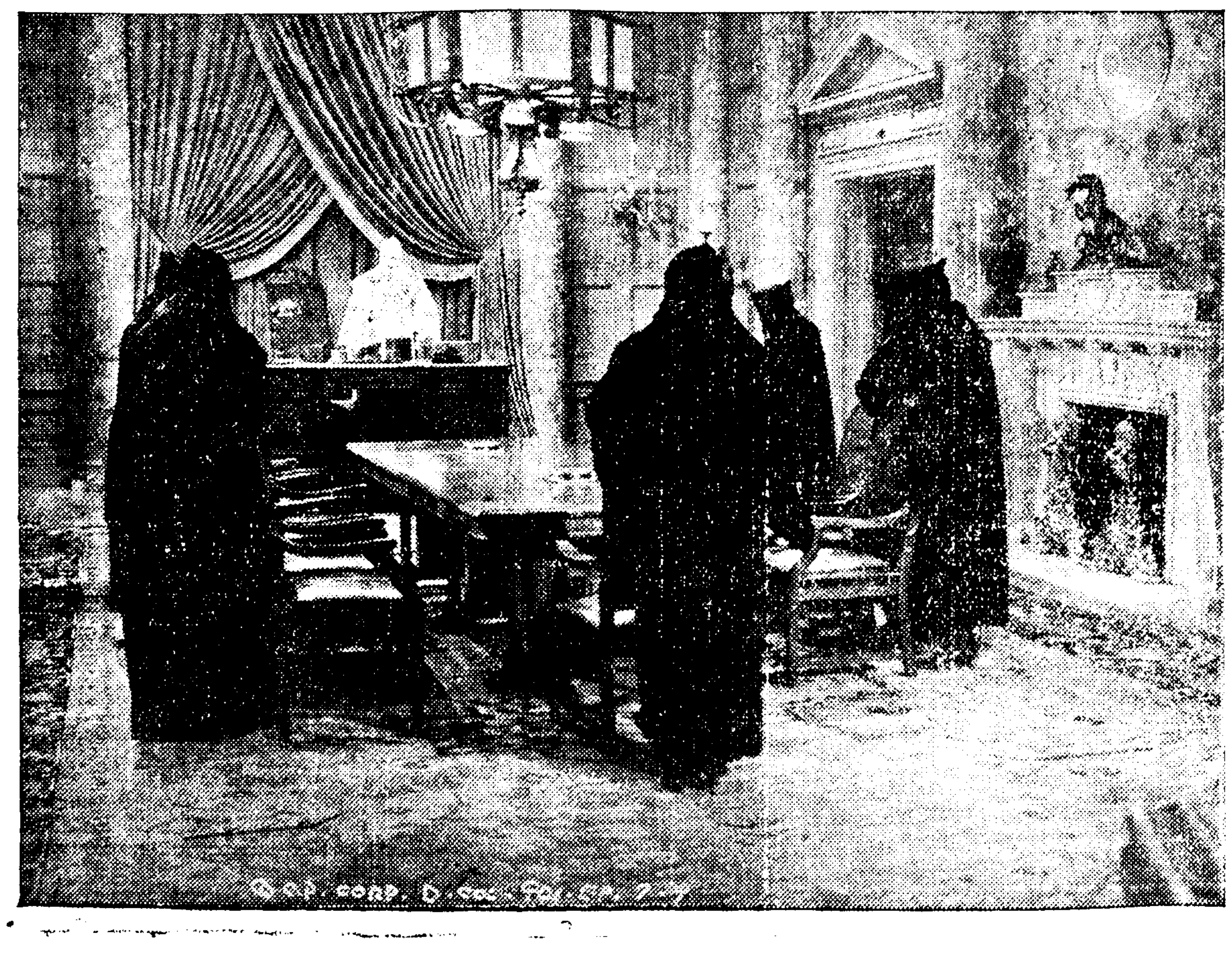

REX THEATER—Morgen groote première

The SPIDER'S WEB

Een titanenworsteling tusschen het monster „De Octopus" en zijn sluwe, geestachtige „De Spin".

COLUMBIA'S super attractie!

De week in Holland

De Hollander op reis. — Hoe men reist. — Epidemische reislust in alle Bevolkingslagen. — Kampeeren in Lapland, en België-in-één-dag. — De internationale spanningen geen demper op de animo. — Zoetjes-aan raakt men er aan gewend ! ... — Voor tien gulden per dag door half Europa

MOEDERLANDSCHE KRONIEK

door

onzen redacteur in Den Haag

D e n H a a g, 31 Juli

We schrijven eind Juli. En dat is tegenwoordig de tijd waarin Holland gaat reizen. Wilt ge weten hoe ? .... Dan twee voorbeelden ter illustratie. Op den veertienden van de maand begonnen de vacanties voor de M.O.-leeraren. Ik ken in de provincie een familie — en het is een zeer degelijke en kalme familie die in een degelijke en kalme stad woont — waarvan het hoofd tot deze in toeristisch opzicht wel zeer bevoorrechte klasse behoort. Hij heeft ruim twee maanden van de twaalf vrij, en geeft in de overige tien dertig lesuren per week, goedbeschouwd een indeeling die zelfs de fameuze vijfdagen-week van het Fransche volksfront in de schaduw stelt. Maar dit is een andere kwestie. Op den vijftienden was zijn gezin in alle richtingen uiteengespat. Mijnheer en mevrouw vlogen naar Liverpool, waar een conferentie gehouden werd die ze p e r se wilden bijwonen.

De oudste zoon, zeventien jaar, trok er met een vriend op de fiets op uit. Kampeeren in de Ardennen en in Luxemburg. De jongste zoon sloeg voor zijn gezondheid zijn tenten op bij een bevriende familie ergens aan het Noordzeestrand. De dochter, achttien jaar, vertrok met een vriendinnetje van denzelfden leeftijd en haar iets oudere broer naar Narvik, uitgangspunt voor een kampeertocht door Lapland. De jongedames hadden het eerst met z'n beidjes willen doen en waren zeer gepikeerd dat de wederzijdsche ouders daar bezwaar tegen maakten, maar aanvaardden tenslotte, omdat het nu eenmaal niet anders kon, het gezelschap van den broer als chaperon. Zoo zwermden ze naar alle kanten uit, om elkaar half Augustus in een Ardennen-dorpje weer te ontmoeten ter gezamenlijke beëindiging van de **vacantiereizen. En, o ja, de** dienstbode ging natuurlijk ook met vacantie, om te beginnen een paar weekjes naar Zandvoort. En daarna zou ze verder zien.

VOOR EEN DUBBELTJE IN DE WEEK

NAAR BRUSSEL

En nu de tweede illustratie. Troelie Jansen zit in de tweede klas van de Mulo. De vader heeft soms werk en vaker niet, en door de bank moet het gezin van vijf personen rondkomen van twintig gulden in de week. Daar kan niet veel van af maar toch altijd nog wel het dubbeltje dat Troelie (die eigenlijk Truitje heet, maar zoo noemt niemand zich meer) elken Zaterdag storten moet om eenmaal in 't jaar met veertig andere Troelies, Beppies, Loesjes en Noesjes van dertien jaar te gaan potverteren op een pleziertocht van één dag, onder leiding van de meesters. In het begin van de week vertrok het kwetterende gezelschap voor dag en dauw per autobus. Eerst naar Rozendaal, en van Rozendaal naar Antwerpen waar „alles" bekeken werd, en van Antwerpen naar Brussel dat nu ook geen geheimen meer voor hen heeft, en van Brussel over Turnhout en Breda weer terug naar Den Haag waar men 's nachts bij drieën arriveerde, een beetje koortsig en gammel van een uur of twaalf autorijden, maar overigens zoo monter en vroolijk als een zwerm lijsters. En nu zijn ze alweer aan 't sparen voor het volgend jaar. Dan doen ze het weer op dezelfde manier, maar een anderen kant uit, misschien naar Keulen en Dusseldorp, of naar Hamburg. Je moet tegenwoordig wat van de wereld gezien hebben, zeggen de ouwelui, en hoe vroeger een kind daarmee begint hoe beter !.. ...

FRANK EN VRIJ EN... ONGEGENEERD

Ik geef deze staaltjes om u te laten zien in welke mate de reislust alle bevolkingslagen heeft aangetast, ook die welke totdusver om pecuniaire redenen honkvast waren gebleven. De mogelijkheden om te reizen zijn voor oud en jong, en voor arm en rijk oneindig grooter dan twintig jaar geleden ; men geeft z'n geld gemakkelijk uit en men heeft zich losgemaakt uit het dwangbuis van conventies en angst-voor-wat-de-menschen-zouden-zeggen dat den braven Hollandschen burger vroeger in zijn doen en laten belemmerde. Of men zich daarover onvoorwaardelijk moet verheugen is een andere kwestie waaromtrent de meeningen verschillen. Ik voor mij prefereer de stijve en weltfremde Hollandsche familie zooals **Van Deyssel die** dertig jaar geleden zoo venijnig in zijn badplaatsschetsen teekende, eigenlijk nog ver boven de vrijgevochten, luidruchtige en ongegeneerde landgenooten die men tegenwoordig in de gewilde buitenlandsche vacantie-oorden de bloemetjes buiten ziet zetten. Die angst voor „de menschen" moge opzichzelf een minderwaardig iets zijn, — als onderdrukster van allerlei onbeschaafde en laagbijdegrondsche neigingen had ze toch blijkbaar reden van bestaan.

NEGATIE DER POLITIEKE

SPANNINGEN

Opvallend is het voorts dat de gespannen internationale toestand van dezen zomer nauwelijks bij machte is geweest om als rem op de reislust te fungeeren. Ook bij ons is men er aan gewend geraakt en gaat men zijn gang alsof er niets aan de hand was, in de totdusver niet beschaamde hoop dat er ook niets gebeuren zal. Dit is trouwens de aangewezen houding wil het oorlogsgevaar niet een obsessie worden welke u 's nachts uit den slaap houdt of booze droomen geeft. Leidt uw gewone leven en laat u niet door de dictators alle levensvreugde ontrooven, adviseerden de Parijsche en Londensche kranten in Maart j.l. hun lezers die toen bedenkelijke teekenen van paniek begonnen te geven. Is dit struisvogelpolitiek, dansen op een vulkaan, een verdoovende injectie om de werkelijkheid te verdoezelen ? ...... Hoegenaamd niet. Want in de eerste plaats is het in spijt van alle gerommel en alle weerlichten tegen de kim toch altijd nog mogelijk dat de storm n i e t binnen afzienbaren tijd losbreekt. En ten tweede zal het den doorsnee burger geen stap verder brengen al jaagt hij zichzelf en zijn omgeving op stang door te probeeren zijn schouders te zetten onder de lasten der wereldpolitiek. Legt de kleine man in Duitschland, Engeland, Frankrijk al minimaal gewicht in de schaal bij de botsing van wereldmachten en ideologieën, hoeveel te minder dan nog zijn Hollandsch equivalent ! .... Dies is het voor dezen laatste als hij er tenminste kans toe ziet inderdaad de wijste partij dat hij, zonder zijn oogen en zijn hart te sluiten voor wat er om hem heen geschiedt, zijn gewone gangetje blijft gaan, althans wat zijn dagelijksche bezigheden betreft, in de hoop dat een wijze en milde Voorzienigheid alles nog ten goede zal keeren.

VROEGE BEDRIJVIGHEID OP DE

WEGEN

Als de Hollander in de vacantie buitenslands reist begeeft hij zich doorgaans al heel vroeg op het pad. Bij het krieken van den morgen, zoo om een uur of vijf zomertijd, ziet men op de schitterende fietspaden langs de groote wegen soms al heele gezelschappen vacantiegangers onbezorgd en met vreugde in 't hart de vrijheid tegemoet peddelen. Omtrent dien tijd is er ook reeds gerij van touringcars die soms al in den nanacht zijn vertrokken om de boertjes uit Tjallebert of Vlagtwedde toch maar zoo vroeg mogelijk aan de geneugten van het Scheveningsche strand, het Binnenhof, de Gevangenpoort en de Bijenkorf prijs te geven. In de tegenovergestelde richting bewegen zich dan de mechanische janpleziers vol Hagenaars, Rotterdammers, Westlanders, Grootmokummers wier einddoel Arnhem of Nijmegen is, met e n p a s s a n t een kijkje op de Hooge Veluwe, het buitengemeen interessante openluchtmuseum op den Waterberg en het romantische dierenpark van Burgers van waar men, bij de tijgervallei en de leeuwenrotsen staande, den blik over de halve Veluwe kan laten weiden.

Voor wie het niet gezien heeft is het moeilijk zich een voorstelling te maken van den omvang welke tegenwoordig de vreemdelingeninvasie gedurende Juli en Augustus in de beide Geldersche zustersteden aanneemt. Ze is overweldigend, en tusschen negenen en vijven is er in de cafetaria's (die u onder meer voor een kwartje een portie nassie goreng met kroepoek voorzetten, zoo substantieel dat ge daarna urenlang niet meer naar voedsel taalt) geen plaats onbezet.

SNELHEID, GERIEF EN VEILIGHEID

PER SPOOR

Dank zij de opvoering van rijsnelheid en frequentie der gerieflijke Dieseltreinen op het middennet is binnen onze grenzen het reizen per trein verreweg het aangenaamste en snelste, en natuurlijk ook nog altijd het veiligste. Daarbij komt dat de tarieven al een jaar of wat op een peil zijn aangeland dat alle gegrondheid ontneemt aan de vroeger unaniem geslaakte klacht over de dure spoorwegen. De prijzen zijn gematigd, en over het algemeen komen de spoorwegen op de groote lijnen thans wat materieel en dienstregeling betreft zoodanig voor den dag dat men niet zou weten wat er eigenlijk nog aan mankeert. Evenwel werken de reisgezelschappen, die tochten per touringcar organiseeren, met zulke verleidelijke aanbiedingen dat zij nog altijd een belangrijk deel van de toeristenbeweging tot zich trekken. Maar de lange autokaravanen, voortsuizend met een vaartje van zestig à tachtig kilometer in het rumoer van motorgeronk en soms lallend gezang, maken er onze wegen niet aantrekkelijker op.

REIZEN BEHOEFT NIET DUUR

TE ZIJN

Voor de buitenlandsche tochten maakt men eveneens meer en meer gebruik van de reisbureau's. Zij alleen kennen uit hoofde van hun functie alle faciliteiten en reducties welke de verkeersinstanties elders ter wille van de propaganda aan buitenlandsche gasten verleenen, en zij kunnen derhalve de mooiste reizen voor u ontwerpen tegen de laagste tarieven. Wie zich bij een gezelschap aansluit, en derhalve het recht opgeeft om tusschentijds naar den luim van het oogenblik zijn traject te wijzigen, wat voor velen de groote attractie van reizen blijft, is **natuurlijk** het goedkoopste uit. Voor reizen in België en Noord-Duitschland moet men rekenen op een gulden of acht per persoon en per dag, alles inbegrepen, waarbij men overnacht in goede hotels en zijn maaltijden gebruikt in zeer behoorlijke restaurants. Voor langere reizen verder van huis wordt de dagprijs iets hooger, tot een maximum van elf à twaalf gulden. Italië, de Adriatische Zee, Zuid-Slavië en Stiermarken leenen zich uitstekend voor een reis waarop de genoegens van het auto-toerisme gecombineerd worden met die van tochtjes over de meren en een korte zeereis. En zoo'n veertiendaagsche tocht door een mooi deel van Zuid-Oost-Europa behoeft, als men het juiste adres weet te vinden, niet meer te kosten dan een honderdvijftig à honderdzestig gulden. Men zal nu begrijpen waarom buitenlandsche reizen niet langer het privilege van de welgestelden zijn, en hoe het mogelijk is dat niet slechts de kleine middenstander maar ook vaak de werkman met geestdrift en uit eigen aanschouwing van Zwitserland en de Italiaansche meren vertellen kan.

NOG ALTIJD QUEUES VAN

KERKGANGERS

Waar de Juli en Augustus exodus van Hollander naar het buitenland in de verste verte niet gecompenseerd wordt door een intocht van vreemdelingen zou men genegid zijn aan te nemen dat de polsslag van het leven in onze groote steden vertraagd moet zijn. Maar dat is geenszins het geval. Rotterdam en Amsterdam zijn bedrijviger en opgewekter dan ooit, en in Den Haag kan men ook midden in den zomer op Zondagen nog drommen menschen onder het waakzaam oog van een paar agenten queue zien maken voor de kerken waar een geliefd kanselredenaar optreedt, en even begeerig om in te gaan als in andere metropolen het publiek voor de schouwburgen. Dit is bij mijn weten een unicum ter wereld en niet de minst interessante bezienswaardigheid van de hofstad. Dat het verschijnsel zich in het hartje van het reisseizoen handhaaft is het zooveelste bewijs dat Den Haag altijd en in alle omstandigheden aan zichzelf gelijk blijft.

Wereld-Christenjeugd defileert voor Nederlandsch publiek

Indrukwekkende bijeenkomst in het hoofdstedelijke Ajax-stadion

Veel enthousiasme en warme belangstelling

VELE SPREKERS HOUDEN KORTE TOESPRAKEN

(Van onzen correspondent)

A m s t e r d a m, 30 Juli

Gansch de wereld-Christen jeugd stroomde gistermiddag de poorten van het zonnige Ajax-stadion binnen, toen daar aan het Nederlandsche publiek de schoone gelegenheid werd geboden om kennis te maken met de thans in Amsterdam vereenigde afgevaardigden der Christen-jongeren uit zeventig landen, afgevaardigden uit alle deelen der aarde dus.

En de zeer vele duizenden toeschouwers, die op de overdekte tribune van dit Stadion tezamen waren gekomen, hebben luide en enthousiast deze blanke en bruine, gele en zwarte jongeren toegejuicht en in hen tegelijk de verzamelde Christenheid van geheel een wereld begroet.

Zij juichten tegen de tengere Chineezen en Japaneesjes, tegen de in kleurige nationale kleedij gestoken, Estlanders, Britsch-Indiërs en Zweden, tegen de baardige Russen-in-ballingschap en tegen dien, zoo uit de „Green Pastures" weggeloopen, rijzigen christen-neger. Er was een extra-applausje voor groote groepen als die van Engeland en de Vereenigde Staten; maar er was tegelijk veel warme belangstelling voor die enkele een-mans „groepen", waarbij de drager van het nationaliteitsbord meteen de eenige vertegenwoordiger van die natie was.

Alphabetisch kwamen ze binnen, Algiers en Angola voorop en met Nederland als drager van de roode lantaarn. En toen al deze zestien honderd jongens en meisjes daar zoo voorbij-marcheerden, onder de opgewekte klanken van een groot muziekcorps van het Leger des Heils, toen ervoeren wij weer hetzelfde, dat wij ook Dinsdag jongstleden reeds in het Concertgebouw mochten ervaren bij de openingszitting van deze wereldconferentie der christelijke jeugd: hier verklaarde zich waarlijk heel de wereld present, in allerlei kleur, in allerlei taal, in allerlei kleederdrachten ook. Ja, op klein plan scheen hier een ver ideaal, de broederschap der menschen, welhaast verwezenlijkt...

Van vier tot zeven uur is een met groote aandacht meelevende menigte in het stadion bijeen geweest, waar rondom de kleurige vlaggen van zoovele landen in de felle zon te wapperen stonden. De Union Jack en de Stars and Stripes hadden daarbij een eereplaats gekregen.

Midden op de ruime groene grasmat was een overdekt spreekgestoelte gebouwd, waar met de Nederlandsche driekleur als achtergrond, de leuze van dit congres in forsche letters was aangebracht : Christus Victor. En aan weerskanten van dit spreekgestoelte stond een muziekcorps opgesteld, waaronder dat van het Leger des Heils.

Afwisselend door deze orkesten begeleid, werd deze bijeenkomst ingezet met een gezamenlijk zingen van het Wilhelmus en het „Lof zij den Heer, den almachtigen Koning der eere". Het verdere programma bestond in hoofdzaak uit een aantal korte toespraken van vooraanstaande figuren uit alle deelen der wereld — wier woorden dan telkens dadelijk in het Nederlandsch vertaald werden weergegeven.

Korte toespraken

Eerste spreker was dr. T. Z. Koo (China), die wees op de oorlogen en de geruchten van oorlogen rondom ons. De oorzaak hiervan moeten we zoeken in drie soorten van moeilijkheden : a. tegenstrijdige nationale belangen, deels van economischen en deels van territorialen aard ; b. botsing van ideologieën, waarbij het communisme en de totalitaire staten de bestaande orde uitdagen ; c. het groeiend ras-bewustzijn, met als direct gevolg een groeiende spanning tusschen de blanke en gekleurde rassen en een toenemende saamhorigheid der Mohammedaansche volken.

Nu is in deze situatie bruut geweld, onderwerping en strijd mogelijk. Maar de goede weg is die van de gemeenschappelijke samenwerking opdat Gods gerechtigheid en orde een kans krijgen. Laten wij daarvoor ons nationaal egoïsme laten varen en onze gezichten richten naar den nieuwen dag.

Miss Moira Neill (Ierland), secretaresse van den Wereldbond van christelijke jonge vrouwen, slaagt er in den aanvang van haar toespraak uitnemend in om een mondje Nederlandsch te spreken, waarvoor zij dan ook een welverdiend applausje te oogsten krijgt. Zij merkt dan verder in het Engelsch op, dat onze tijd om iets anders roept dan om christelijke enkelingen. De wereld vraagt een gemeenschap van menschen, een gemeenschap waarin de menschen Jezus Christus mogen leeren kennen. Prins Bernhard, aldus spreekster, zei mij eenige dagen geleden : Weet gij wel zeker dat gij een nieuwe eenheid schept en geen nieuwen toren van Babel ? Deze vraag, zoo meent miss Neill, dienen we goed bij ons te overwegen.

Allereerst zal de nieuwe christelijke gemeenschap een levend deel van onzen tijd moeten zijn. Wij moeten den menschelijken nood leeren verstaan. En tevens moeten wij tot een offer bereid zijn en leeren begrijpen, dat de nieuwe gemeenschap iets „kost". Zijn wij bereid om den prijs te betalen, dan zal groote vreugde ons deel zijn.

Prof. dr. Stephan Zankow (Bulgarije) vestigde er de aandacht op, dat Jezus Christus veelvuldig overwinnaar is in de wereld, ja, overwinnaar ook over den dood. Het geloof hierin heeft ons bijeengebracht. Door de genade van dit geloof moeten wij opnieuw geboren worden. Laat ons daarom gezamenlijk strijden tot meerdere glorie van den Christus Victor.

Dr. John Mott (Ver. Staten van Amerika), voorzitter van den Wereldbond van Jongemannenvereenigingen en van den Wereldbond voor Int. vriendschap door de Kerken, noemde de jongere opkomende generatie een zeer bijzondere, die hij met groote hoop beziet. Zij bezit nog vele ongebruikte krachten, ziet uit naar het avontuur en wil nieuwe wegen zoeken voor de menschheid. En daarom geloof ik in de komende generatie met geheel mijn hart. Laat daarom ook de Kerk haar vertrouwen in de jeugd van thans toonen.

In alle jaren heb ik er immers nog nooit spijt van gehad, dat ik de jeugd vertrouwd heb. Wel spijt, dat ik haar nog niet genoeg vertrouwde. Want als de plicht zegt het moet, dan zel de jeugd niet alleen zeggen : ik kan, maar ook : ik wil.

Ten zeerste betreurt spreker het, dat een Nederlandsch blad de leiders van deze conferentie „wolven in schaapsvacht" heeft genoemd. Want deze conferentie is in haar doel en opzet ten volle te vertrouwen.

Geld en ontwikkeling, zoo zegt dr. Mott voorts, beteekenen niets. Het gaat om het gebruik van deze twee en beide worden vaak verkeerd gebruikt.

Ten slotte verklaart spreker, dat hij geen plaats ter wereld meer waardig acht voor een conferentie als deze dan Nederland. Nederland, het land van een groote traditie, van de vrijheid, met zijn stoerheid en vastberadenheid, het land dat niemands vijand maar aller vriend wil zijn, dat het vaderland is van de internationale gedachte, waar men zich nooit geschaamd heeft voor Jezus Christus en waar de Koninklijke familie zelve draagster is van de allerhoogste tradities.

Dr. F. Buri (Zwitserland) noemt broederschap de bestemming van de menschen. Ondanks onze schuld en zonde, ondanks de kloven die ons scheiden, blijft die bestemming bestaan. En dan is het onze taak om een brug te bouwen over de kloof die ons scheidt, door elkaar meer hartelijkheid te bewijzen en door elkaar meer te vergeven, zooals God ons vergeeft. Moge wij zoo broeders worden in God door Christus en elkaar de hand reiken. Laten wij den Heer vragen, ons voor deze schoone taak te gebruiken.

Ds. H. L. Henriod (Frankrijk) spreekt over den Christen als getuige. De christelijke getuigen bij uitstek zijn de twaalf discipelen, aan wie wij het Schriftelijk getuigenis danken van het leven van Gods Zoon. De Bijbel is zoo voor den Christen het kompas geworden. Daardoor zien wij ook, in het licht van Gods Woord menschelijke scheidsmuren wegvallen. Van ons wordt thans gevraagd, getuigen te zijn voor Jezus Christus, wiens weg rust op de vaste palen van geloof, gebed en gehoorzaamheid.

Rev. D. T. Niles (Voor-Indië) riep allen op om waarlijk het zout der aarde te zijn en om ons door Christus te laten zenden. Want Christus behooren wij tweemaal : hij heeft ons gemaakt en hij heeft ons gekocht. Laten wij ons daarom door hem laten gebruiken voor Zijn doel.

En dr. W. A. Visser 't Hooft noemde het tenslotte in zijn sluitingswoord een goed ding, dat de kerk een aangevallen kerk was ; dan zou zij zelf óók tot den aanval overgaan.

Muzikale bijdragen

Al deze toespraken werden afgewisseld door muzikale bijdragen, welke een zoowel instrumentaal als vocaal karakter droegen. De beide blaasorkesten brachten in elke pauze toepasselijke muziek ten gehoore en daarnaast was er verrassend mooie zang van een Russisch kerkkoor uit Parijs en van een drietal neger-afgevaardigden.

In hun lange zwarte pijen stonden de Russen daar midden in het stadion en zongen hun religieuze liederen vierstemmig, eens zelfs achterstemmig. En tegen het donkere font der zware bassen teekenden zich de klare weeke tenoren af ; er was een ijle fluistering in de hooge klanken en een diepe bromtoon anderzijds.

Heel de mystiek en vrome meditatie van dit steppenvolk kwam hier zóó treffend tot uiting, dat een volkomen stilte viel in dit groote stadion — stilte in dat stadion, waar anders zoo luide de aanmoedigingskreten der voetbalsupporters klinken.

En stil was het ook, doodstil, bij die kinderlijke extase, bij die wondere rhythmiek en klankschoonheid van den zang dier drie negerafgevaardigden, twee mannen en een vrouw, die al hun blijmoedig Godsvertrouwen uitzongen in een lied.

Het sloeg in, woorden en zangbeide. Want een colecte à l'improviste bracht niet minder dan ruim negenhonderd gulden op en daverend klonk, tot besluit van deze bijeenkomst, het gemeenschappelijke „Halleluja eeuwig dank en eere, lof, aanbidding, wijsheid, kracht".

Een Volkenbond in optima forma — Om duizenden Nederlanders in de gelegenheid te stellen deel te nemen aan de wereldconferentie der christelijke jeugd, is een massale bijeenkomst gehouden in het Ajax Stadion te Amsterdam — Een deel van het inter nationale gezelschap dat daar bijeen was

15286

De „J. P. Coen" uit de vaart

Symbool van den groei der stad als Scheepvaartcentrum. — Een werf raakte in de knel. — Waarom de N. S. M. aan het IJ gevestigd is

Na 52 Reizen

TWINTIG JAAR GEVAREN ZONDER AVERIJ

Amsterdam, 29 Juli

Toen vanmorgen het stoomschip „Jan Pieterszoon Coen" in de groote sluis te IJmuiden geschut was en het even later opstoomde naar de hoofdstad had het zijn 52ste reis van Amsterdam naar Batavia en terug achter den rug. Dit was tevens naar alle waarschijnlijkheid — onvoorziene omstandigheden uiteraard voorbehouden — de laatste reis van de lange reeks, want nu in het najaar het motorschip „Oranje" in de vaart komt, zal de „Coen" van de afvaartlijst worden afgevoerd. Eigenlijk was het al zeven jaar lang reserveschip, maar het maakte nog van tijd tot tijd een reis als invaller voor een der andere passagiersschepen. Voortaan zal dat, naar verwacht wordt, niet meer noodig zijn. De „Coen" wordt opgelegd.

Commodore B. A. Potjer, die in 1920 zijn laatste reis als eerste officier maakte aan boord van het stoomschip „Jan Pieterszoon Coen" — Daarna begon zijn eervolle gezagvoerdersloopbaan, die thans haar bekroning heeft gekregen in het commando over 's werelds snelste motormailschip, de „Oranje'

In meer dan één opzicht is dit schip van bijzondere beteekenis geweest voor de haven van Amsterdam. Het is gebouwd en heeft gevaren niet alleen als een schip gelijk andere schepen, maar als een symbool van de ontwikkeling der koopvaardij en voor den groei onzer handelsstad. Nu het schip na 24 dienstjaren uit de vaart wordt genomen is het wellicht dienstig daarover het een en ander te vertellen. Duizenden passagiers zullen misschien prettige herinneringen bewaren aan de gezelligheid van deze mailboot — de „Coen" stond ervoor bekend, dat men er prettig mee reisde — zonder iets te weten omtrent de bijzondere plaats, die dit schip heeft ingenomen in onze haven en die het in de geschiedenis van Amsterdam als stad van de zeevaart zal blijven innemen. De beteekenis ervan als zoodanig is waard geboekstaafd te worden.

Het stoomschip „Jan Pieterszoon Coen" heeft in totaal, volgens opgave van de Stoomvaart-maatschappij „Nederland", 54.199 passagiers gevaren. Onder hen bevond zich ook mr. D. Fock, die op 7 September 1926 na zijn aftreden als gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië met dit schip repatrieerde.

GEBOUWD OP KATTENBURG

De „Jan Pieterszoon Coen" werd op stapel gezet op een der hellingen van de toenmalige werf der Nederlandsche Scheepsbouwmaatschappij op Kattenburg aan het einde van de Dijksgracht. Eeuwenlang waren de scheepsbouw van Amsterdam geconcentreerd geweest op de Eilanden, in het bijzonder de Oostelijke Eilanden. Oude beschrijvingen van de stad en oude prenten getuigen ervan. Ook de plaats, waar op het einde van de vorige eeuw de heeren Goedkoop hun werf vestigden, was een plek, waar sedert eeuwen schepen gebouwd waren en waar — naar de overtuiging van die dagen — nog eeuwenlang schepen gebouwd zouden kunnen worden.

Niets nu was minder waar dan dit. Niemand in die dagen voorzag hoe snel de koopvaardijschepen zouden groeien, niemand had eenig vermoeden, waartoe de ontwikkeling van het stoomwezen, dat toen toch wel zijn bestaansrecht had bewezen, reeders en scheepsbouwers zou leiden. Het was een andere tijd dan deze, een heel andere. In 1894, toen de werf hier gevestigd werd, — nog geen halve eeuw geleden dus — telde de Nederlandsche koopvaardijvloot 154 stoomschepen en 442 zeilschepen. Weliswaar waren er onder die zeilschepen vele met stoomvermogen, maar de natuurlijke voortstuwing werd toch altijd nog als primair beschouwd. Die machine was immers het „hulp-vermogen.

Allengs echter werden de zeilen secondair en meer en meer verdwenen zij geheel van de koopvaarders. Er kwamen steeds meer louter stoomschepen; dit nu leidde tot nieuwe inzichten omtrent de mogelijkheid tot het opvoeren van de tonnage der schepen. Men kende eensklaps geen grenzen meer. Dit moet een wonderbaarlijke ontdekking zijn geweest. Voortdurend kon men grootere schepen bouwen. En steeds kwam er maar geen einde in zicht. Ook nu schijnt de uiterste grens nog niet bereikt te zijn, technisch althans niet, economisch misschien echter voorloopig wel zoowat.... .

De schepen werden grooter, de werven raakten te klein. Zóó snel ging deze ontwikkeling, dat de directeuren van de Nederlandsche Scheepsbouwmaatschappij reeds in 1898 begonnen uit te zien naar een terrein aan ruimer water ter verplaatsing van de werf. Het kwam er echter voorloopig nog niet van. Men bleef vooralsnog bouwen op Kattenburg, ofschoon men wist, dat bij de steeds grooter wordende afmetingen binnen afzienbaren tijd de grens van het mogelijke aldaar bereikt zou zijn. Die grens kwam in 1915, toen de „Jan Pieterszoon Coen" voltooid was.

Dit stalen dubbelschroefstoomschip had een inhoud van 11.140 bruto register tonnen. Het had een lengte van 521½ voet of 158.80 meter en een breedte van ruim 60 voet of 18.39 meter. De verhouding tusschen lengte en breedte was een gevolg van de ligging van de werf. Een schip met een grootere breedte dan ruim 60 voet kon nl. het IJ niet bereiken. Daarom was men aan die uiterste breedtemaat gebonden; gezien de gevraagde tonnage moest het schip toen extra lang worden gemaakt. Het zusterschip „Johan de Witt", dat twee jaar later elders werd gebouwd, was iets breeder en 21½ voet korter. Vergelijkt men beide schepen, dan is de „Coen" een lang en smal geval met een hoogen opbouw; gelukkig heeft de vorm van het schip nimmer de gelukkige vaart belemmerd. Ook in zijn vorm was dit stoomschip een symbool van de stad, die zich niet tijdig wist aan te passen bij den ontwikkelingsgang der techniek. En dan den naam te moeten dragen van een voortvarend man gelijk Coen is geweest......

MOEILIJKHEDEN

De grens was bereikt met de „Coen", schreven wij. Dit was het grootste schip, dat ooit op Kattenburg is gebouwd. Een bijzonderheid, die overigens van bijkomstigen aard is, vonden wij vermeld in de archieven onzer scheepvaartredactie: dit schip is nl...... te vroeg van stapel geloopen! Het gebeurde op 30 September 1914, toen men om twaalf uur bij het wegslaan der stutbalken plotseling het schip een decimeter vooruit zag schuiven. Onmiddellijk werd het tijdstip der tewaterlating, dat op half drie was vastgesteld, vervroegd. Havenmeester Kotting nam de noodige maatregelen om onvoorziene overvaringen te voorkomen. Zoo liep het schip om twee uur van de helling, zonder overigens ongelukken te veroorzaken.

Mevrouw Den Tex, de echtgenoote van een der directeuren van de reederij, had echter geen gelegenheid meer gehad, het schip te doopen. En talrijke gasten, die het grootsche oogenblik hadden zullen bijwonen, kwamen te laat en waren diep teleurgesteld. De „Coen toch was het grootste schip, dat ooit te Amsterdam gebouwd was en de tewaterlating ervan was toen een even grootsche gebeurtenis als die van de „Oranje" in onze dagen.

Maakte het schip het zijn bouwers al lastig toen het te water zou glijden, in nog hevigere mate was dat het geval toen het op 20 Mei 1915 naar het IJ moest worden gebracht. Het moest de Dijksgracht door gesleept worden met de brug bij het Mariniersplein, die een lastig obstakel vormde. De doorvaart was nl. zoo nauw, dat het schip om vijf uur in den namiddag prompt bleef steken. Het kwam erg ongelegen op dat uur; duizenden havenarbeiders en andere werklieden en kantoorbediende liepen vast op de gestremde passage. Het verkeer moest met roeibootjes onderhouden worden. Anderhalf uur duurde het ongemak; om half zeven hadden de sleepbooten het gevaarte losgewurmd. Er was gelukig geen noemenswaardige schade aangericht.

Het ergste moest echter nog komen; dat was het passeeren van de Oosterdoksluis. Was het schip nl. de Dijksgracht uitgetrokken en in het ruime Oosterdok terecht gekomen, dan lag het nog steeds niet in het IJ. De spoorbrug Oosterdoksluis had nl. een nog geringere doorvaartwijdte dan de brug over de Dijksgracht. Die bedroeg nl. 18.11 meter, terwijl het schip op de buitenzijde van het grootspant 18.30 meter mat. Nu had men tevoren van den dikken pijler van de spoorbrug, die ongeveer vierkant was, een stuk weggehakt, net voldoende om genoeg doorvaartruimte voor het groote schip te verkrijgen. Bovendien had men den stand van het water opgevoerd tot 30—A.P., d.i. twee decimeter boven normaal. Het schip stak nl. 5.50 meter en er moest eenige decimeters speling zijn; die was er zoodoende, want er stond nu 6.20 water. Dezen maatregel had men vroeger al eens toegepast en toen waren, tot groot ongerief der omwonenden, tal van kelders ondergeloopen.

Maar hoe het zij, nu moest het kunnen. Hoe het zou gaan? Wel, er was groote belangstelling voor, niet het minst van de zijde der heeren Goedkoop. Om 1.54 uur in den nacht toen de laatste trein voor het Centraal Station binnen was, ging de brug open. Langzaam, heel langzaam trokken de sleepbooten het schip naar het IJ. De verslaggever van ons blad, die het geval bijwoonde, gaf er een kleurrijke beschrijving van. De regen gutste, maar het was bladstil. Ideaal weer.

Alles verliep voorspoedig en zonder haperen. Een ieder, die het zag, hield zijn hart vast. Een enkele verkeerde manoeuvre en er zou voor duizenden guldens schade gemaakt zijn. Er werd géén schade gemaakt. Om 2.17 uur kon de spoorbrug weer dicht. Het transport was geslaagd. De heer D. Goedkoop werd van vele kanten gelukgewenscht gelijk wij in ons blad van 21 Mei lazen. En inderdaad, zoo merkte de verslaggever van een kwart eeuw geleden op: het bouwen van dit schip en het naar buiten brengen moeten aan de directie en de ingenieurs van de werf een groote voldoening schenken.

WERF NAAR HET IJ

Met de voldoening kwam de overtuiging, dat het voortaan anders moest. Met grootere energie dan ooit, werd naar een verplaatsing van de werf gestreefd. Er was een plan om naar Schellingwoude te verhuizen en men had een stuk grond onder Nieuwendam op het oog. Er kwam echter niets van. Ten slotte kreeg de Ned. Scheepsbouw maatschappij het terrein van de gemeente in erfpacht, waar zij thans haar werf heeft.

In Januari 1916 werd het in gereedheid brengen van dit terrein aanbesteed. Het zou echter nog een jaar of vier duren alvorens de nieuwe werf geëxploiteerd kon worden. Eenige jaren lang heeft de maatschappij toen gebouwd op beide werven tegelijk. Pas in December 1926 werden de kantoren overgeplaatst. Het terrein op Kattenburg werd toen definitief verlaten. Werkspoor, gedeeltelijk eigenaresse, nam er een brok van in gebruik; een deel kwam aan de Spoorwegen. Zoo gaf de „J.P. Coen" den stoot tot een slaking van de banden, waarin de koopvaardijstad Amsterdam bekneld zat. Een kwart eeuw geleden is dit alles nog maar!

Maar volgen wij ook het schip door de jaren heen. Op 11 September 1915 vertrok het op zijn eerste reis naar Nederlandsch-Indië. De wereldoorlog woedde toen al een jaar lang, maar deze reis kon toch nog uit en thuis via het Suezkanaal worden gemaakt. De tweede reis echter ging al om Kaap de Goede Hoop. Na terugkeer van de tweede reis was het molestgevaar inmiddels dermate gestegen, dat het raadzaam werd geacht een kostbaar schip als de „Coen" niet in de vaart te houden. Het schip werd opgelegd om gunstiger tijden af te wachten.

Gedurende den wachttijd heeft de „Coen" o.a. dienst gedaan als hotelschip; het lag toen te Velsen gemeerd.

In Februari 1919 werd de maildienst op Ned.-Indië via het Suezkanaal hervat. In Maart van dat jaar aanvaardde de „Coen" zijn derde reis. Sedertdien heeft het schip steeds gelukkig gevaren in den geregelden dienst tot 1932. In dat jaar werd de „Coen" reserveschip. Het verbranden van de „P. C. Hooft" was echter mede oorzaak, dat het nog tal van malen dienst heeft gedaan. Ook in den zomer, als het passagiersvervoer toeneemt, maakte het nog wel eens een enkele extra-reis.

Van de 52 reizen, die de „Coen" heeft gemaakt, stonden er 22 onder commando van kapitein G. Botje, die th overleden is. Vele jaren was het vlaggeschip en de trots van de reed Thans is het verouderd, al zou dat aan de inrichting niet zien. Die in den loop van de 24 jaar niet ver ten. De artistieke verzorging van passagiersverblijven stond onder leid van den heer C. A. Lion Cachet, die nog de leiding had bij de inrichting de „Oranje". Het is aardig de be schepen te vergelijken; ook daar zit ontwikkeling in, al bleef die dan in h den van één man.

Vermelding verdient het feit, dat pitein B. A. Potjer, de gezagvoerder de „Oranje, in 1920 zijn laatste reis eerste officier maakte aan boord de „J. P. Coen".

Kapitein J. Riedel heeft de „Coen" de laatste reis naar Genua gebra Daar heeft hij den trein genomen n Amsterdam om hier tijdig genoeg te komen teneinde nog met de „Ma van St. Aldegonde", die Woensdag trok, te kunnen uitvaren. De eerste ficier, de heer M. Spaanderman, br het schip naar Amsterdam. Omtrent verdere plannen met het schip is steeds niet beslist.

MINDER STOOMSCHEPEN

De „J. P. Coen" en de „Johan de Wi twee zusterschepen, waren tot dusve nog de eenige stoomschepen onder mailbooten van de Stoomvaartma schappij „Nederland". En daarvan de „Coen" het eenige, dat met kolen w gestookt. Als de „De Witt" die twee j jonger is, nu ook uit de vaart wordt nomen — dat schip is nu het eerst de beurt — vaart de „Nederland" uits tend met motormailschepen, die bov dien alle een stuk grooter zijn. De „C Huygens" immers meet ruim 16.000 br en de „Marnix" en de „Johan van denbarnevelt" beide over de 19.000 De „Oranje" heeft, naar men weet, inhoud van 20.000 ton, bijna tweemaal „Coen" dus.

Het is aardig te weten, dat in 19 toen de „Coen" in de vaart kwam, de 49 Nederlandsche passagierssche er nog 48 stoomschepen waren en slec één motorschip. Pas in 1925 versch dit tweede Nederlandsche motorpas giersschip onder onze vlag. Van toen steeg het aantal snel, nu zijn er 37. zijn nog 44 stoom passagiersschepen. verhouding is wel radicaal verande

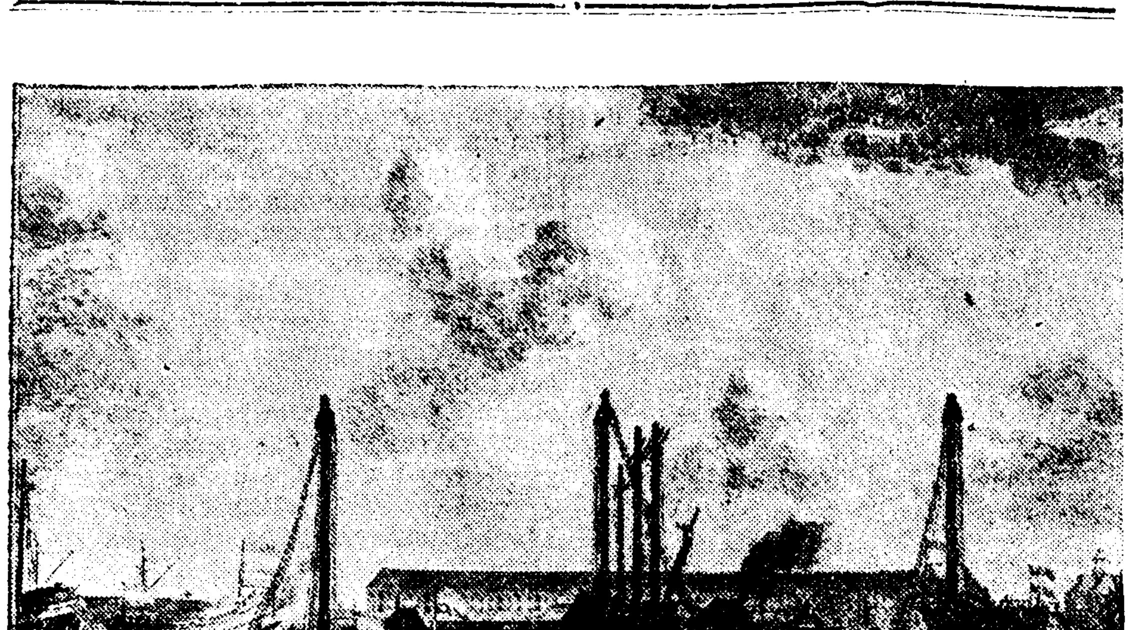

De werf van de Oost-Indische Compagnie op Kattenburg, zooals zij er in 1783 uitzag — Op deze plaats werd later de Nederlandsche Scheepsbouwmaatschappij gevestigd, waar in 1915 de „Jan Pieterszoon Coen" werd voltooid — Nadien moest dit eeuwenoude scheepsbouwcentrum verlaten worden, daar de ruimte er te beperkt was voor den bouw van schepen boven de 10.000 br. r. t.

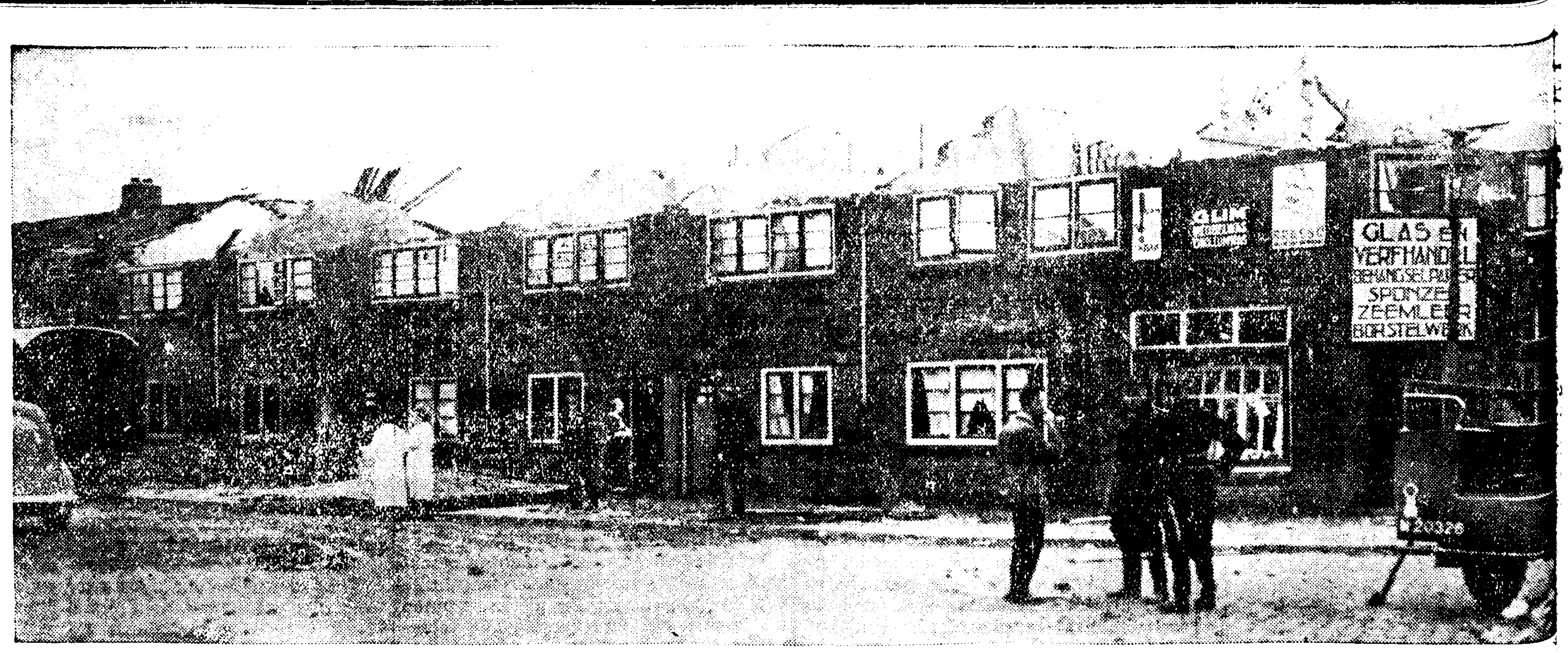

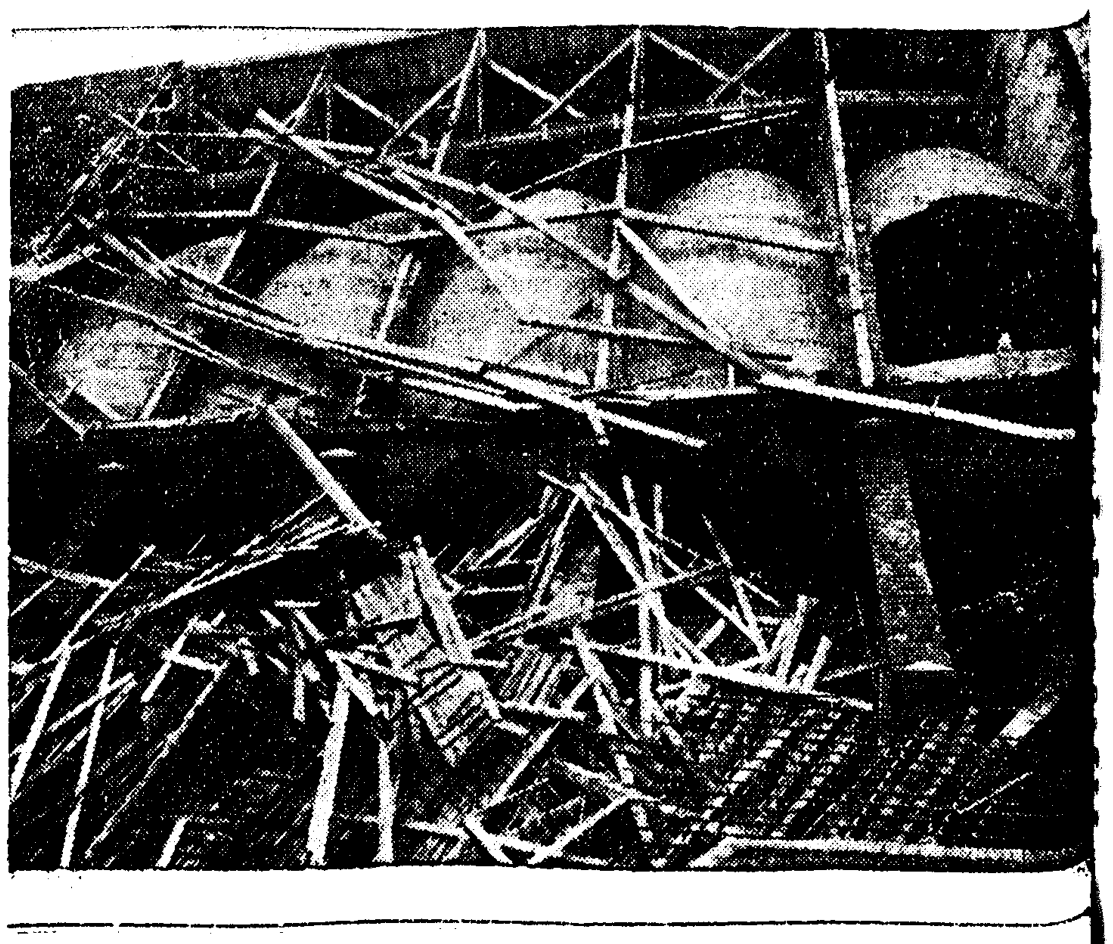

Een cycloon, die herinneringen roept aan de ramp van Borculo, doch gelukkig geen menschenlevens heeft geëischt, heeft Zondag 30 Juli de plaats Woensel, gem. Eindhoven, geteisterd — Een tweetal foto's van de enorme verwoesting, welke het noodweer aanrichtte; boven: van een blok woningen aan het Celsiusplein werden alle daken afgerukt — Het dak dat men op straat ziet liggen (bij de twee vrouwen) is afkomstig van een 50 m verder gelegen huis.... — Onder: de zwaarbeschadigde Pastoor van Ars-kerk; de kap is geheel weggeslagen en de gewelven vertoonen zoovele scheuren, dat zij waarschijnlijk zullen moeten worden afgebroken

Deze foto werd gemaakt op 20 Mei 1915 — Zij geeft een beeld van het mailschip „Jan Pieterszoon Coen" in het nauwe voorwater van de Dijksgracht, vlak voor de brug bij het Mariniersplein, die het vaartuig anderhalf uur lang in haar nauwe doorvaart bekneld hield

KAPITAALVORMING DOOR SPAARKASDEELNAME
DENIS
BANDOENG
GEZINSVERZORGING DOOR LEVENSVERZEKERING
124di

Keelpijn
Wrijf deze krachtige zalf op de keel en bedek ze met warm flanel. Dit werkt als een pappleister en bovendien worden door de ingeademde medicinale dampen de aangedane luchtwegen vlug gezuiverd.
VICKS VAPORUB
1528

Luchtvaart en Automobilisme

Fiat Prestatierit een éclatant Succes

Fraaie Bergrit en gezellige Réunie van de Fiat-familie

Een zwaar Parcours

In ons ochtendblad van gisteren meldden wij reeds in beknopten vorm de uitslagen van de Fiat-prestatierit, gehouden op jl. Zondag door bezitters van Fiat-auto's. De rit was uitgeschreven door de N. V. Automobiel Mij. Fiat-Java en werd voor de tweede maal verreden. De hoofdprijs, een fraaie wisselbeker, vorig jaar gewonnen door den heer Luyke Roskott, werd thans het eigendom van den heer Pfennigwerth, na loting echter met dr. Abdurrachman Saleh, die dus eveneens op een goeden rit terug kan zien.

Van de 50 ingeschrevenen verschenen Zondagochtend slechts 47 aan de start, hetgeen uiteraard te wijten was aan de „night before", die in verband met de heuglijke gebeurtenis in ons Vorstenhuis voor heel Batavia op uitbundige wijze doorgefuifd. Aan de start verschenen trouwens ook diverse deelnemers die hun bed nauwlijks gezien hadden, maar niettemin vol goeden moed waren en vast besloten om de rit zoo niet te winnen, dan toch tot een bevredigend einde te brengen. Daar bovendien verscheidene auto's met oranje, bloemen en ballonnen versierd waren, heerschte er reeds dadelijk een vroolijke stemming, die nog grooter werd onderweg, waar immers overal de driekleur uitgestoken was, terwijl de vele kleine dorpjes, die gepasseerd werden in vollen oranjetooi waren.

Alles verliep uitstekend. Het regelingscomité was zoo welwillend om met het oog op de eventueel verlate feestvierders de start een kwartier te verlaten, maar toen gingen alle wagens ook prompt op tijd het pad op, een onbekende bestemming tegemoet. Voor de persvertegenwoordigers waren een drietal auto's aangewezen. Wij zelf smaakten het genoegen den rit mee te maken in een gloednieuwe Balilla Victoria-auto, die ook op de zwaarste gedeelten van het traject comfortabel bleef.

HET TRAJECT

Zooals reeds gezegd, het doel van de rit was onbekend. Op het geheele traject waren vijf contrôleposten uitgezet, waar een route-kaart verstrekt werd met de aangegeven weg tot de volgende contrôlepost en de te rijden constante gemiddelde snelheid. Hoe geheimzinnig het traject was uitgestippeld mag wel blijken uit het feit dat de meesten eerst een idee hadden waar het eindpunt lag toen ze de laatste kaart in handen kregen, waarop uiteraard de laatste route stond uitgestippeld.

Door de deelnemers aan de prestatierit werd, resumeerend, de volgende route gevolgd: naar Buitenzorg en dan verder: Tjiawi — Tjitjoeroeg — Tjipadak — Tjikembar — Padabeunghar — Bodjonglopang — onderneming Artana — Tjimeurang — Tjikawoeng — Baros — Soekaboemi — Grand Hotel Selabatoe. Vanaf Bodjong Lopang was een gemiddelde snelheid voorgeschreven van 25 km. per uur, een gemiddelde dat, volgens de aanduiding op de routekaart, den deelnemers in staat stelde volop van de fraaie uitzichten te genieten. Intusschen deed enkelen deelnemers deze aanduiding wel wat sarcastisch aan, want het traject was op sommige gedeelten werkelijk zoo moeilijk dat een gemiddelde van 35 km. een welhaast meesterlijke chauffeurskunst eischte van de rijders om de verschillende routes binnen den vastgestelden tijd af te leggen.

DE RESULTATEN

De resultaten waren niettemin buitengewoon goed. Toegegeven moet worden dat de weersomstandigheden ideaal worden. Slechts tweemaal viel onderweg een licht motorregentje, terwijl van hitte in het geheel niet gesproken kon worden. Het traject bleek 189 kilometer lang te zijn, waar gemiddeld 4½ uur over gedaan werd. Er was slechts één uitvaller, force majeur overigens, want bij dien wagen was door een opspringende kei de benzinepomp vernield. De achter de karavaan rijdende servicewagen van de Fiat met den heer Zomzini heeft dezen uitvaller echter dadelijk mee op sleeptouw genomen. Onprettige incidenten zijn in het geheel niet voorgekomen.

De rit trok overal de grootste belangstelling. Bij de contrôleposten te Buitenzorg en te Soekaboemi hadden honderden nontonners zich verzameld, terwijl ook op de contrôleposten „in de rimboe" een gezellige stemming heerschte, daar door de organisatoren gezorgd was voor verfrisschingen als chocolade, koffie, karnemelk, djeroeks, etc.

HET EINDE

Uiteraard vormde de reunie in Grand Hotel Selabatoe de clou van den dag. Het spreekt vanzelf dat oranje-bitter de populairste drank was! Terwijl de heeren comitéleden de inmiddels binnengekomen gegevens becijferden kortten de deelneemsters en deelnemers zich den tijd met opgewekt gekout en gezang in de lobby van het hotel en buiten aan en in het zwembad, zoodat het ijs totaal gebroken en gesmolten was op het moment toen allen zich aan tafel begaven voor de lunch. Deze duurde door de vele toasten, toespraken, oranje-zangen enz. tot half vier! En eerst dan kon worden overgegaan tot de uitreiking van de prijzen, welke plechtigheid ook al geruimen tijd in beslag nam, daar allen nu zoowat door het dolle heen waren. De heer L. van Cooten, manager van de Fiat, verrichtte de prijsuitreiking met een woord van lof voor de bereikte resultaten van de deelnemers en een woord van dank voor het groote enthousiasme. Ook complimenteerde hij den heer H. v.d. Sluis voor diens keurige organiseerende arbeid. Deze heer evenals de heer v.d. Heide hadden trouwens van vele deelnemers spontane tevredenheidsbetuigingen in ontvangst te nemen.

Ten overvloede nogmaals de uitslagen:

Groote klasse:

Nummer 1, na loting met den heer Abdurrachman Saleh, die een gelijk aantal strafpunten had (5), de heer Pfennigwerth; 3de was de heer Meertens (6 pt.) en vierde de bekerhouder van het vorige jaar de heer Luyke Roskott (7 pt.).

Middelklasse: 1. de heer Creutzberg, 2. de heer Lim Koeng Sik, 3. de heer Klaassen en 4. de heer van Gils (alle 6 strafpunten).

Kleine klasse: 1. de heer Wentzel (9 pt.), 2. de heer Noz (11 pt.) en 3. de heer van Leeuwen (15 pt.).

De deelneemsters werden alle met bloemen bedacht. Het waren de dames Schröder, Ondang, Kok en Bakker. De eerste twee dames hadden beide slechts 7 strafpunten en na loting werd mevr. Schröder winnares; de beide andere dames hadden 16 strafpunten.

Nobile naar Amerika

HIJ WORDT LERAAR AAN DE KATHOLIEKE LUCHTVAARTSCHOOL TE LOCKPORT

Na den ongelukkigen tocht van het luchtschip „Italia", dat reeds vóór het bereiken van de Noordpool neerstortte en aldus de oorzaak werd van de befaamde „Italia"-tragedie, raakte Umberto Nobile, de bekende constructeur en bestuurder van luchtschepen, in zijn vaderland steeds meer op den achtergrond. De man, die eens, bij zijn eerste successen, zoo gefeerd werd, moest het teruggetrokken leven van een ambteloos burger gaan leiden, na enkele jaren als instructeur in Japan te hebben doorgebracht.

Paus Pius XI bewonderde Nobile evenals hij het Marconi deed, aldus de Msb. Ook kardinaal Pacelli toonde zich steeds vol respect voor de prestaties van Nobile, die als vroom Katholiek en man van techniek en wetenschap herhaaldelijk ten Vaticane ontvangen werd. Hij werd door Paus Pius XI z.g. benoemd tot lid van de Pauselijke Academie voor Wetenschappen.

Intusschen schijnt Nobile op den duur niet tevreden te hebben kunnen blijven met een leven zonder activiteit op het gebied, waarop hij een expert is. En door bemiddeling van den huidigen Paus, die, zooals bekend, in de Vereenigde Staten vele en goede vrienden bezit, kreeg hij onlangs een functie aangeboden aan de Lewis Holy Name School of Eeronautics te Lockport, in den staat Illinois.

Nobile heeft deze mogelijkheid om zijn groote kennis productief te maken, dankbaar aangegrepen en hij is reeds in de Vereenigde Staten aangekomen.

Het instituut, waaraan hij les gaat geven, is een stichting van Mgr. Sheil van Chicago, die als ideaal had het oprichten van een luchtvaartschool, waar jonge Katholieken gratis hun vliegbrevet zouden kunnen halen.

De voor het vliegwezen bijzonder enthousiaste prelaat begon met een wide, een kleine hangar, een loods en een tweedehands vliegmachine. Dat was in 1932. Thans beschikt het instituut over een up to date vliegveld, talrijke lesmachines, een schoolgebouw met veertien lokalen en een gymnastiekzaal. Het geld hiertoe werd beschikbaar gesteld door den industrieel Lewis uit Chicago, ter herinnering aan zijn zoon, die bij een vliegongeluk werd gedood. De school zal in 1940 een bijzondere graad voor de luchtvaartstudie kunnen veleenen, bij de wet van den staat Illinois erkend.

De onkosten voor het in stand houden van de school worden ten deele gedekt door de opbrengst van landbouwproducten, die met de hulp der leerlingen rond het vliegveld worden verbouwd, terwijl een door Mgr. Sheil opgerichte jeugdvereeniging, de „Catholic Youth Organisation", voor de rest zorgt.

Elk jaar komen er van ongeveer 350 jongelui verzoeken om toelating tot den opleidingscursus. Slechts vijf en dertig kunnen worden opgenomen, maar die studeeren dan ook gratis.

Het aantal studenten bedraagt momenteel 93. De totale opleiding voor den graad in de luchtvaartwetenschappen duurt vier jaar en is toegankelijk voor leerlingen van middelbare scholen, die inmiddels aanvankelijk slechts onderricht krijgen in mechanica, niet in het vliegen. Voor het toelatingsexamen zakt gewoonlijk tachtig procent.

Het onderwijzend personeel bestaat uit zeven leeraren, onder leiding van een niet Katholiek deskundige. Tevens behooren een leekebroeder en een Carmeliet tot het onderwijzend personeel.

Het doel is niet in de eerste plaats vliegers op te leiden, maar luchtvaartingenieurs. Het lesrooster omvat echter toch nog 250 solo-vlieguren.

Het instituut wordt als een der beste van Amerika beschouwd. Er worden ook niet Katholieken toegelaten.

10.000 Km. Non-stop rit

Men meldt ons dat gedurende de Pasar Gambir een 10.000 kilometer non-stop rit op een Harley-Davidson motorrijwiel zal worden verreden.

Het traject loopt van het Pasar Gambirterrein langs de Noordkust naar Semarang vice-versa, en wel tien maal. De motor zal beurtelings door de heeren N. J. van Hemert en F. Manassen worden bestuurd.

De motor is een gewoon stock-model, waaraan geen enkele wijziging aangebracht is. De rit wordt verreden onder contrôle van de K. N. I. M. C., die tevens de starter en het ontstekings-systeem van de motor zal verzegelen.

De start te Batavia gaat vanaf de stand van het Harley House/Olimo op de Pasar Gambir, die te Semarang van het kantoor der K. N. I. M. C. gedurende de kantooruren, des avonds en 's nachts vanaf hotel du Pavillon.

De eerste start te Batavia vindt plaats bij de opening van de Pasar Gambir.

Weer een dronken autobestuurder

Een doode, vier gewonden

BIJ GROOTE SNELHEID STUUR VERLOREN

Op den Geldropschen weg onder de gemeente Eindhoven heeft 23 Juli des avonds een dronken autobestuurder een gezin aangereden, waarbij een zesjarig meisje werd gedood en de moeder zwaar gewond, terwijl de vader en twee andere dochtertjes licht werden gekwetst.

Uit de richting Geldrop reed een personenauto, bestuurd door een marktkoopman uit Eindhoven, met zulk een vaart, dat de bestuurder bij het kasteel De Burgh de gevaarlijke bocht niet kon nemen. De auto reed het fietspad op, waar juist de familie Van Eijk, wonende aan den Boschdijk te Eindhoven, per rijwiel passeerde. Mevrouw Van Eijk had een dochtertje achter op haar fiets, terwijl bij den heer Van Eijk, zoowel voor als achter op het rijwiel, een dochtertje gezeten was. Allen werden tegen den grond gesmakt.

Het zesjarige dochtertje, dat achter op moeders fiets zat, werd op slag gedood. Mevrouw Van Eijk zelf werd zeer zwaar gewond. Ook de heer Van Eijk en diens beide dochtertjes werden gewond.

Spoedig waren verscheidene geneesheeren aanwezig.

Bij mevrouw Van Eijk werd een schedelbasisfractuur geconstateerd; haar toestand is zoo ernstig, dat voor haar leven wordt gevreesd. De heer Van Eijk en de twee dochtertjes, die bij hem op de fiets zaten, werden gekwetst. De slachtoffers zijn met twee ziekenauto's naar het St. Josephziekenhuis overgebracht.

De auto moet met een vaart van meer dan 80 km uit de bocht zijn gevlogen. De dronken chauffeur reed rechts en links over het fietspad. Zijn wagen schoot na de aanrijding van het laatste slachtoffer rakelings langs een voetganger, die nog juist op tijd op zij kon springen. Eenigszins ontdaan verliet de automobilist den wagen om zich naar een nabijgelegen café te begeven, waar hij spoedig door de politie werd gearresteerd. Hij is na verhoor op vrije voeten gesteld.

MOTORVOERTUIGEN STATISTIEK

Naar aanleiding van het ingezonden stuk inzake de motorvoertuigen-statistiek van Indië, opgenomen in onze vorige rubriek, waarin twijfel wordt uitgesproken over de juistheid der oudere statistische gegevens, vernemen wij nader van de I.M.C., dat deze cijfers oorspronkelijk inderdaad niet als betrouwbare basis kon gelden voor een vergelijking met de situatie na de invoering van de W.V.O., doch dat de I.M.C. op de in het artikel gebruikte cijfers reeds een correctie had toegepast, waardoor deze dus wel voor het trekken eener vergelijking geschikt waren.

De I.M.C. is voorts ook van meening, dat inderdaad de aantallen motorvoertuigen in Indië van ieder deel van het motorverkeer, behoudens autobussen, nog steeds niet het cijfer bereikt hebben van 1932.

Verkeersluchtschepen

Stopzetting van Bouwprogramma

Na het verlies van de Hindenburg te Lakehurst in Mei 1937 werd de toekomst van verkeersluchtschepen onzeker. Het schijnt, dat onvoorziene omstandigheden voorbehouden, thans een beslissing is gevallen.

Het werk aan den bouw van het nieuwste Duitsche luchtschip, de L.Z. 131 is stop gezet. De Zeppelin-werf te Friedrichshafen wordt gereorganiseerd en ingericht voor de productie van vliegtuigen. Aan het personeel van de Zeppelinreederij is voor het grootste deel ontslag aangezegd, aldus het Vad.

Ofschoon het beginsel van „lichter-dan-lucht" tegenwoordig minder aanhangers telt, gezien de groeiende populariteit van het snelle, moderne verkeersvliegtuig, dan voorheen, zullen er weinigen zijn, dit besluit met alles wat er aan vast zit, niet zullen betreuren en zeker niet zij, die met een luchtschip hebben gereisd.

Het luchtschip, in de eerste plaats de Duitsche Zeppelin-luchtschepen, heeft in onze eeuw en groot deel van de belangstelling der wereld verworven. Ook in Nederland heeft voor den „zilveren sigaar" altijd groote belangstelling bestaan

Gezien het gevallen besluit is het nog niet heelemaal zeker, dat het nu voor goed uit is met de Duitsche luchtschepen, ondanks het feit, dat het bouwprogramma niet zal worden uitgevoerd. Men moet evenwel niet vergeten, dat het moderne verkeersluchtschip en zijn exploitatie het directe resultaat is van Duitsche techniek en doorzettingsvermogen en dat 90 pct van de ervaring op luchtscheepvaartgebied in Duitsche handen is.

Het is bijna 40 jaren geleden, dat graaf Ferdinand von Zeppelin voor de eerste maal met een door hem geconstrueerd luchtschip boven het Bodenmeer zweefde. Na dat oogenblik zijn door hem en zijn medewerkers meer dan honderd luchtschepen gebouwd. Letterlijk elke hindernis, in technischen en economischen zin, welke hun in den weg stond, hebben zij weten te overwinnen.

Bij het uitbreken van den wereldoorlog bezat de Delag, de toenmalige Duitsche Zepelinreederij, welke in 1912 was opgericht, acht verkeersluchtschepen. Van het begin af had de Zeppelinwerf bruikbare luchtschepen ontworpen, officieren en bemanningen geoefend, benevens getraind grondpersoneel. Als gevolg van het verdrag van Versailles werd het werk gedurende negen jaren gestremd.

Met den bouw van de L.Z. 127, de beroemde Graf Zeppelin, kwam de luchtscheepvaart in een nieuw statdium van ontwikkeling. De onvermoeide energie van dr. Hugo Eckener vernielde elk vooroordeel.

Duizenden passagiers vervoerd

Gebouwd bij wijze van experiment — het experiment dat graaf van Zeppelins brein meer dan 25 jaren vóór hij begon, vervulde — vervoerde de Graf Zeppelin duizenden passagiers gedurende negen jaren met „experimenteele" vluchten. Dit luchtschip heeft meer dan 16.000.000 km. afgelegd, 16.000 uren in de lucht vertoefd onder allerlei weersomstandigheden, 38 verschillende landen bezocht en 184 transatlantische vluchten uitgevoerd.

Maar zelfs voor de Graf Zeppelin gereed was, bestudeerden Duitsche deskundigen het vraagstuk of het aanbevelenswaardig was om met waterstofgas gevulde verkeersluchtschepen te exploiteeren. Brand was het eenige overgebleven obstakel dat uit den weg geruimd moest worden. In theorie was deze moeilijkheid reeds overwonnen, nl. door het vullen van de geprojecteerde vloot luchtschepen met heliumgas.

Met de Graf Zeppelin is er nimmer een ongeluk gebeurd, doch daarmee was geenszins aangetoond dat het met waterstofgas veilig varen was; integendeel, toen Amerika toestemde in de levering van heliumgas voor de toekomstige Duitsche luchtschepen, werden de bouwplannen van de L Z 129 en de L Z 130 dienovereenkomstig gewijzigd.

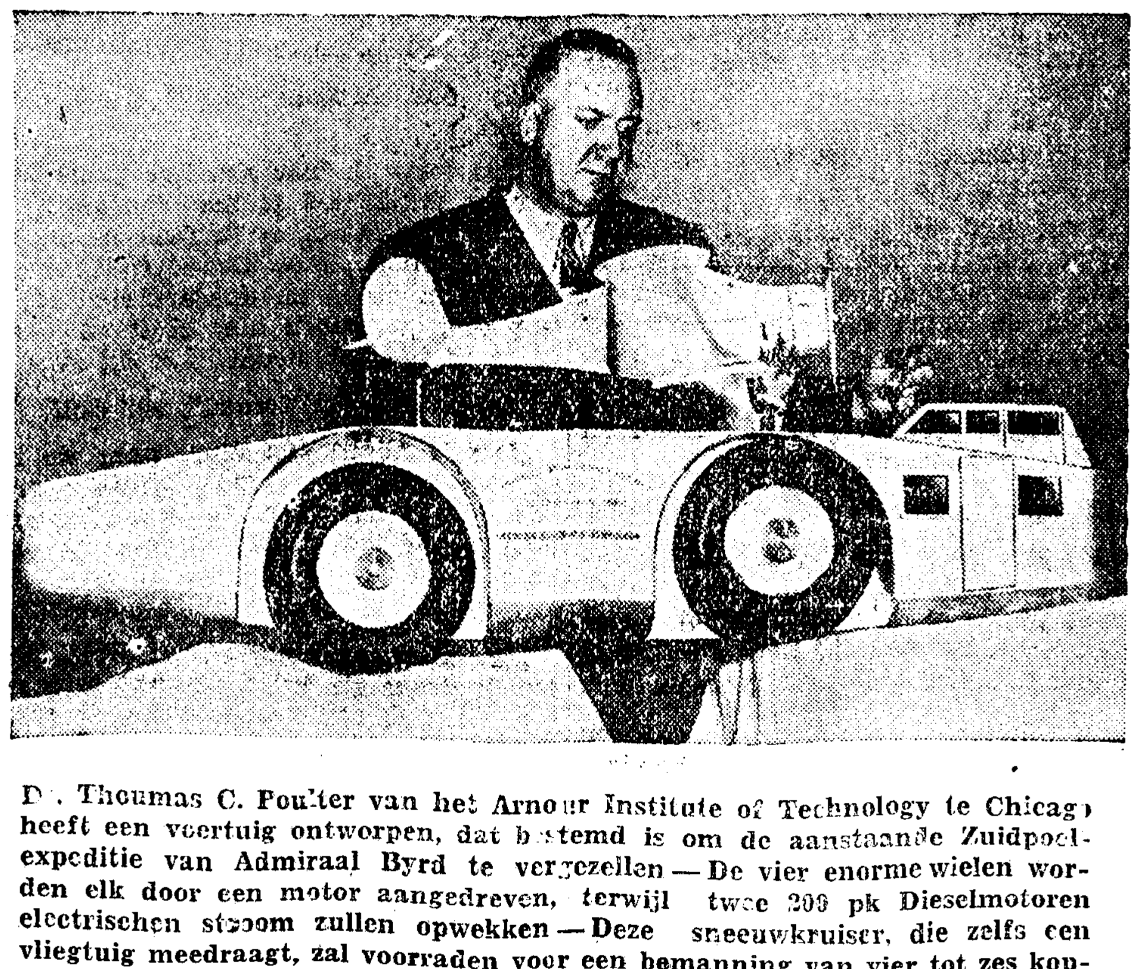

Dr. Thoumas C. Poulter van het Arnour Institute of Technology te Chicago heeft een voertuig ontworpen, dat bestemd is om de aanstaande Zuidpool-expeditie van Admiraal Byrd te vergezellen — De vier enorme wielen worden elk door een motor aangedreven, terwijl twee 200 pk Dieselmotoren electrischen stroom zullen opwekken — Deze sneeuwkruiser, die zelfs een vliegtuig meedraagt, zal voorraden voor een bemanning van vier tot zes koppen kunnen meenemen, voldoende voor een jaar — De uitvinder bij het model

Tenslotte — men kent de geschiedenis — werd de uitvoer van het benoodigde heliumgas niet toegestaan en de L Z 129, Hindenburg, werd door brand vernield. Als gevolg van die ramp werd de Graf Zeppelin aan den dienst onttrokken en met de belofte van Amerika om heliumgas te leveren, werd de constructie van de toen bijna afgebouwde L Z 130 gewijzigd en een nieuw luchtschip de L Z 131 te Friedrichshaven op stapel gezet.

Zoo waren de omstandigheden, toen gemeld werd dat het nieuwe luchtschip L Z 130 haar eerste transatlantische vlucht in April 1938 zou aanvaarden. Elke plaats aan boord was reeds zes maanden te voren besproken.

Toen weigerde Amerika plotseling den uitvoer van het benoodigde heliumgas.

Ofschoon gesubsidieerd door de Duitsche regeering was het voor de Zeppelin-reederij onmogelijk de exploitatie gaande te houden, zonder een enkele bron van inkomste uitgezonderd dan de enkele penningen van bezoekers, die de „gepensionneerde" Graf Zeppelin wilden bekijken.

Zoo is na bijna twee jaar van vergeefsche onderhandelingen over de levering van heliumgas door Amerika, de beslissing gevallen om de maatschappij te liquideeren.

Met een weinig bemoedigende toekomst voor zich verdwijnen thans officieren en manschappen, de een na den ander, naar andere industrieën, sommige naar de koopvaardij, an een naar de verkeersvliegerij.

Kapt. von Schiller, gebrevetteerd luchtschipcommandant, is havenmeester van het vliegveld bij Keulen geworden.

Het luchtschip L Z 130, dat met waterstofgas is gevud, maakt nu af en toe korte vluchten onder leiding van kapt. Sauimt.

Over de weigering van het heliumgas door Amerika willen de Duitschers niet twisten, doch de redenen dat het gas voor militaire doeleinden kon worden bestemd, achtten zij onbillijk, daar een luchtschip het geen vijf minuten uithoudt, onder het vuur van modern luchtafweergeschut, zelfs op 6000 meter en dat het absolute „plafond" (de grootste bereikbare hoogte) van een modern luchtschip als de L Z. 130 slechts 3000 meter bedraagt.

'n Ideaal Laxeermiddel
vormen Foster's Maagpillen, doordat zij zoo zacht en toch zoo afdoend werken. Geen last meer van verstopping en slechte spijsvertering, of van de eruit voortkomende hoofdpijn, humeurigheid, lusteloosheid, maagstoornissen, enz. Alom verkrijgbaar à f 0.80.
FOSTER's MAAGPILLEN
15209

VADER...

als ik groot ben dan ga ik net zooveel geld verdienen als jij... DAN HOEF JIJ NIET MEER TE WERKEN...

Een kinderlijke belofte. Maar zoudt gij Uw kind daaraan willen houden? Voorkomt het gevaar een „handicap" voor hem te worden.

Spreekt eens over Uw eigen toekomst met de Maatschappij, die sinds 1859 voor velen de financieele zijde van het oud-worden heeft verzorgd.

NILLMIJ *van 1859*

DE ACCOUNTANTSKANTOREN **B. WOLF**

te Batavia, Cheribon, Semarang en Magelang

belasten zich met alle accountants- en belastingzaken.

107

Hebt U de nieuwe El Comercio al gerookt? Niet? Wacht dan niet langer. U zult spijt hebben van iederen dag, dat U de kennismaking uitstelt. Zuiver handwerk volgens handinslag methode.

EL COMERCIO

Nieuw Fabrikaat!

VAN 5 TOT 10 CENT

Agenten: N.V. Handel Mij. Güntzel & Schumscher

UW JONGEN IS ALTŸD DE EERSTE!

en kan het ook later in zijn leven zijn, wanneer de ouders er slechts vroegtijdig voor zorgen, dat een goede kern gevormd wordt. In de geheele groeiperiode wordt zeer veel van het kind geëischt en niettegenstaande goed voedsel komt het kinderlichaampje toch opbouwstoffen te kort en wel in hoofdzaak kalk en vitaminen A - B - C en D. Ouders met verantwoordelijkheidsgevoel kunnen dit gemakkelijk voorkomen, door hun kinderen regelmatig **Irmscher's Honig levertraan Emulsie** te geven, want **Irmscher's Honig levertraan Emulsie** bevat behalve kalk, vitaminen A-B-C en D ook phosphor, ijzer en mangaan in licht verteerbaren en gemakkelijk absorbeerbaren vorm. De smaak van **Irmscher's Honig levertraan Emulsie** is zeer aangenaam, waardoor ieder kind dit preparaat gaarne inneemt.

Met **Irmscher's Honig levertraan Emulsie** geeft ge Uw kind het beste en meest doelmatige versterkingsmiddel, dat ter bevordering van den groei, ter vorming van krachtige beenderen, ter sterking van het klierenstelsel en ter vorming van voldoende weerstandsvermogen tegen alle ziekten denkbaar is.

Wacht U voor namaak, want uitsluitend **Irmscher's Honig levertraan Emulsie** is volgens een speciaal procédé bereid en geeft U de meeste waarde voor Uw geld.

Verkrijgbaar in flesschen van f 0.75, f 1.40 en f 2.—

Vraagt dit product uitsluitend bij **Irmscher & Co.** dan is U verzekerd steeds versche emulsie en vooral het origineele preparaat te ontvangen.

Irmscher's HONIG LEVERTRAAN EMULSIE

ALLEEN VERKRIJGBAAR BIJ

Irmscher & CO.

RIJSWIJKSTRAAT 22 — TELEFOON WL. 27-47-67

15209

Wat krijgt U voor 1 cent?

maar ook eenige uren prachtig LICHT!

Ja... licht is goedkoop, mits U de goede lamp gebruikt. Philips „Bi-Arlita" lampen geven ruim schoots voldoende licht voor Uw oogen. Toch verbruiken zij gedurende een geheelen avond slechts luttele centen aan stroom. Zij zijn niet te vergelijken met lampen, die goedkoop hééten, doch die, terwijl zij weinig licht geven, ware stroomverslinders zijn

PHILIPS „Bi-Arlita" lampen

Philips lampen besparen meer op Uw stroomrekening dan hun aanschaffingsprijs bedraagt!

GE EN prijsverschil met Philips' heldere lam

ACCOUNTANTSKANTOOR E. F. JAHN

Kali Besar W. 40, Batavia.

Alle accountants- en belastingzaken.

104m

44)

„Gebroken lijkt 't me niet...... voor zoover ik tenminste voelen kan. Gekneusd is het wel...... maar morgen zal 't wel weer beter zijn".

„Wie is die schoft?" wilde Rolf weten.

„Wie het is? Wel heb ik...... Rube Wilson natuurlijk...... Woont in dat huisje met het rieten dak, even voorbij de uitspanning".

„Wat deed de vent dan hier?"

„O...... hij kwam met een verhaal, dat Bess een van zijn kippen had doodgebeten. Kletskoek natuurlijk. 't Was 'em om mij te doen...... hij wilde ruzie hebben......"

„Maar waarom?"

„Tja". Met een liefkoozend tikje op den zieligen kop, stond White op. „Nou vraag je me wat, meneer. Misschien ben ik op het oogenblik in den weg...... dat is zoo, af en toe...... en misschien weet ik ook een beetje van: zoo zijn onze manieren".

„Ziet er niet bepaald fraai uit", zei Rolf aanmoedigend. „Ik ben hier vreemd, weet je...... dus van de plaatselijke toestanden weet ik niks af".

„Dacht ik wel". Met zijn hoofd schuin, keek de man met het houten been hem aan. „Als ik misschien vragen mag......"

„O, dat is geen geheim", Rolf grinnikte goedmoedig en ging op een van de rollen zeildoek zitten. „Ik wilde die beroemde Priorij van jullie 's zien...... dat doe ik voor me plezier...... 't land rondreizen en de ruïnes bestudeeren".

„'n Rare liefhebberij". White klikte met zijn tong. „Tja, over smaak valt niet te twisten...... Maar als een ander 't me verteld had, zou ik denken, dattie niet goed bij zijn hoofd was".

„Waarom?"

„Is toch niet gewoon...... voor een vent, die zoo zijn knuisten kan gebruiken".

„Je moet iets doen. En bovendien verdien ik ermee. Ik ben in betrekking bij een soort vereeniging, heet eigenlijk de Antiquarian Society en die Priorij van jullie...... de Farlingfordsche Priorij is een buitengewoon interessante ruïne. Vroeger een van de beroemdste kloosters van Engeland geweest".

„Dat heb ik meer gehoord".

„En nu willen ze een beschrijving hebben voor een boek, dat ze uit gaan geven", ging Rolf voort. „En dat kan je natuurlijk niet doen, zonder de zaak met je eigen oogen te gaan bekijken. 't Beste lijkt me, wat schetsjes te maken...... maar dat kost tijd...... een paar dagen op z'n minst".

„Nou, nou". White haalde een oude steenen pijp uit zijn zak en begon haar nadenkend met een verdacht uitziende tabak vol te stoppen. „'n Paar dagen, zeg je, meneer...... en waar wilde je dan gaan slapen?"

„Eerst had ik gedacht, naar Farlingsea door te gaan, maar het zou zeker heel wat makkelijker zijn, als ik hier in de buurt onderdak vond. Die uitspanning, waar je het zooeven over had... zou dat niets zijn?"

„Je krijgt geen bed in „De Hond en de Eend", meneer".

„Waarom niet?"

„Hebben geen ruimte, om te beginnen...... en dan...... ja......, Jim Roach houdt niet van vreemde eenden in de bijt...... he, he, he! Hij neemt niemand in huis...... al zou je hem goud biejen".

„'n Geschikt type om er een café op na te houden". Rolf haalde de schouders op. „Nou, dán zal ik toch door moeten gaan naar Farlingsea...... anders zit er niets op".

„Ik heb een ander plan." White haalde zijn pijp uit zijn mond en trok één wenkbrauw vragend op. „Ik weet natuurlijk niet, of je haar wel goed genoeg voor je vindt en je mag het best zeggen, als je liever niet wilt...... maar als je mijn kamer boven wil hebben, dan ben je welkom".

„Ja, maar...... ik kan je toch niet je eigen bed afnemen?"

„Maak je niet te sappel, meneer. Vannacht zou ik 't toch niet gebruikt hebben. Ik heb zaken te doen, bij de kreek".

„Is dat heusch waar?" wilde Rolf weten.

„Zoo waar ik hier sta. Zoo gauw het donker wordt, zie je me verdwijnen. Jammer genoeg moet ik Bess vannacht thuis laten...... met dien manken poot kan hij niks...... en daarom vind ik 't nog prettiger als u hier blijft en een oogje in het zeil houdt......" Hij zweeg.

„Ik vind 't schitterend", zei Rolf.

„Der is alleen één ding, waar we in moeten voorzien", ging White voort, „en dat is het eten. Ik heb al warm eten gehad en omdat ik geen bezoek verwachtte...... hè, hè, hè...... ister om zoo te zeggen niks in huis".

„Ik heb geen honger", zei Rolf. „En als ik straks zin krijg, om wat te gaan eten, kan ik altijd naar dat café gaan en wat brood en kaas halen".

„Ja, dat lijkt mijn ook het beste", stemde zijn gastheer wijs knikkend in. „Morgen krijg je behoorlijk eten..... dat beloof ik je alvast...... Hoe zou je denken over een haasje...... gestoofd.... met oestersaus?"

„Klinkt om van te watertanden", zei Rolf. „Maar ik dacht eigenlijk, dat 't niet de tijd voor oesters was.

„Misschien is 't ter niet het seizoen voor", zei White. „Maar ze zijn der nog... hoopen en hoopen in de kreek... als je maar weet, waar je moet zoeken". Hij ging naar den versten hoek en haalde er, na wat rommelen in een hoop touw, een zeildoek, een platte flesch en twee niet al te schoone glazen vandaan. „Heb zoo zitten kletsen", zei hij dan, „dat ik heelemaal vergeten heb je wat te drinken te geven".

Hij vulde de glazen half met het vocht uit de flesch, snoof er genietend aan en gaf er een aan zijn gast.

„Wat is 't?" wilde Rolf weten.

„Echte Schiedammer...... Drink maar gerust, meneer. Beter krijg je niet gauw...... komt regelrecht uit Holland".

„Ik ben niet bang om te drinken", protesteerde Rolf. „Maar als ik dit naar binnen giet, ben ik half dronken".

„Neem er je tijd dan voor", zei White. „Ik mot nu weg...... naar de kreek...... heb nog wat aan me boot te doen...... maar dat is geen reden voor u om je haasten...... niet voor je zin heb. De ouwe Priorij staat nou al zoo lang hier, dattie vannacht heusch niet weg zal loopen".

„Dat is waar". Rolf nam een teugje en zette zijn glas weer neer. „Misschien wordt 't straks wat koeler...... Dan smaakt 't beter...... en als ik het op heb, ga ik die ruïne nog eens bekijken...... en als 't me vervelen gaat, loop ik bij „De Hond en de Eend" aan...... En wat ik nog zeggen wilde...... als ik weg ga, doe ik beter, de deur achter me af te sl[uiten,] wat?"

White greep in zijn zak en haalde [een] roestigen sleutel eruit.

„'t Is wel beter", zei hij dan. [„De] meeste menschen hier in de buurt [zijn] zoo eerlijk als goud...... maar er [loopen] ook een paar schoeljes rond...... [van die] menschen, die je de knoopen [van je] jas stelen, als ze de gelegenheid [er voor] krijgen". Hij goot de rest van zijn [borrel naar] ver door zijn keelgat, nam zijn p[et en] ging naar de deur. „Over schoeljes [ge]sproken...... als ik jou was, zou ik Rube Wilson in de gaten houen. Hij geeft je dat van daarstraks niet [cadeau] en als hij je in het café ziet, loop [je] kans, dat hij je buiten opwacht...... je op je bliksem te geven. 's Is kleinigheid om een knul met e[en ...] op ze bol te trakteeren en 'em d[e ...] de kreek te gooien".

„Ik zal zorgen, dat de vent n[iet de] kans krijgt", zei Rolf. „'t Kan m[e ...] bar schelen hoe ik aan me [...] kom, maar ik voel er toch wein[ig voor] om in gerookte paling omgez[et te] worden". Hij dacht even na. „B[oven]dien voel ik er niets voor, om [...] gestoofde haasje met oestersaus [mis te] loopen".

(Wordt vervolgd)

Een nieuwe politiek

Wassenaar, 31 Juli

Toen ik, drie dagen geleden, mijn vorigen brief sloot, had ik voornamelijk het actueele aspect van de politieke gebeurtenis besproken die het votum van wantrouwen in het nog zoo jeugdige Kabinet beteekende. Thans wil ik het nog even hebben over oorzaak en ...... gevolg van deze gebeurtenis die heel wat dieper wortelt en veel langer zal nawerken, waarlijk duurzaam zal nawerken, dan een min of meer „gewone" Kabinetscrisis.

Dit is heelemaal een volkomen ongewone Kabinetscrisis. Ten eerste al in zijn formatie en in de smalle basis waarop het stond. Nadat de heer Colijn eerst had gepoogd, weer een „nationaal" ministerie te vormen, hetgeen echter was afgestuit op de weigering van de Katholieken, en een van hun voormannen evenmin een ouderwetsch rechtsch ministerie had kunnen formeeren, is de heer Colijn dan maar voor den dag gekomen met een „program-Kabinet", een van die Kabinetten ad hoc; gebouwd op het smalle fundament van een beperkt, zakelijk, program, waarvan Cort van der Linden in 1913 voorspeld heeft (hijzelf kwam immers met zoo'n ministerie voor Algemeen Kiesrecht en Ouderdomsvoorziening) dat dit nu een staal was van de basis waarop in de naaste toekomst meer en meer de Kabinetsformaties zouden gaan geschieden. Zijn voorspelling is niet uitgekomen en nu minister Colijn eindelijk ook eens zoo iets heeft beproefd, moest het, na slechts twee dagen in de Tweede Kamer te hebben gezeten, voor een motie van wantrouwen wijken. Terloops merk ik hierbij op dat het, tot nu toe, alle records tusschen komen en gaan heeft gebroken. Tot nu toe......... want men weet nog niet, wanneer dat ministerie, dat nu nog maar „demissionair" is, zal kunnen heengaan. Het Kabinet-Fransen van de Putte heeft echter tot nu toe het kortst gezeten (10 Febr. 1866 — 1 Juni 1866).

Wonderlijk in dit ephemere Kabinet is ook, dat het is opgetreden zonder ook maar één Katholiek er in en dat het, èn in zijn samenstelling èn in zijn program, overwegend liberaal was, althans niet „rechtsch". Van de heeren Colijn, Van Dijk, Van Boeyen en De Visser weet men dat zij protestantsch-rechtsch zijn, van den heer Patijn vermoedt men het (al weet ik zeker dat hij vroeger linksch was; ik heb immers nog met hem in 't bestuur der Haagsche afdeeling van den Bond voor Vrouwenkiesrecht gezeten) maar de overige zes zijn òf bekend linksch òf eer linksch dan rechtsch. En dan had de heer Colijn geen enkelen Katholiek in zijn Kabinet kunnen krijgen! Nadat hijzelf al meer dan eens, in de Staten-Generaal, had verklaard dat een ministerie zonder den steun van die partij geen levensvatbaarheid kon hebben! En terwijl hij kwam met een program, zóó liberaal als, in de gegeven omstandigheden, een liberaal het maar zou kunnen wenschen. Bovendien nog wetend, uit de ervaring met de R.K. oppositie onder den heer Aalberse in 1935 die tot het aftreden van het tweede ministerie-Colijn heeft geleid, hoe militant de „Roomschen" waren *). Wonderlijk schijnt dus het optreden van dit Kabinet wel. Het ijlde, welbewust, dunkt mij, zijn dood tegemoet. Het was een Zelfmoordkabinet!

⁂

Intusschen heeft de heer Colijn met dit va-banque-spel de Katholieken wel au pied du mur gezet. Een (coalitie-) Kabinet mèt hen is niet meer mogelijk gebleken, en zonder hen hebben zij onmiddellijk omvergegooid, wat kunnen zij dan wèl maken?

Want na het omvergooien komt nu het opzetten. Maar van wat?

Dat na de destructieve daad, de constructieve thans aan Rome is, spreekt vanzelf. In 't bijzonder juist om de wijze waarop het omvergooien is geschied. De vorige maal heb ik er al op gewezen dat de heer Deckers door het indienen van een motie van wantrouwen den sociaal-democraten (die het van plan waren) af te snoepen een handigen zet heeft gedaan, daar hij zoodoende voorkwam, dat de S.D.A.P. de leiding van de oplossing der crisis zou nemen, met de mogelijkheid dat zij een Regeeringsprogram zou opstellen en dat zij den Kabinetsformateur zou leveren. Daarop is voorshands, zooals het nu is geloopen, weinig kans. Dr. Deckers lijkt nu de eerst-aangewezen man en, blijkens zijn uiting in het Kabinetsdebat, zal hij allereerst wel pogen, een nationaal Kabinet, óók weer „op breede basis", te vormen. Met zeker niet alleen oud-coalitiegenooten, maar óók met vrijzinnig- en misschien met sociaal-democraten en, wie weet, de christelijk-historischen of een van die groep er in. Liberalen en anti-revolutionnairen zouden voor zulk een Kabinet zeker moeilijk te vinden zijn, want het zou een ministerie wezen dat, in sociaal en economisch opzicht, zeker ongeveer de tegenhanger van het nu demissionaire zou wezen: veel „ordening" en „een vlotte leeningspolitiek". Meer letten op de oogenblikkelijke welvaart dan op den (niet fraaien) toestand van 's Lands kas.

Of hij tot zulk een „coalitie" van gansch nieuwen aard de sociaal-democraten bereid zou vinden, zou afhangen van de mate van invloed die hij hun, tweede partij in grootte in de Kamer, zou inruimen. De S.D.A.P. zou, daarvan ben ik overtuigd, thans zeker zetels aanvaarden in zulk een Kabinet mits het er genoeg zouden zijn en mits zij, in 't algemeen, geen „tweede viool" zouden spelen in de Regeering. En ziedaar wat een Roomsch-Rood Kabinet (al of niet met nog een paar kleinere groepen er in) moeilijk te construeeren zou vallen, want, zooals ik de vorige maal al opmerkte, onder de andere Katholieken heerscht een sterken tegenzin tegen het aanvaarden van zulk een samengaan als „uiterste noodzaak". En de heer Deckers zal zeker geen scheuring van zijn partij er op wagen.

We zijn er dus nog niet. Nog lang niet. Maar juist om zulke moeilijkheden hebben de Katholieken m.i. er goed aan gedaan om, nu ze toch eenmaal geen heil zagen in het program-Colijn, dit maar zoo snel mogelijk te zeggen en in den in Nederland volstrekt ongebruikelijken en wat ruwen, maar zeer duidelijken vorm van een motie van wantrouwen. Welk nut had het om met de uiting van hun misnoegen te wachten tot de behandeling b.v. van de begrooting van Economische Zaken in October? Tijd en moeite waren daarmee verspild. Zij willen nu eenmaal (althans de jongeren willen het en die hebben blijkelijk al de meerderheid in hun partij) ook voor Nederland een „New Deal". En dan maar zoo gauw mogelijk.

⁂

Of het den Katholieken gelukken zal, zulk een Kabinet te vormen of anders een min of meer „nationaal" Kabinet, dat „democratisch" (en dan nogal rood) georiënteerd is, is natuurlijk nog een open vraag. Maar één ding is zeker: een coalitie-Kabinet naar ouden trant krijgen we niet meer. De historie van de laatste zes jaren heeft steeds duidelijker getoond, dat de oude scheidingslijnen al verre zijn uitgewischt en meer en meer overkruist zijn door die van een nieuwe, die ik tevoren al schetste: de economisch-sociale.

En zoo staan wij nu niet alleen aan het graf van de regeeringen-Colijn maar ook aan dat van „de" antithese en „de" coalitie.

De periode die begon met Kuyper en eindigde met zijn opvolger Colijn is afgesloten. Voor goed.

Ook al zou er, tijdelijk, nog eens een herlevinkje van komen.

Begraven is de coalitie met al haar groote figuren.

In één groot familiegraf, waarop staat: Hier rust de Antithese. R.I.P.

C. K. ELOUT

*) Curieus is wel, dat een minister die, met twee andere Katholieke ministers, door de verklaring van zijn partijgenoot Aalberse mede tot heengaan werd genoopt........... de heer Deckers was, die nu het votum van wantrouwen heeft ingediend. En hij is destijds, toen het Kabinet na de crisis nagenoeg onveranderd terugkeerde, het Ministerie trouw gebleven. Evenals zijn collega's Van Schaik en Gelissen!

Een gedeelte uit de optocht van versierde fietsen, waaruit blijkt dat de deelnemers zich geen moeite hebben gespaard om er iets bijzonders van te maken

Hoe Batavia Prinses Irene heeft verwelkomd

Schitterend geslaagde vaart van versierde prauwen

Drie dagen en nachten lang was enorme menschenmenigte op de been

Feesten en optochten in alle stadsgedeelten

De nationale feestdag is gisteren met blij enthousiasme gevierd. Niet alleen is het programma geheel en volkomen naar verwachting afgewerkt, doch daarnaast gaven alle bevolkingsgroepen elk op hun eigen wijze hun vreugde te kennen.

De feestdag van gisteren zette in met het defilé van het garnizoen van Meester-Cornelis en Weltevreden.

Het defilé

Een belangwekkend onderdeel van het feestprogramma, dat ter gelegenheid van de heuglijke gebeurtenis in de Indische hoofdstad werd afgewikkeld, vormde het militaire defilé, dat op den nationalen feestdag voor Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal voor het paleis-Koningsplein werd gehouden.

Precies kwart over acht nam het defilé, dat onder commando stond van den commandant der 1ste divisie, generaal-majoor Pesman, een aanvang. Vanaf het bordes van het paleis sloegen Z. Exc. de Gouverneur-Generaal, mevrouw van Starkenbourgh en gevolg het militaire schouwspel gade. Voorts waren daar mede aanwezig de Commandant-Zeemacht, de Legercommandant, de leden van den Raad van Nederlandsch-Indië, de hoofden der verschillende departementen, de gouverneur van West-Java, de president van de Javasche Bank, de voorzitter van den Volksraad en de Procureur-Generaal, allen vergezeld van hunne dames.

Op de trappen van het bordes stonden de bedienden van het paleis opgesteld, gekleed in hun kleurige uniformen, terwijl zich op het paleiserf hadden opgesteld de officieren en manschappen, die niet aan het defilé deelnamen. Buiten de hekken van het paleis zag het wit van de menschen, allen in een feestelijke stemming verkeerend, en de meesten hunner met oranje getooid. Tot in de boomen zaten de kijkers, en ook in de omgeving van de Rijswijkstraat stonden de menschen in dichte hagen opgesteld. En alom heerschte er een feestelijke sfeer, een vreugdestemming, temidden van stralend weer, na den grooten regenval der afgeloopen dagen.

Te kwart over 8 nam het defilé een aanvang; afgemarcheerd werd vanaf het Frombergpark voor het paleis. Voorop ging de regimentsmuziek, met de nieuwe trommen. Dan volgde de troepencommandant, gevolgd door het XIde en XIIde bataljon infanterie. De muziek stelde zich, na gedefileerd te hebben, op het voorerf op. Fier het hoofd naar rechts gericht, marcheerde de infanterie vlak langs de trappen van het bordes voorbij, de beroemde vaandels van het XIde en XIIde bataljon meevoerende.

Nadat twee mitrailleurscompagnieën resp. van het 11de en 12de bataljon infanterie met de draagpaardjes gepasseerd waren volgde een compagnie van het reserve-corps, allen gepensionneerden, die ± 60 dagen per jaar voor oefening opkomen.

Vervolgens kwamen te voet voorbij de kust- en luchtdoel-artillerie en de compagnie van het 1ste Bataljon Genietroepen te Mr. Cornelis.

Er werd correct en fier gemarcheerd, het defilé had een vlot verloop; den eenen kant van het paleis-erf kwamen de troepen het hek binnen en na gedefileerd te hebben, werd het erf langs het andere hek verlaten.

Na een korte pauze defileerden de gemotoriseerde afdeelingen: allereerst de 1ste afdeeling Houwitsers en de batterij luchtdoelartillerie, daarna de 1ste compagnie wielrijders en tenslotte het peleton zware mitrailleurs.

Het defilé was niet geheel voltallig. Het 10e bataljon was er niet, ook ontbrak de cavalerie en de pantserwagens kwamen niet voorbij. Het publiek miste iets, met het gevolg dat toen de laatste afdeeling voorbij gegaan was, men bleef staan wachten, en eerst eenige minuten later, toen bleek dat het werkelijk afgeloopen was, kwam er beweging in de menschenhagen.

De regimentsmuziek ging na afloop naar Depok teneinde het 10e bataljon dat daar gelegerd is in verband met de meerdaagsche oefeningen, aldaar eenige feeststemming te brengen.

In de benedenstad

In de benedenstad hadden duizenden zich langs de boorden van de Kali Besar opgesteld om getuige te zijn van het hoogtepunt van het feest in dat gedeelte van de stad, n.l. een rondvaart van versierde prauwen.

De grootsche wijze van viering werd daar ook bijgewoond door de gouverneur van West Java, de resident, assistent-resident, de wnd. burgemeester, de regent en de patih, het geheele Chineesche bestuur en den kapitein der Arabieren.

In een kernachtige toespraak uitte de voorzitter van de gecombineerde Chineesche, Inheemsche en Arabische comité's de wensch dat het jongste prinsesje even lieftallig zal mogen worden als „Mei Hoa" (Chineesche kersenbloem), even zacht als „Tjiang Oh" (Chineesche Maangodin) en even beminnelijk als de ziel van den heiligen berg „Siong Gak".

De stemmige groep van de „Prince vlag" bij den optocht van versierde rijwielen, met vaandels en banieren

Ook de gouverneur hield een korte toespraak, waarin hij wees op het feit dat het Oranjefeest inderdaad niet alleen was voor Nederlanders doch voor alle bevolkingsgroepen van het koninkrijk.

Deze plechtigheid werd ook bijgewoond door den Chineeschen vice-consul namens den consul-generaal.

De prauwenvaart, waaraan 21 keurig versierde vaartuigen meededen nam een aanvang nadat het comité had plaatsgenomen op een groot vaartuig, samengesteld uit twee prauwen. De fantasie had bij het vervaardigen van de versierde booten een groote rol gespeeld, getuige de verscheidenheid in opvatting en uitvoering. Er waren zwanen, ganzen en ooievaars. Andere hadden zich minder gehouden aan een gelegenheidsversiering. Er voer een krokodil rond, zelfs een hevig werkende Krakatau en een nederzetting die zoo uit het hartje van het oerwoud scheen overgeplaatst te zijn.

Een zeer mooie groep, die getuigde van kunstzinnig inzicht was een groep van lotusbloemen, die zoo op het water schenen te drijven.

Opvallend was dat bij de aangebrachte versieringen een ruim gebruik was gemaakt van veldvruchten, die in vele gevallen de welvaart en de vruchtbaarheid symboliseerden.

Twee muziekkorpsen waren aanwezig om dit feeëriek waterfestijn muzikaal te illustreeren.

Voorts werden op verschillende plaatsen in de benedenstad openluchtvoorstellingen gegeven en het was niet eenvoudig om door de enorme feestvierende menschenmenigte een weg te vinden.

Het feest werd afgesloten door een schitterend vuurwerk, dat om 11 uur werd ontstoken.

De versierde Fietsen

Hoewel het er aanvankelijk niet naar uitzag, is de optocht voor versierde rijwielen gistermiddag toch een groot succes geworden.

Vermoedelijk was de deelname nog grooter geweest, indien de Zaterdag en de Zondag niet het vermoeden hadden doen rijzen, dat het Maandagmiddag ook wel zou stortregenen.

Van half vier af was de optocht-commissie onder aanvoering van ir. Collette druk in de weer op het Koningsplein-Zuid, waar de deelnemers zouden worden opgesteld.

Tegen half vijf waren ongeveer duizend versierde fietsen aanwezig; vooral het Canisiuscollege was in grooten getale opgekomen. Verder viel de groep van de „Princevlag" op, in de zeer stemmige zwart-witte uniformen.

De chef van het voerwezen, C.v.P. 1e klasse Groen, had zich persoonlijk met de leiding van het verkeer belast.

Te klokslag vijf uur vertrok de optocht. Voorop reed de groep individueele deelnemers, vervolgens kwamen de paren en ten slotte de groepen.

Via Koningsplein-West werd naar het Paleis gereden, waar de optocht defileerde voor den gouverneur-generaal en mevrouw Van Starkenborgh.

Z. Exc. en zijn echtgenoote toonden zich zeer ingenomen met het resultaat en complimenteerden de commissieleden die ten Paleize werden ontvangen en voorgesteld, met het succes.

Na een rondrit over Rijswijk, Tanah Abang en den Scott-weg werd de optocht ontbonden voor het hoofdgebouw van den Pasar Gambir.

Hier had zich inmiddels de jury, onder voorzitterschap van wd. burgemeester Janssen, voorzitter van het Oranje-comité, opgesteld en daar had ook de prijsuitreiking plaats.

De uitslag was als volgt:

Individueele deelnemers: 1. mej. Constance Krol, 2. mej. Ilse Galstaun, 3. P.A.C. Mistleroy, 4. mej. Corrie v. Lingen.

Paren: 1. mej. E. van Esschoten en mej. M. van Driem, 2. Naberman en mej. Magermans, 3. de gebroeders Stikkelbroek, 4. mej. v. Lingen en v. Boppen.

Van de groepen zullen wij de talrijke namen der prijswinnaars achterwege laten. Met luide teekenen van instemming hoorde het talrijke publiek aan dat de „Princevlag" in deze groep de 2e prijs had gekregen.

Er werd nog een groot aantal troostprijzen toegekend. Op verzoek der commissie vermelden wij dat de prijzen toegekend aan nos 2 en 9 blauwe kaarten nog niet zijn afgehaald. Voor inlichtingen wende men zich tot den heer Van Bommel, Hotel der Nederlanden. De kaarten vooral bewaren!

Het was een treffend oogenblik toen via den luidspreker van de op het terrein aanwezige Gazelle-auto door Aneta de namen van het kleine Prinsesje bekend gemaakt werden.

Een driewerf hoera werd aangeheven, waarna uit honderden kelen het Wilhelmus weerklonk.

Het Gazellehuis heeft zich voor dezen optocht bizonder verdienstelijk gemaakt door in een drietal auto's — waarvan één heel fraai als motorboot versierd — voor de muziek te zorgen, en dit verslag zou ook niet compleet zijn indien niet gewezen werd op de voortreffelijk georganiseerde hulp, geboden door de padvinders en de zeeverkenners.

Hoewel het op andere plaatsen gestortregend heeft, bleef het op de route welke de optocht nam gelukkiger- en merkwaardigerwijs droog!

In Meester-Cornelis

In Meester-Cornelis bepaalden, daar vrijwel de geheele Europeesche gemeente jolijt zocht in Batavia, de feestelijkheden zich hoofdzakelijk tot de Inheemsche bevolking, door welke volksspelen waren georganiseerd op de beide grasvelden aan Rawah Bangké. Deze namen om vijf uur 's middags een aanvang om te duren tot één uur in den nacht. De belangstelling hiervoor was enorm. Aan den optocht, die een onderdeel vormde van de spelen, namen groepen deel uit de verst verwijderde kampongs. Diverse zeer aardige groepen waren er te bewonderen. Door het regelingscomité was veel werk gemaakt van een feestelijke aankleeding van de terreinen, waar behalve enkele versierde tenten ook een draaimolen en een bioscoop waren opgesteld.

Helaas kwam ook hier in den middag de regen „roet in het eten gooien", maar met Oostersche berusting wachtten de duizenden nontonners tot de plasbuien voorbij waren om daarna weer opgewekt aan de feestvreugde deel te nemen.

Tenslotte had op Meester om negen uur 's avonds een taptoe plaats, die begon in de Berenlaan en na een marsch door de stad eindigde op het Generaal Staal-plein waar een vuurwerk ontstoken werd.

Om één uur 's middags is gisteren in alle misigits na het Lohor-gebed een dankgebed uitgesproken voor de jongste Oranjetelg en het behoud van ons Vorstenhuis.

Taptoe en vuurwerk

De taptoe trok een bijzondere belangstelling. Met vroolijke klanken trok de muziek door de straten van het Centrum, gevolgd door een groot aantal menschen. Voorop ging een auto, met een loudspeaker, waardoor iedereen zich afvroeg waarom het noodig was dat de Nirom hier een helpende hand moest toesteken.

Bij nader inzien bleek dat de Nirom hier volmaakt onschuldig was. De „muziek-auto" was één van de politie, doch aan de inzittenden was dit niet te zien, omdat de chef voerwezen, die door de loudspeaker om ruimte vroeg niet gekleed was in zijn uniform, hetgeen tot genoemd misverstand dikwijls aanleiding gaf.

Het vuurwerk zelf muntte dit keer uit door een groote hoeveelheid luchtvuurwerk. Dozijnen pijlen gingen achterelkaar de lucht in om in regens van sterren en gloed neer te dalen.

Dit was een waardig slot van de officieele feestelijkheden, dat om en in de omgeving van de militaire societeit Concordia door militaire muziek werd opgeluisterd, omdat aldaar de regimentsmuziek zorgde voor een goede stemming voor het bal.

Tot diep in den nacht is het feest voortgezet, waarvan „Concordia" wel een van de voornaamste centra was.

Alle gelegenheden voor vermaak hadden het evenwel nog zeer druk. Het Prinsenpark trok ook een groot deel van de feestgangers in de benedenstad tot zich.

De B.V.M. heeft zeer goede diensten bewezen bij het vervoer voornamelijk van Meester Cornelis tot aan de benedenstad. De trams waren overvol.

Een gedeelte van het defilé van de troepen voor het paleis van den gouverneur-generaal — De muziek met de nieuwe trommen voorop, daarachter de troepencommandant met zijn staf

De bloed-broederschap tusschen Oranje en Nederland

Plechtige dienst voor Prinses Irene in Buitenkerk

Predikatie van ds. Kostelijk

In de stemmige Buitenkerk, die zoovele historische oogenblikken binnen haar muren heeft gekend en waar de verbondenheid van heden en verleden zoo duidelijk wordt gevoeld, is gistermorgen in tegenwoordigheid van Z. Exc. jhr. mr. en mevrouw Van Starkenborgh, de commandanten van leger en vloot, leden van den Raad van Indië, den voorzitter van den Volksraad, den president van het Hooggerechtshof, departements-directeuren, leden van het corps consulaire en vele andere autoriteiten de officieele dankdienst gehouden ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Irene.

De dienst werd geopend met samenzang en wel van het zesde couplet van het Wilhelmus, „Mijn schild ende betrouwen".

Ds. K. Kostelijk, die den dienst leidde, had als tekst voor zijn predikatie gekozen:

2 Samuel 5:1 „Toen kwamen alle stammen Israels tot David te Hebron, zeggende: Zie, wij zijn Uw gebeente en Uw vleesch".

Met deze woorden — aldus de predikant — sloten de vertegenwoordigers van Israel een verbond met David.

Deze had gedurende langen tijd zich moeten vergenoegen met de heerschappij over het kleine Zuidelijk rijkje van Juda — een onderdeel van het geheele volk.

Maar toen kwamen daar de oudsten van de andere, Noordelijke stammen, om zich ook aan David te onderwerpen.

Deze oudsten, zoo zegt het verhaal, waren vergezeld van veel welgewapend volk. Maar het was niet dit machtsvertoon, dat de meeste indruk maakte.

Het ontroerende was het woord der oudsten: „Uw gebeente en Uw vleesch zijn wij".

In werkelijkheid was David geen afstammeling van het Noorden maar van het Zuiden des lands. De afgezanten van de Noordelijke stammen gebruikten deze uitdrukking dus niet in letterlijken zin, duidend op stam- of familieverwantschap, maar in figuurlijke beteekenis om daarmee aan te duiden: zóó sterk is onze verbondenheid, onze verknochtheid aan U, als van de innigste familieverwantschap: van één gebeente en één vleesch. De diepste grond van deze woorden was de overtuiging, dat God zelf dezen man, David, tot koning over het geheele volk had bestemd: dat God zelf een band had gelegd, zóó nauw als die band, waarvan het Scheppingsverhaal spreekt, waar de man zijn vrouw begroet met de woorden:

„Vleesch van mijn vleesch en gebeente van mijn gebeente".

Deze zelfde eenheidsgedachte, maar dan overgebracht op ons volk met al zijn partijen verdeeldheid, overgebracht op Groot-Nederland met zijn veelheid van rassen en ons Vorstenhuis...... deze zelfde gedachte licht in ons op bij de gezamenlijke herdenking van het feit, dat ons hier bijeen brengt: de geboorte van wederom een Dochter in ons Prinselijk Gezin.

Geboorte van nieuw leven is altijd een belangrijk feit, een wonder. Gewoonlijk beleggen wij hiervoor geen aparte Godsdienstoefening. Ook dit Prinsenkind is in zekeren zin een kind als ieder ander.

Andere kinderen hebben ook de broosheid en de kracht van het jonge leven. In andere kinderen sluimert ook menige gave van verstand en hart. Andere kinderen zijn ook voorwerpen van Gods Liefde.

Voor dit kindeke uit het Prinselijk Gezin is uiteraard de kring van belangstelling veel ruimer, omvattend geheel het volk. Maar hiermee alleen is toch het houden van een aparte dienst onzer kerk nog niet gewettigd. Neen, het gaat niet alleen om de belangstelling van onze gemeente, van ons volk voor het Prinselijk Gezin, voor het Vorstelijk Huis.

Hier is meer dan belangstelling. Want deze vindt haar oorsprong in de nauwe, liefdevolle verbondenheid tusschen Vorstenhuis en Volk.

Wij Nederlanders hebben geen „keizermythe" of „koningscultus". Maar bij ons Volk, dat in diepen grond religieus is, heerscht nog wel het besef, dat de zin: „Wij, Wilhelmina, bij de Gratie Gods Koningin der Nederlanden..." niet een zinledige frase is.

Dit besef is vooral levend bij het Protestantsche volksdeel, dat erkent, hoe Nederland en Oranje samengebracht zijn door den gang der historie, dit wil voor ons zeggen: door de Leiding Gods.

Of is het niet „merkwaardig", dat Prins Willem in 1564, toen hij nog Roomsch-katholiek was in zijn oudejaarsrede ter vergadering van den Raad van State in het Prinsdom Oranje dit zeide: „Ik ben Katholiek en wensch van dien Godsdienst niet af te wijken; maar ik kan het niet goedkeuren, dat de vorsten naar hùn wil het geweten hunner onderdanen aan banden leggen en hen van de vrijheid van hun Geloof en van hun godsdienst berooven".

Deze woorden hebben toen een ontzaglijken indruk gemaakt. De bekende historicus Blok zegt er van: „De strijd van de toekomst lag voor een groot deel in de rede van Oranje besloten".

Inderdaad: het is deze vrijheidsgedachte geweest, die de innerlijke verbondenheid deed ontstaan tusschen Oranje en Nederland. En deze verbondenheid komt telkens weer tot uiting; vooral in dagen van groot gebeuren; in tijden van gevaar of ramp door water of vuur voor het volk; in droeve en blijde dagen van ons Vorstenhuis.

Stervende door moordenaarshand — heeft Prins Willem gebeden: „O God! heb medelijden met mij... en met dit arme volk". Broeders van den Prins zijn gevallen in denzelfden strijd.

Zoo is er een „bloedbroederschap" tusschen Oranje en Nederland.

Wij zullen nooit kunnen vergeten, wat Oranje voor Nederland heeft gedaan.

Zoo verheugen wij ons dan over de geboorte van dit Prinsenkind. Niet alleen terwille van onze Prinses en Haar Gemaal; ook niet alleen omdat wij ons mede verheugen over de Grootmoederlijke blijdschap van onze geliefde Vorstin; maar bovenal om de wille van ons volk en zijn bloedbroederschap met het Huis van Oranje.

Zoo voelen wij ons dan verbonden aan en zoo vereeren wij als Groot-Nederlanders ons Vorstenhuis, maar wij doen dit als vrije burgers, bij wie hoofsche vleierij onbekend en onbemind is.

En wij bidden, dat een krachtig Stamhuis moge opbloeien en bewaard blijven voor ons volk.

Toch mogen wij bedenken, dat geen enkele regeeringsvorm, ook niet het koningschap, een onvergankelijke beteekenis heeft. Ook het Huis van Oranje heeft alleen waarde en zoolang waarde als het de uitdrukking blijft van het leven van ons Volk.

„Ons vleesch en ons gebeente zijt Gij".

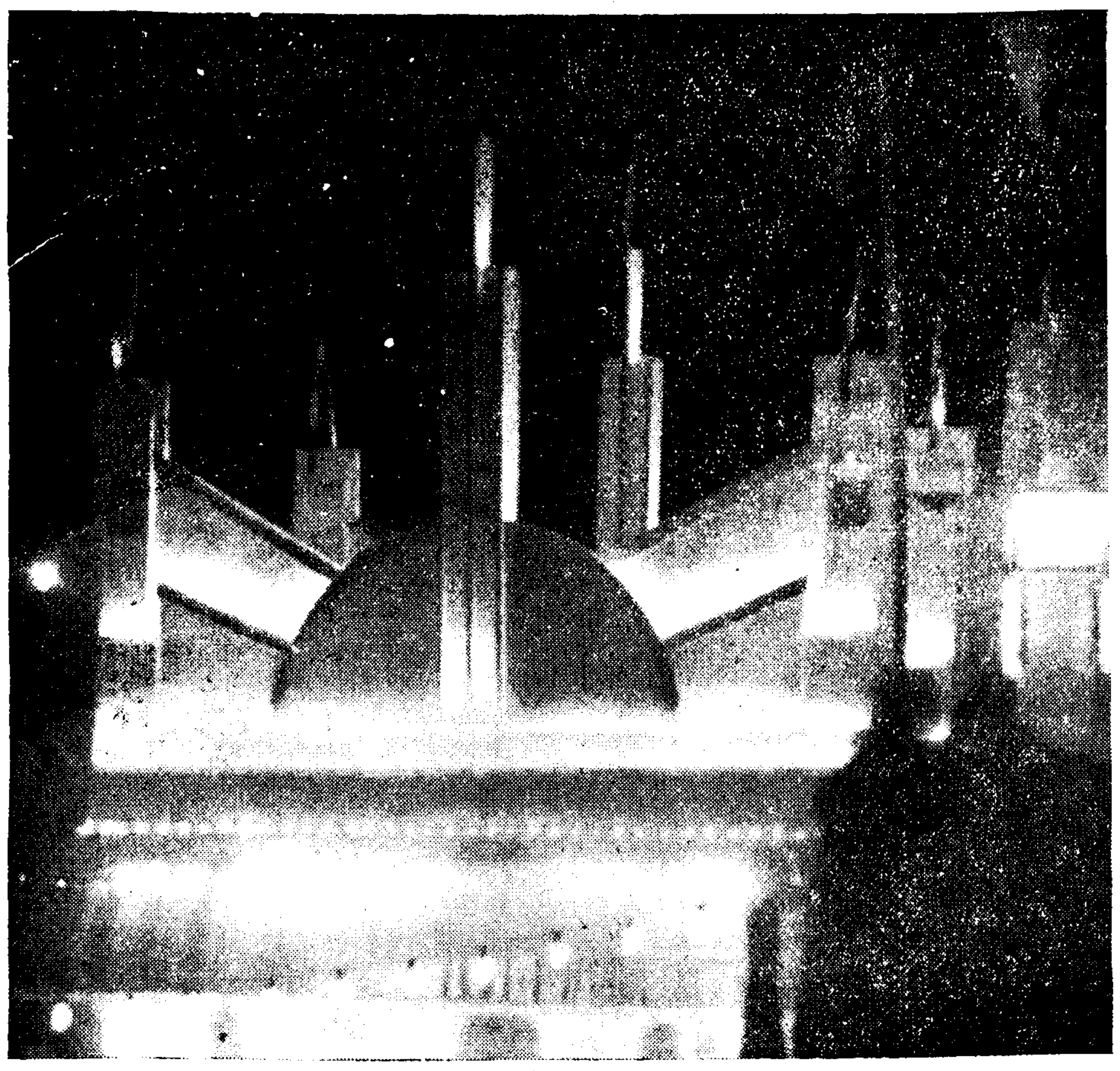

Een deel van de feestverlichting, de monumentale bouwwerken op de brug op Noordwijk, tegenover den Secretarieweg

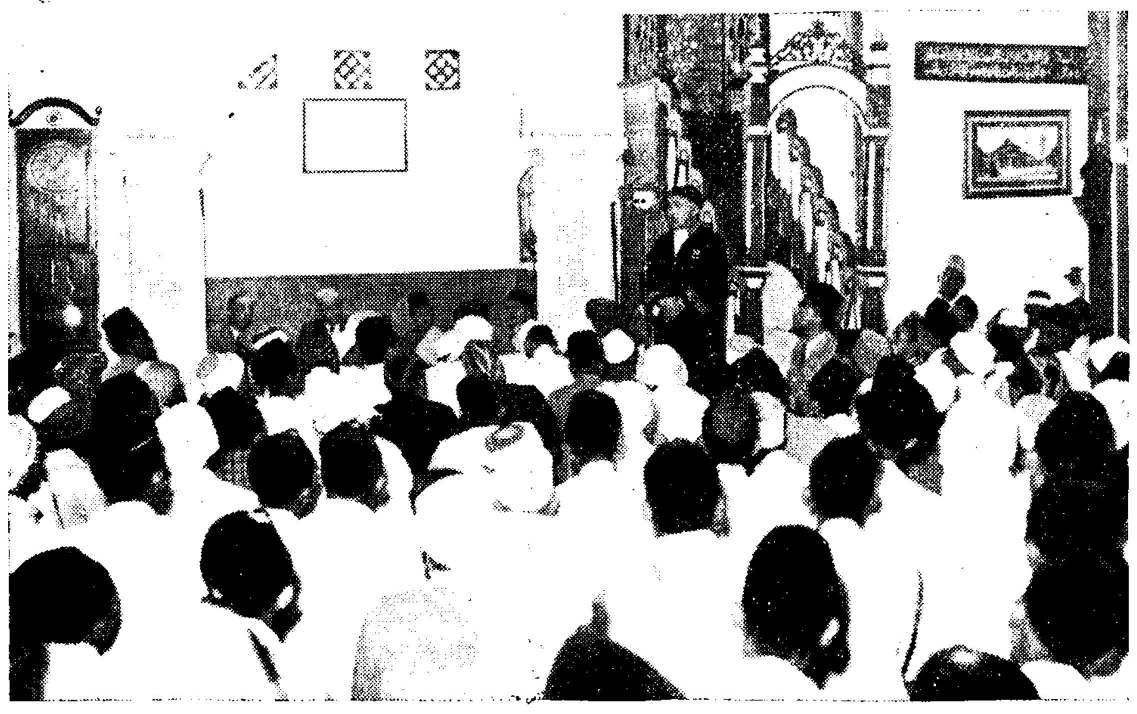

De regent van Batavia spreekt in de missigit op Kwitang de Mohammedaansche geloovigen toe naar aanleiding van de geboorte van Prinses Irene — Op den achtergrond ziet men den adviseur voor Inlandsche Zaken dr. Pijper en den Volksraadsvoorzitter mr. Jonkman

Zoolang wij als volk dit kunnen zeggen van ons Vorstenhuis, en zoolang ons Volk zijn deugden van geloofsvrijheid en gastvrijheid behoudt, zoolang zal de eenheid bewaard blijven.

Moge al het partijwezen zich toespitsen..., mogen al verschillende staatkundige beginselen internationale spanning veroorzaken..., uit ons Protestantsche volksdeel zal hoog tot laag het gebed blijven oprijzen: dat het Koninklijk Huis steeds de hoogste en beste uitdrukking moge zijn van onze volkskracht, volkswil en volksdeugden; dat ons Koninklijk Huis steeds, mèt ons, zich blijve buigen, niet voor de goden dezer eeuw, niet voor macht van kapitaal of geweld van wapenen, maar voor den Koning der Koningen en Heer der Heeren... voor Hem, die in Jezus Christus zich heeft geopenbaard als de God van Genade en Vrede.

Als ons Koninklijk Huis èn ons Volk in zijn kern trouw blijven aan Hem, dan blijft ons volk een gelukkig volk met een gelukkig Koninklijk Huis. Dat geve God. Amen.

⁂

Hierop zong de gemeente: „Gelukkig is het land, dat God, de Heer, beschermt".

Ds. Kostelijk ging vervolgens wederom voor in gebed, waarna de gemeente als slotlied zong: „Dankt, dankt nu allen God".

De voorganger sloot den dienst met den gebruikelijken zegen.

Verdere Dankdiensten

In de Inheemsche sfeer

Heden hebben de ingezetenen van Batavia wederom blijk gegeven van hun

De heer Jonkman in een pose, waarin hij vermoedelijk nog weinig gekiekt is: bij het uittrekken van zijn schoenen voor het bijwonen van den dienst in de Moskee Kwitang

aanhankelijkheid jegens het Oranjehuis. Ook de Inheemschen zijn in dit opzicht niet achtergebleven. Naast uitbundige feesten zijn er ook dankdiensten gehouden.

In de Willemskerk op Pedjambon werd door de Inlandsche gemeente een dankstond gehouden, waarvoor groote belangstelling bestond. Ds. Moendoeng hield een toespraak op Psalm 89 vers 5: „Ik zal Uw troon opbouwen van geslacht tot geslacht".

Na een lofzang werd staande een couplet van het Wilhelmus gezongen.

Ook in de Moskee te Kwitang, de grootste van het regentschap Batavia, werd een dankdienst ingesteld, bijgewoond door duizenden menschen.

Tegenwoordig waren verschillende autoriteiten, waaronder de voorzitter van den Volksraad, de regent van Batavia, en het hoofd van het Kantoor voor Inlandsche Zaken.

Tegen half één werd door knallend vuurwerk de komst aangekondigd van de autoriteiten, die op plechtige wijze werden binnengelaten in de galerij, waar zij zich een poosje ophielden om de Moslimsche geloovigen gelegenheid te geven de salat te verrichten.

Vervolgens werd een inleidend woord gesproken door den heer Alsegaf, voorzitter van het Kwitangsche Oranjecomité, waarna de leider van de gemeente, Habib Ali, in gebed voorging. De plechtigheid werd besloten met een slamatan, waaraan ook genoemde autoriteiten deelnamen.

In de Kathedraal

In alle R.K. kerken te Batavia en uiteraard in alle groote steden in Nederlandsch Indië werd gisteren een plechtige hoogmis opgedragen. In de Bataviasche kathedraal werd de dienst bijgewoond door vele autoriteiten, w.o. de vice-president van den Raad van Indië als vertegenwoordiger van den Landvoogd, het Lid van den Raad van Indië De Bruyn Kops, de voorzitter van den volksraad, de resident t/b dr. Tobi als vertegenwoordiger van den gouverneur van West Java.

De mis werd gezongen door het bekende mannenzangkoor St. Caecilia en besloot met een imposant „Te Deum" en „Domine, salvam fac reginam nostram".

In de Kwitangkerk

Overeenkomstig het verzoek van den Landvoogd heeft gistermorgen in de Gereformeerde Kerk op Kwitang een dankdienst plaats gehad, voorgegaan door ds. J. Ubels, die als inleiding tot het dankgebed sprak over: Bij de gratie Gods. De heer K. van Wijk zong enkele oud-Hollandsche liederen.

De Regeering was vertegenwoordigd door den assistent-resident Th. C. Leeuwendal.

⁂

Hedenmorgen ging het leven in hoofdzaak weer zijn gewonen gang. Vroeg echter reeds zag men lange rijen schoolkinderen door de straten gaan, gewapend met oranjevlaggen en die tot doel hadden het Waterlooplein, waar verschillende feestelijkheden, voor hen gearrangeerd, plaats hadden.

HOOG BEZOEK AAN DJELOK

De Soesoehoenan en de Ratoe Pakoe Boewono brachten Zaterdag in gezelschap van den gouverneur van Soerakarta en mevrouw Orie een bezoek aan de nieuwe waterkrachtcentrale van de Aniem te Djelok nabij Salatiga.

Het gezelschap werd ontvangen door den hoofdvertegenwoordiger van de Aniem te Soerabaja, ir. van Elk, en echtgenoote.

Na den rondgang had een „wandelende lunch" plaats, verzorgd door Hotel Kali Taman te Salatiga, waarna in den middag de terugreis naar Solo werd aanvaard.

5 Augustus-baby

Het aantal baby's dat op de heuglij[k] dag geboren werd is, naar de voorloopi[ge] cijfers uitwijzen, niet zoo groot als h[et] geval geweest is bij de geboorte va[n] Prinses Beatrix. Toen werden er in t[o]taal in Batavia en omstreken 89 baby['s] geboren. Voorloopig zijn nog maar b[e]richten binnengekomen over de geboo[r]te van 36 baby's; de gegevens uit de ver[]schillende kampongs zijn nog niet bi[n]nen, maar zeker is dit keer niet zoo['n] groot totaal bereikt als vorig jaar.

Van de gelegenheid tot het teeken[en] der felicitatie registers is wederom e[en] zeer groot gebruik gemaakt terwijl o[ok] op het moment van het vernemen d[er] heuglijke gebeurtenis de vreugde z[oo] groot was dat talloozen naar het pos[t]kantoor snelden om een gelukwenscht[e]legram te versturen. De eerste twee u[ur] stroomden op het hoofdkantoor te Ba[]tavia telegrammen binnen uit heel In[]dië, zoodat met het eerste telegrampak[]ket al ruim 125 felicitatietelegramme[n] verzonden konden worden. Naar m[en] bereids uit de Hollandsche telegramme[n] vernomen heeft, waren dit de eerste g[e]lukwenschen die ten paleize te Baa[rn] bezorgd werden.

Sajid Ali Alahadasja leider van d[e] dankdienst in de Moskee-Kwitang

RONDGANG OUDEN VAN DAGEN

Ook de ouden van dagen in de hoof[d]stad van Nederlandsch-Indië werd[en] op den nationalen feestdag door [de] vereeniging „Groot Batavia" in de g[e]legenheid gesteld de aangebrachte ve[r]sieringen en illuminaties in oogenschou[w] te nemen.

In tal van particuliere auto's en [in] een mede ter beschikking gestelde a[u]tobus hebben de oudjes een tocht g[e]maakt door de Bataviasche boven- [en] benedenstad en aldus hebben ook [zij] hun deel gekregen van de algemee[ne] feestvreugde, die in deze dagen over[al] valt waar te nemen.

Opgewekt werd de vastgestelde rou[te] afgelegd en na een langen tocht wer[d] even „aangelegd" bij Maison Verst[eeg] op Noordwijk voor een koelen dronk [of] anderszins, al naar de smaken uitv[ie]len.

De dankdienst in de Kathedraal werd namens de regeering bijgewoond door mr. H. J. Spit, vice-president van den Raad van Indië

In de Moskee op Kwitang werd een plechtige dienst gehouden onder leiding van het hoofd van het moskeebestuur, Sajid Ali Alhadasja, ridder in de Orde van Oranje-Nassau — Aan dezen dienst was een slametan verbonden — Links dr. Pijper, adviseur voor Inheemsche Zaken, en mr. Jonkman, voorzitter van den Volksraad en vervolgens de regent van Batavia R. A. A. Hasan Soema di Pradja — Tweede van rechts Sajid Ali Alhadasja

Sport en Wedstrijden

Tennis

De P. T. I. D.-Competitie

Competitiejaar 1938/'39 begonnen

Het competitiejaar 1938/1939 van de P.T.I.D. is thans afgeloopen. Het jaar is begonnen met een 21-tal vereenigingen, die met een totaal 2 teams, verdeeld in 3 klassen (waarvan de 3de klasse in 2 afdeelingen gesplitst), de competitie inzetten. Aan het eind van het competitiejaar bleven daarvan nog over 8 teams, daar vele teams moesten uitvallen wegens het om verschillende redenen uittreden van de leden.

Het resultaat van de afgeloopen competitie is als volgt:

Kampioen 1ste kl.: Tjiliwoeng 1 (Katili, Achmadsjah, Soenarto, Moetha-).

Kampioen 2de kl.: Radio 3 (Anzar hir, Valdivia, Eudela, De la Rosa).

Kampioen 3de kl.: afd. A.: Pegangsaan 1 (dr. Mochtar, Ali Mochtar, dr. Soerono).

Kampioen 3de kl. afd. B.: Tennis Kita 4 (Prajitno, Moeljo, Soedono).

Een mooi resultaat dus voor Tjiliwoeng, des te meer, omdat zij dit kampioenschap reeds eenige jaren achtereen in de wacht gesleept heeft, ondanks de zware concurrentie gedurende de laatste 2 competitie-jaren van haar grootste rivaal Tennis Kita.

Zooals gebruikelijk zullen tusschen den hekkensluiter der 1ste klasse (Siliwangi 1) en den kampioen der 2de klasse (Radio 3) promotie- en degradatiewedstrijden worden gespeeld, welke wedstrijden op de volgende data zijn vastgesteld:

10 Aug. 1939: Siliwangi 1 — Radio 3 (Kotodjo Sabangan).

20 Aug. 1939: Radio 3 — Siliwangi 2 (Alaydroeslaan).

Naar vernomen wordt is Siliwangi 1 vastbesloten om zich in de 1ste klasse te handhaven! Het beloven dus zeer spannende wedstrijden te worden.

In de 3de klasse zal eerst om het algemeen kampioenschap van die klasse moeten worden gestreden. Dit zal dus gaan tusschen Pegangsaan 1 en Tennis Kita 4. De vastgestelde data zijn als volgt:

10 Aug.: Pegangsaan 1 — Tennis Kita (Pegangsaän Station).

17 Aug.: Tennis Kita 4 — Pegangsaan (Alaydroeslaan).

Beide teams zullen daarna, in afwijking van de gewoonte, zonder promotie-wedstrijd in de 2de klasse worden opgenomen, zulks in verband met reorganisatieplannen in de 2de klasse voor de nieuwe competitie.

Deze nieuwe competitie zal vermoedelijk in September a.s. beginnen. Daarbij zullen de teams verdeeld worden in een 1ste klasse, 2de klasse afd. A, 2de klasse afd. B, 3de klasse afd. A en 3de klasse afd. B, elke afdeeling bestaande uit 7 tot 9 teams. Eventueele nieuwe gegadigden voor aansluiting bij de P.T.I.D. gelieven zulks op te willen geven bij het secretariaat der P.T.I.D. p/a den heer Saleh, dr. Van Breemweg No. 5, Bat. C. Proefwedstrijden zijn daarbij alleen vereischt voor aanvragen voor de 2de en de 1ste klasse.

Open wedstrijden der P.T.I.D.

Begin October zullen door de P.T.I.D. open wedstrijden voor de leden worden uitgeschreven om het kampioenschap van de P.T.I.D. Inschrijvingen tot uiterlijk 17 September a.s. (Storting van de inleggelden tegelijk met de inschrijving is verplicht) en nadere inlichtingen te bekomen bij ir. M. Soepardi, Struiswijkstraat 46.

INDONESISCHE DAMES TENNIS BOND

Open wedstrijden voor gemengde dubbelspelen

De jaarlijks door deze Bond uitgeschreven propaganda open wedstrijden voor mixed-doubles zullen dit jaar gehouden worden vanaf 20 Aug. a.s., te spelen op de Bondsbaan aan de Dr. Kredietweg. Aan deze wedstrijden kan deelgenomen worden door iedere Indonesische dame en heer, waarbij de speelsterkte van den heer-partner maximum van het gemiddeld 2de klassepeil der P.T.I.D. mag zijn, zulks ter beoordeeling van het Wedstrijd-comité. Hiermede wordt beoogd om te voorkomen, dat een zeer sterke heer-partner het grootste gedeelte van het spel op zich zal nemen, waarbij het spel van de dame dan vrijwel niet tot uiting zal komen.

De inleggelden zijn zeer voordeelig gesteld, vooral voor de verliezers in de eerste ronde. Het bedraagt n.l. ƒ 0.25 per persoon per ronde. Bij inschrijving moet tevens voor de eerste ronde gestort worden. Ook bij iedere volgende ronde moet het inleggeld voor die ronde vooruitbetaald worden.

De inschrijvingen sluiten op 14 Augustus a.s., laatste postbestelling. Inschrijvingen en nadere inlichtingen bij de volgende adressen: 1. Mevr. Parma Iskandar, Dr. Ten Boschweg 19, 2. mej. Roslina, Sindoroweg 25, 3. mej. Soelasmi, Kepoeh 58, 4. ir. M. Soepardi, Struiswijkstraat 46.

Paardensport

Najaarsrennen te Cheribon

Begunstigd door zeer mooi weer werden Zaterdag en Zondag ten aanschouwe van een zeer groot publiek de najaarsrennen der Cheribonsche Renvereeniging verreden. Naar schatting stonden aan het lijntje wel een veertigduizend toeschouwers terwijl ook de tribunes zeer goed waren bezet. De roulette draaide dag en nacht in de sociëteit, terwijl er op het race-bal een zeer geanimeerde stemming heerschte. Dank zij de regens van den vorigen dag verkeerde de baan in prachtconditie. Het programma werd als volgt afgewerkt.

Zaterdag:

Indramajoe-ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse E II over een afstand van 1.000 mr.). Aan het startlint verscheen een veld van niet minder dan 9 paarden, zoodat de start niet al te vlot van stapel liep. Het eerste passeerde de finish Aurora (stal H. Ismail) tijd 1 m. $16\frac{1}{5}$ s., onmiddellijk gevolgd door Saron en Wangi.

Koeningan-ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse E I over een afstand van 1.000 mr.). Er verschenen 6 paarden in het veld, en hier passeerde na een goeden start Lojking (Tjimandri Kongsie) in een tijd van 1 m. $13\frac{3}{5}$ s. het eerst het eindpunt, aan den nek gevolgd door Madelies en Soeliah.

Bandoeng-ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse D., afstand 1.000 mr.). 7 paarden waren voor deze ren ingeschreven en was het een zeer spannende strijd welke met een „dead heat" eindigde in 1 m. $13\frac{1}{5}$. De winnende paarden waren Bambino, Hartati en Goemirah.

N.V. Kolff-ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse C, over een afstand van 1.000 mr.). Voor deze ren werden 6 paarden in het veld gebracht, waarvan Masjriq (Tjimandiri-kongsie) in 1 m. $11\frac{1}{5}$ s. het eerst de finish passeerde, gevolgd door Mintarsah en My Beauty.

Cheribon-ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse B, over een afstand van 1.000 mr.). Voor deze ren waren slechts 3 paarden ingeschreven, waarvan Rahwana (stal M. Kartawinangoen) in 1 m. $12\frac{1}{5}$ s. het eerst de eindstreep overschreed, als tweede gevolgd door Alhambra, welk dier ditmaal teleurstelde.

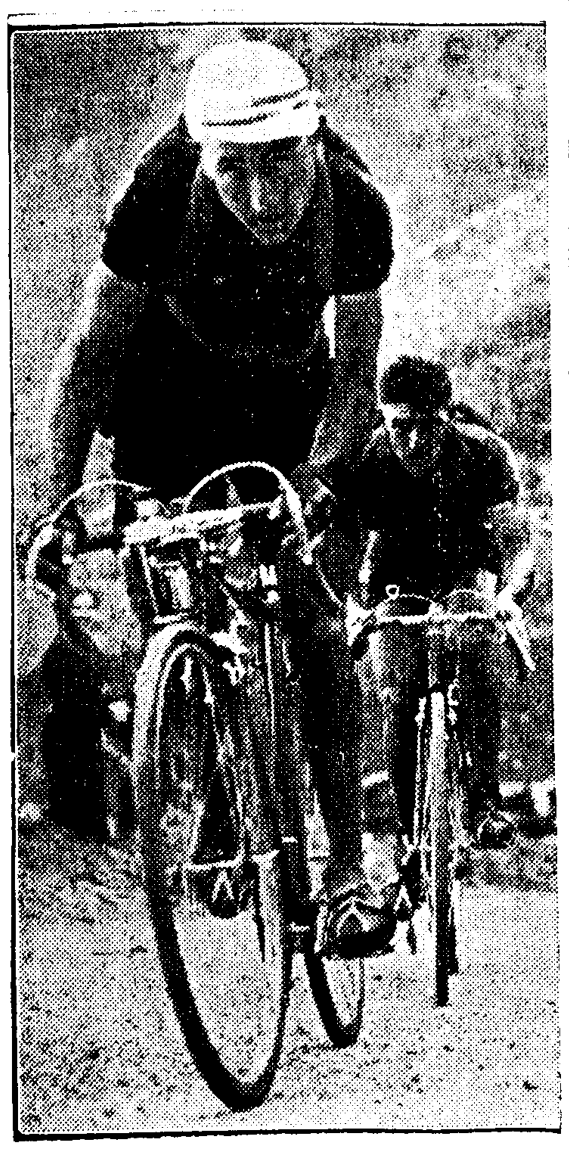

Sylvère Maes, de winnaar van den Tour, daarachter Vietto, genomen op een moment, dat die twee den Tourmalet in de Pyreneeën bestegen

Java Tabaksblad My-ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse A. over een afstand van 1.000 m.). Er verscheen een veld van 6 paarden aan den start en eindigde deze wedstrijd in een „dead heat" van Pergiwa (stal G. T. Sang) en My Ideal (stal Lembang) in 1 m. $8\frac{4}{5}$ s., gevolgd door Lucky strike.

Zondag.

De rennen werden voorafgegaan door een dogcar-exhibition, waaraan door een twintigtal deelemans (pèrs worden zij hier genoemd) werd deelgenomen. Het is een goede gedachte van het bestuur van de renvereeniging geweest, deze demonstratie te houden ten aanzien van een zeer groot Inheemsch publiek, dat nu eens kon zien, hoe deze onmisbare schakel in het verkeer in de desa er door een goed onderhoud kan uitzien. De karretjes zagen er evenals de paarden keurig uit en werden door een jury beoordeeld op paard, toestand tuig en rijtuig en de algemeene indruk voor het geheel. Er waren vijf prijzen beschikbaar, welke resp. werden toegekend aan eigenaren uit de desa's Moendoe, Paboearen Kidoel, Leuwimoending, Ploembon en Kasoegeneng.

De paarden-rennen werden verreden als volgt.

Kadipaten-ren (vlakke ren voor N.I. Paarden, klasse E II, over een afstand van 1.300 mr.). Voor deze ren waren 9 paarden ingeschreven, welke als volgt na een spannenden wedstrijd het eindpunt passeerden: Wangi (stal M. Sasmitadinata) in 1 m. $39\frac{1}{5}$ s., aan den nek gevolgd door Saron en Mascot.

Kasepoehan-ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse E I, over een afstand van 1.300 mr.). Een veld van 7 paarden werd voor het startlint gebracht. Why not II (stal Bandjar) nam en behield de leiding en eindigde als eerste in een tijd van 1 m. 36 s., Lojking volgde als tweede, terwijl Satriwala als derde aankwam.

Tjiperna-ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse D, over een afstand van 1.300 mr.). 7 paarden werden voor den start geleid. In een „dead heat" passeerden de finish Riis Komar en Hartati, welke elkander de geheele baan niet hebben losgelaten (tijd 1 m. $34\frac{2}{5}$ s.). Als derde passeerde de eindstreep Goemirah.

Toko Messir ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse C over een afstand van 1.300 mr.). 6 paarden werden op de baan gebracht, welke elkander als volgt bekampten No. 1 Masjriq (stal Tjimandiri-kongsie), tijd 1 m. $31\frac{1}{5}$ s.; No. 2 Trixie en No. 3 Mintarsah

Burgemeester Kuntze ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse B, over een afstand van 1.300 mr.). Voor deze ren waren slechts 3 paarden ingeschreven. Na een mooie ren passeerde Kingwan (stal G. T. Sang) in een tijd van 1 m. 32 s. de eindstreep als eerste, gevolgd door Rahwana, terwijl Alhambra de vele gokkers ten tweede male teleurstelde.

Apotheek Slamet ren (vlakke ren voor N.I. paarden, klasse A, over een afstand van 1.300 mr.). 6 paarden verschenen in de slot-ren voor het startlint en eindigde deze wedstrijd als volgt: No. 1 Lucky strike (stal Bandjar) tijd 1 m. 29 s; No. 2 My Ideal en No. 3 Poesaka, welk dier van de Cheribonstal wederom teleurstelde.

Dank zij de goede regeling hadden de najaarsrennen en vlot en aangenaam verloop, waarvoor het bestuur een woord van lof toekomt. De heer B. B. J. Crone maakte zich terzijde gestaan door den heer van Heutz verdienstelijk als handicapper, terwijl de heer R. Wiratanoeningrat Barnas als stater goed werk verrichtte.

De veelbesproken finale van de 100 M te Rotterdam (nationale kampioenschappen) — Van l.n.r. J. Grijseels; Chr. Berger; H. Baumgarten, W. van Beveren (daarachter Osta, die zesde werd)

Voetbal

Het Bondselftal

Naar men weet heeft het Bataviasche bondselftal het afgeloopen weekeinde enkele oefenwedstrijden gespeeld te Bandoeng, welke wedstrijden speciaal waren georganiseerd om het hoofdstedelijke bondsmateriaal te testen. Er is gespeeld tegen twee sterke Bandoengsche combinaties; de eerste dag werd gewonnen met 5—0 en de tweede dag verloren met 2—4.

Het elftal dat op den eersten dag binnen de krijtlijnen verscheen was als volgt samengesteld:

De Leeuw
Denkelaar Brugman
Titaley H. Zomers Anwar
Pattiwael Boell. v. T. Lübach
V. d. Groen F. Meeng

Een inderdaad wat vreemde opstelling, welke echter onvermijdelijk was daar V. d. Giessen niet was opgekomen en de elftalcommissie dus voor een leelijk parket stelde. De oplossing die tenslotte gevonden werd, bleek echter uitnemend te voldoen. Meeng speelde op den linkervleugel met Lübach een sublieme partij, terwijl H. Zomers als spil eveneens uitstekend voldeed. De beide kanthalfs waren het verhouding nog de zwakste spelers en ook de omzetting op den tweeden dag bracht geen verbetering. Toen kwam n.l. de volgende Bataviasche ploeg in het veld:

Grave
Denkelaar Brugman
Anwar F. Meeng Titaley
W. Zomers Boell. v. T. Lübach
V. d. Groen Kwai Shun

Bandoeng bracht nu een betere combinatie in het veld en daar het ploegverband bij de Batavianen nu minder was, de kanthalfs nog steeds niet bijster sterk en Kwai Shun tenslotte onvoldoende, werd verloren met 2—4. Grave was niet slecht, maar bleek toch positief de mindere te zijn van De Leeuw.

Over het algemeen is de elftalcommissie wel tevreden met de bereikte resultaten. Gerekend kan worden op een spannenden wedstrijd tegen het Nan Hua-team!

De Pasar Gambir Wedstrijden

Naar ons werd medegedeeld is er nog steeds geen beslissing gevallen inzake het programma der Pasar Gambir-voetbalwedstrijden. Het V. B.O.-bestuur is momenteel in onderhandeling met Bandoeng over enkele wedstrijden en waarschijnlijk kan eerst over een week de uiteindelijke beslissing tegemoet gezien worden.

In verband hiermede wenschen wij de aandacht te vestigen op het feit dat in de Pasar Gambir-dagen ook het Nan Hua-team terug is van zijn Java-tour. Zou het nu niet mogelijk zijn een drietal wedstrijden te organiseeren naar het volgende plan:

Batavia — Nan Hua
Bandoeng — Nan Hua
West Java — Nan Hua

Uiteraard zal de laatste wedstrijd de belangrijkste zijn, in het bijzonder voor een inzicht in de krachtsverhoudingen der verschillende West Javasche voetballers. Een combinatie van West Java-voetballers is reeds geruimen tijd niet beproefd. Het zou ook mogelijk zijn eerst een wedstrijd te laten spelen tusschen Batavia en Bandoeng en een tweede wedstrijd tusschen een combinatie dezer twee elftallen en Nan Hua.

Verschillende mogelijkheden treden hierbij naar voren. Zij alle kunnen leiden tot een — ook wat de recettes betreft — geslaagden wedstrijd. Het is te hopen dat e.e.a. mogelijk is. Te voetbalsenatoren van West Java deze kans voor een krachtmeting met een sterk buitenlandsch team niet laten passeeren!

Een overzichtsfoto van de start voor de Fiat-prestatierit, welke Zondagmorgen onder groote animo werd verreden — We zien de deelnemers hier verzameld op het ruime voorerf van de N.V. Automobiel Mij. Fiat-Java

Een Peugeot Attractie

Een jaar gratis rijden

Zooals gemeld, boekten de bekende Fransche Peugeot-automobielen opvallende successen, o.a. bij de jongstleden gehouden Wereldnieuws-Sterrit naar Mooi Garoet.

Bij de 22 te Batavia gestarte deelnemers waren o.m. 5 Peugeot berijders. Van deze 22 deelnemers haalden er zeven een prijs. Vier van de prijzen vielen aan Peugeot-berijders ten deel.

Het zwaarste en meest geaccidenteerde traject van dezen rit was ongetwijfeld dat van Batavia naar Garoet. Het werd door alle vijf deelnemende Peugeots zonder storing afgelegd en niettegenstaande het rijden in geforceerd tempo en het zware terrein gaf een der Peugeots 202 over den afstand van 701 K.M. een benzineverbruik te zien van 1 Liter op 14 K.M.

Door dit en andere successen aangemoedigd, besloot de importrice der Peugeots, de firma Lindeteves-Stokvis, het koopen van een Peugeot nog attractiever te maken door aan de eerstvolgende 24 koopers van een Peugeot 202 gratis aan te bieden: 1000 liter benzine, hetgeen neerkomt op circa 11.500 tot 13.500 K.M. kosteloos rijden, mitsgaders gratis olieverwisseling en onderhoudsabonnement tot ultimo Juni 1940.

Athletiek

DE HOLLANDSCHE DAMES

Overtuigend geslagen door de Duitsche

Naar Aneta uit Aken seint zijn op de damesathletiek-wedstrijden aldaar de Nederlandsche dames door de Duitsche athleten geslagen met 62—30. De eenige Nederlandsche overwinning werd behaald door Fanny Koen op de 100 meter met een tijd van 12,1 sec.

EXAMENUITSLAGEN

Zaterdag hield de Vereeniging van Leerkrachten tot Opleiding voor Bureau- en Handelswerkzaamheden in het nieuwe cursusgebouw van de I.E.V.V.O., afd. Batavia-Zuid (Mr. Cornelis) een van haar periodieke examens in Steno en Typen.

De bereikte resultaten waren als volgt: Machineschrijven A: aangemeld 5, afgewezen 1, geslaagd A. F. van der Wijst, Mej. C. Sastro, Noerhasim en Mej. Sjartina.

Handelstypist B: aangemeld 3, afgewezen 1, geslaagd de dames R. van Hien en A. F. Riedé.

Kantoor steno Nederl. 130: aangemeld 3, afgewezen 1, geslaagd de dames B. Siregar en I. Tjokroprawiro.

De heeren Wilson (links), voorzitter van den Raad van Beheer van de Transcontinental & Western Air Incorp — (T.W.A.), en Tarleton Winchester, vertegenwoordiger van deze Mij. en van de Pan American Airways in Europa, zijn een tournee door Europa op Schiphol aangekomen, o.a. voor het houden van besprekingen met de K. L. M. — In het midden de heer Thomson

Luchtvaart

Londen-Sydney

Met 2 landingen

Meer dan zes kilometer per minuut...... 24 passagiers...... vliegende op een hoogte van ruim 7600 meter. Drie groote viermotorige landvliegtuigen, waarmede deze prestaties kunnen worden bereikt, staan in Engeland op stapel om het volgende jaar bij wijze van proef op de Britsche wereldluchtlijnen te worden ingezet. Voorloopig staan ze bekend onder het nummer 14/38 en zij worden gebouwd voor rekening van het ministerie van Luchtvaart.

Het bestek vroeg om machines, in staat om, zonder tusschenlanding, over den Atlantischen Oceaan te vliegen naar New York of Montreal met een behoorlijke betalende lading en dusdanig ingericht, dat den passagiers alle denkbare comfort werd geboden. De betalende lading moest minstens 3400 K.G. bedragen, buiten de bemanning van zeven koppen; het vliegbereik mag niet minder zijn dan 48000 kilometer bij een tegenwind van 48 K.M. per uur. Berekeningen hebben aangetoond, dat deze minimum eischen belangrijk overtroffen zullen worden, aldus de Tel.

Twee types worden gebouwd, welke uiterlijk gelijk zijn. Twee der drie toestellen hebben een kruissnelheid van ruim 400 K.M. per uur op een hoogte van 3050 meter; de derde machine vliegt op een hoogte van 7600 meter met een kruissnelheid van 442 K.M. per uur, terwijl dit toestel maximum meer dan 530 K.M. per uur zal kunnen halen.

Volbelast wegen deze 14/38 vliegtuigen niet minder dan 32.170 K.G.; een derde van dit gewicht komt voor rekening der leege machine en een derde voor de benzine en olie, noodig voor een lange nonstop-vlucht. Vier Bristol „Hercules" luchtgekoelde kleplooze motoren in den voorrand van den vleugel; de 8 benzinetanks hebben een totalen inhoud van 14.500 liter. De romp is cirkelvormig en de toestellen zijn middendekkers; de vleugel is halverwege den romp bevestigd. Overdag kunnen 24 passagiers worden vervoerd, 16 nachts twaalf. Een vier-persoons compartiment, ingericht voor de nacht, is ruim drie meter lang, 2.20 breed en 2.44 meter hoog, zoodat er ruimte genoeg is.

Ruimte en comfort

De stuurhut is de rompneus. Geheel vooraan zitten de gezagvoerder en de eerste officier en vervolgens komt de ruimte voor de andere leden der bemanning, lang ruim drie meter, breed 2.90 en hoog 2.30 meter; hier is plaats voor den marconist, den navigator met zijn kaartentafel en boekenkast en voor den motorwacht, die achter een groot bord met de motorinstrumenten en handles zit, terwijl een hoek is afgeschoten voor hen, die geen dienst hebben en willen rusten.

Achter de stuurhut is het eerste passagiers-compartiment met daar aansluitend een lounge met bar. Twee andere passagierscompartimenten liggen aan stuurboord; zij komen uit op het promenadedek, dat, blijkens de ervaring met de „Empire"-vliegbooten, in hooge mate door de passagiers op lange vluchten wordt geapprecieerd. Er zijn aparte heeren- en dames-toiletten, terwijl de bagage wordt geborgen in een groot ruim achter de kajuit. De postruimen liggen onder het eerste passagierscompartiment en de lounge.

DE VLUCHT VAN DE „CARIBOU"

De vliegboot „Caribou" arriveerde als gevolg van den sterken tegenwind met $3\frac{1}{2}$ uur vertraging te Botwood. De „Caribou" volbracht de vlucht van Southampton naar Botwood in iets meer dan 24 uur, seint Reuter dd. 6 dezer uit Botwood (New-Foundland).

De vliegboot „Caribou" arriveerde hedenmiddag te Montreal en zette een uur later haar vlucht naar New York voort.

Uit Port Washington wordt d.d. 7 dezer geseind, dat vertraagd door tegenwind, de „Caribou" aldaar om 1,27 G.M.T. uit Botwood via Montreal arriveerde.

De Maharadja van Jaipur (Br.-Indië), die eenigen tijd in Europa heeft vertoefd, is van Schiphol weer naar zijn land vertrokken — De vorst in gesprek met den stationschef, den heer Thomson

Leden van vijf verschillende vrouwencorpsen, welke deel uitmaken van de Britsche Nationale-Dienst-Organisatie, gefotografeerd voor den aanvang van het defilé in Hydepark — V.l.n.r.: leden van de Vrijwillige Legerreserve, de Vrijwillige Vlootreserve, het Londenschen ambulancedienst en het Landbouwleger

De kranige Vierdaagsche-wandelaars en -wandelaarsters hebben behou dens een zeer gering aantal uitvallers, hun prestatie beëindigd — In opper beste stemming marcheerde men voor de vierde en laatste maal de Keizers stad binnen, waar officieuze en officieele belooningen wachtten — Boven een vroolijk groepje Nijmeegsche deelneemsters met in haar midden een clubgenoot, die ten tienden male meeliep en als huldeblijk een paar met bloemen gesierde oude laarzen ten geschenke kreeg — Onder: de Amsterdamsche politieman P. Regtien, die er eveneens tien Vierdaagschen op heeft zitten, ontvangt uit handen van overste Bakker het gouden Kruis; tusschen hen in hoofdinspecteur C. Blanken, chef d'équipe

Aan den vooravond der Japansch-Britsche besprekingen te Tokio is in de Japansche hoofdstad een anti-Britsche manifestatie gehouden, welke ernstige vormen aannam — Een menigte van omstreeks 15.000 betoogers wist door te dringen tot de Britsche ambassade, waar een sterke politiemacht haar echter in bedwang hield — Men moest zich derhalve bepalen tot het uiten van onaangenaamheden aan Albions adres

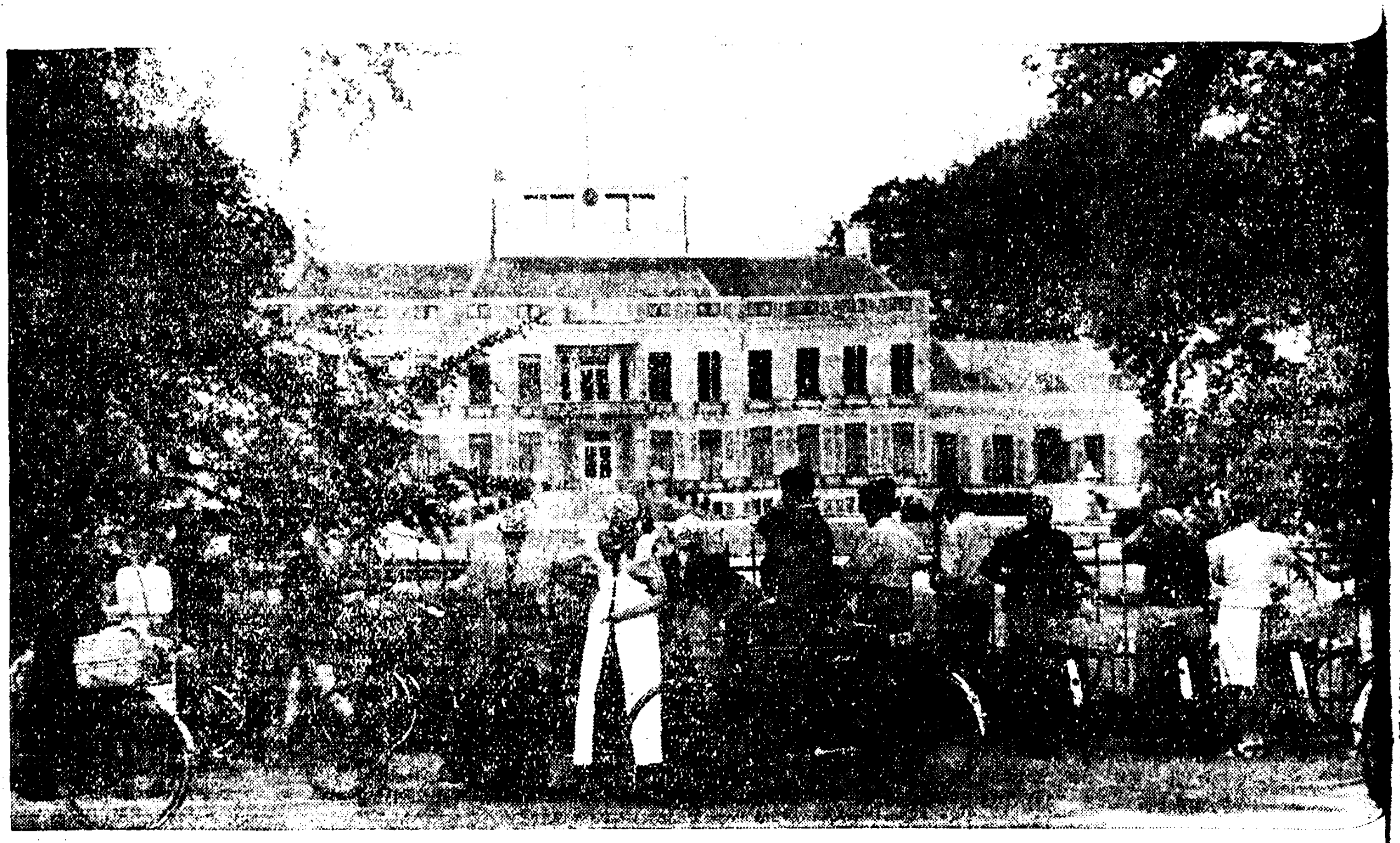

Er ging geen dag voorbij of de talloozen, die in de buurt van het Prinselijk Paleis te Soestdijk kwamen, hielden daar even stil, denkend aan de blijde gebeurtenis — De Rijksveldwachters hebben dan ook de handen vol om weggebruikers tot verder gaan te bewegen — Een groep belangstellenden voor de hekken van het witte paleis

Voor de eerste maal is thans ook voor padvindsters een wereldjamboree georganiseerd en wel te Gödöllö in Hongarije — Een hoekje van het Pax Ting — zoo wordt deze internationale bijeenkomst genoemd — waar de Nederlandsche meisjes haar tenten hebben opgeslagen

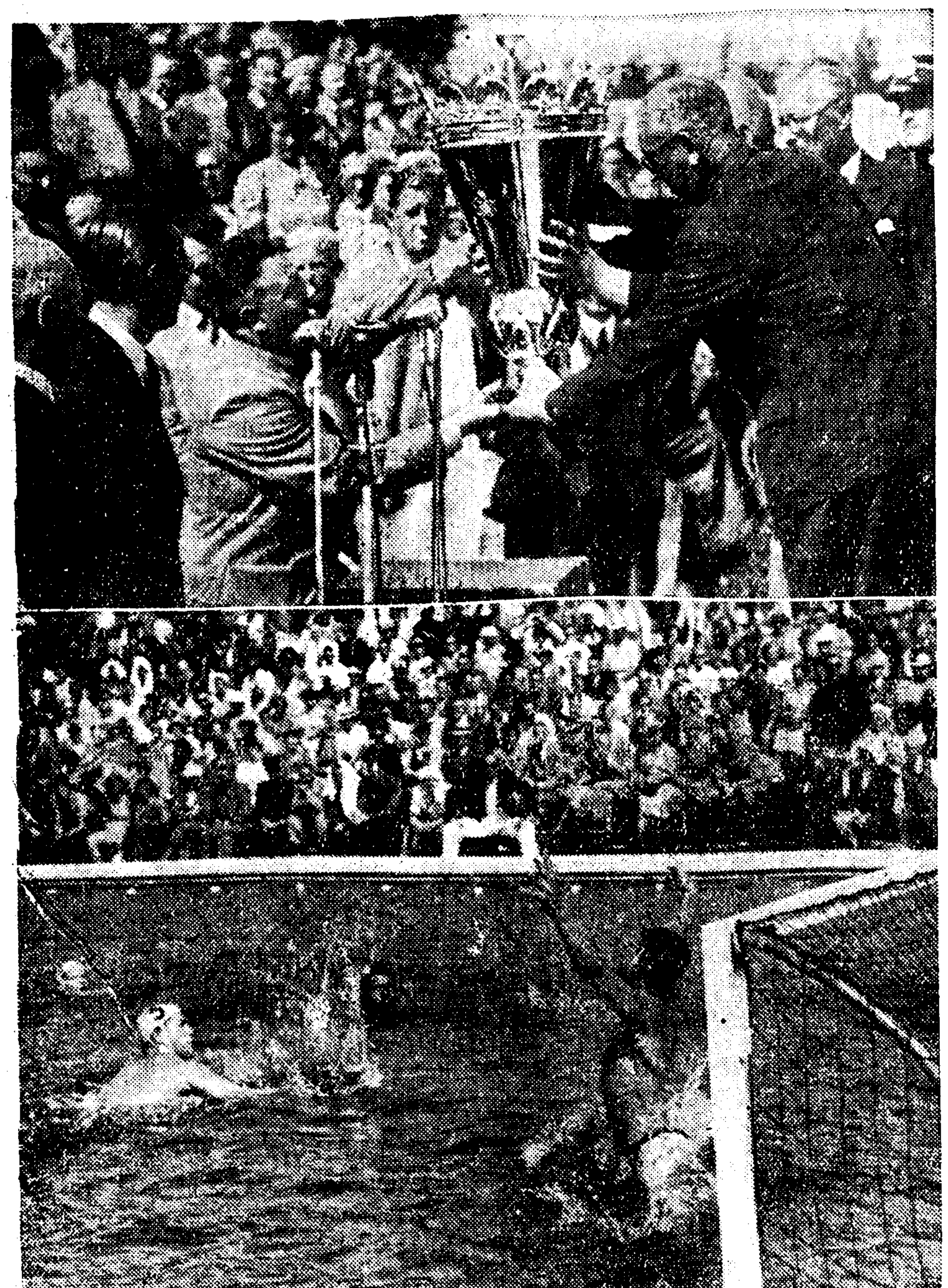

Z. K. H. Prins Bernhard was te Doetinchem aanwezig bij de opening van de groote internationale zwemwedstrijden om den Horthy-beker — Boven: Prins Bernhard (2e v. l.) ziet toe bij de overhandiging van den beker door den president van de Europeesche Zwemliga, den heer G. Drigny, aan den heer J. de Vries — Onder: een fraaie aanval van de Nederlanders op het Hongaarsche doel

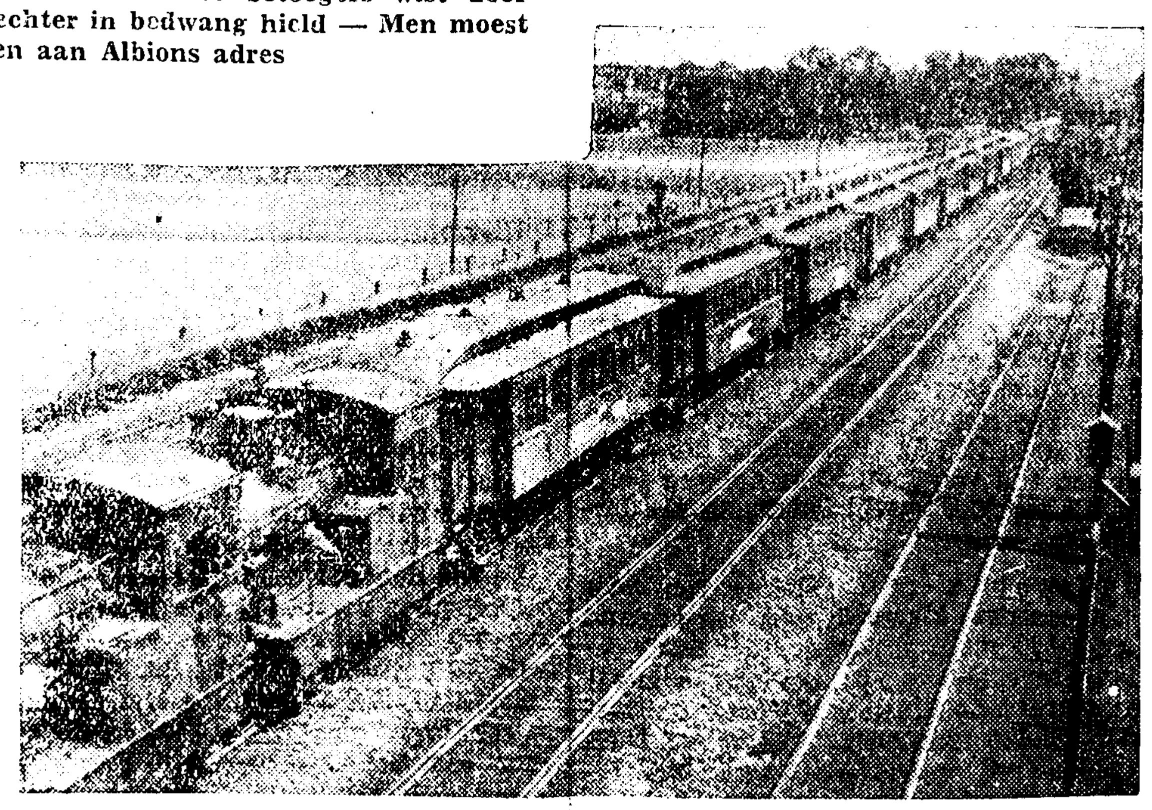

Het rollend materieel van de opgeheven tramlijn Maastricht — Vaals is overgebracht naar het tramkerkhof van Dotremont te Maastricht — De trams op weg naar hun „eindpunt"

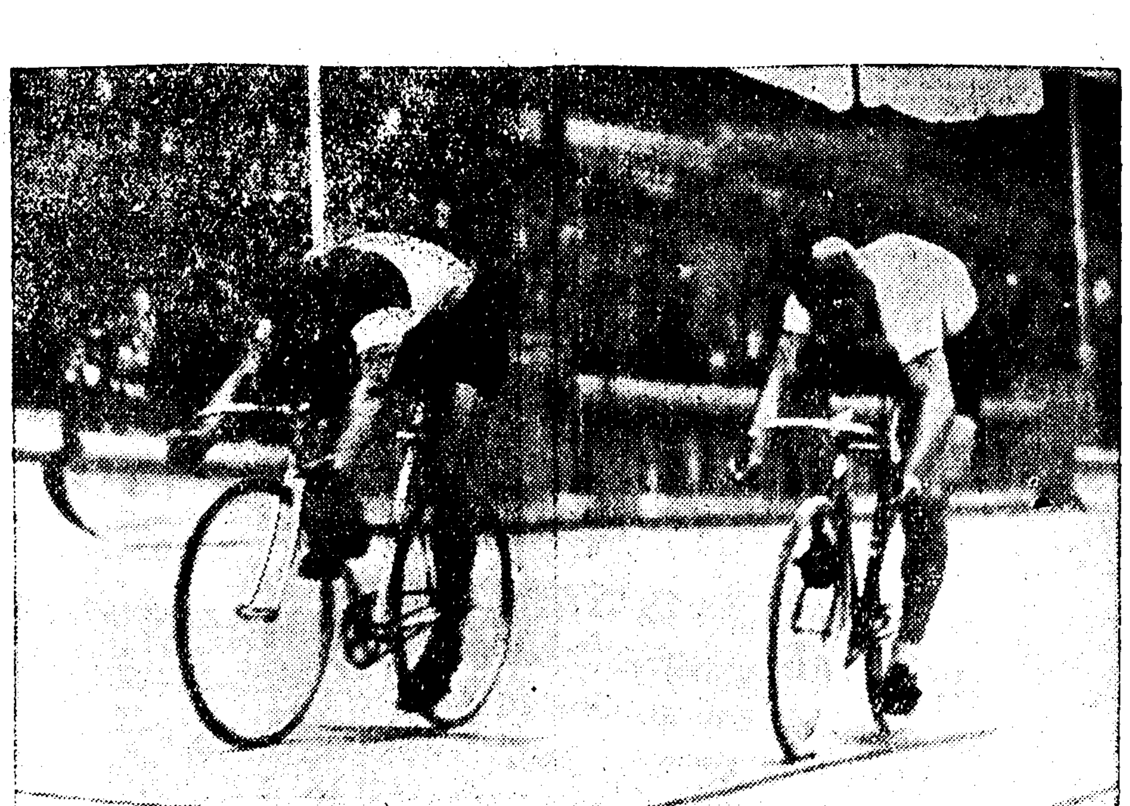

Felle race tusschen Van Vliet (links) en Derksen, toch nog vlot gewonnen door Van Vliet

In de werkplaatsen der G. E. B. te 's-Gravenhage heerschte extra bedrijvigheid in verband met de maatregelen welke zijn genomen om de stad feestelijk te verlichten, zoodra de geboorte van een Prinsje of van een Prinses zou zijn bekend gemaakt — Bij honderden worden de oranje-ballons gereedheid gebracht om opgehangen te worden